Ч. 125 (14.956). Львів, пятниця 10. червня 1938. Оплата почтова уплачена ґотівкою. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 501.060.
Банку Чеського Лєгов Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Зміна в адміністраційному поділі УССР.

Донецьку область УССР поділено тепер на дві нові області: Сталінівську та Ворошиловгородську. (Сталін — давня Юзівка, Ворошиловгород — колишній Луганськ.) Совітська преса пояснює, що ціллю тої зміни є децентралізація управи донецьких копалень. Децентралізація — це мовляв єдиний засіб, яким можна спинити зменшення продукції українського гірництва. (АТЕ.)

Переговори між чехословацьким урядом і суд. німцями

стрічають перепони.

Як говорять у добре поінформованих празьких колах, переговори між урядом та судетськими німцями стрічають поважні перепони. Зокрема уряд не хоче погодитися на два німецькі домагання: „національної ради", що обіймалаб усі німецькі громади, міської поліції, що перенялаб обовязки державної на території заселеній німцями.

СУДЕТСЬКІ НІМЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ ВИЯСНЕННЯ.

Судетський посол Кундт повідомив прем. Годжу листовно, що деякі урядові заяви викликали враження, що базою чесько-німецьких переговорів є національний статут.

Тому судетська партія домагається виснення, чи справді уряд стоїть на такому становищі. Якщо так, партія застерігає собі право занятти відповідне становище, бо вона ще не знає змісту національного статуту

НІМЕЦЬКІ ІНЖИНІРИ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ ПРИСТУПАЮТЬ ДО СУДЕТСЬКОЇ ПАРТІЇ.

Союз німецьких інжинірів у Чехословаччині рішив на засіданні в Опаві приступити до партії Генляйна „Політичний союз" вступив туди ще давніше.

КОНФІСКАТА НІМЕЦЬКИХ ВИДАНЬ

Чехословацький урядовий денник помістив листу 100 друків, яких конфіскату затверджено; 70 з них появилося в Німеччині

Як довго ще політичні маняки зневажатимуть наших передових людей?

Одного дня ранком перечитав я дві газети: „Волинське Слово" з Луцька з 15. травня ц. р. та „Ілюстровани Курієр Цодзєнни" з Кракова. Перша з них виписала у вступі як мотто — гасло Ягайлонів, що його пригадав Пілсудський: „За волю вашу і нашу!" Найбільший польський „грішник зпід Вавелю", що завжди глумиться з цього гасла, накинувся цим разом з проклонами на наших діячів з духовної єрархії: о. Григорія Яхимовича й о. Михайла Куземського, за їх політику з року 1848. і дальших років.

Григорій Яхимович, колишній наш галицький митрополит, помер у Львові 1863. року, а Михайло Куземський, б. канонік Митрополичої Капітули та потім єпископ холмський, помер у Львові 1879. року. Оба вони признавали самостійність українського народу та як поважні люди і характерні діячі полишили по собі добру память в історії відродження нашого народу.

Тому вважаю моїм громадянським обовязком опрокинути ці клевети, кинені на тих наших діячів давнього часу, — бо вони самі вже не можуть боронитися від напасти невідповідальних одиниць, які своєю поведінкою згіршують всіх людей доброї волі і поширюють суспільну деправацію, без огляду на народність.

Та в цій матерії покликуюсь передусім на найбільш авторитетне джерело-свідоцтво очевидця і учасника у справі політичної адреси поляків і українців до австрійського цісаря Фердинанда, у квітні 1848. року. Зосібна, **о. Стефан Качала**, у своїй книжці „Polityka Polaków względem Rusi", we Lwowie, 1879, на стороні 286, подав з цих подій ось таке: „Gdy po raz pierwszy w Austryi zabłysło słońce swobody i ogłoszone zostało równouprawnienie narodowości, wielka radość nastała między narodowościami, również wielka była sympatyja dla Austrji, poza granicami tego państwa. Rok ten (1848) oblał nas, młodych polityków Rusinów, **którzy na wyrozumienie ze strony Polaków rachowali,** lodową wodą. Nastąpiło rozczarowanie. W pierwszym adresie do tronu, do podpisania którego i Rusinów zawezwano, było napisane: „W szkołach i urzędach język narodowy polski". Rusini zażądali dodania „i ruski". Polacy krzyknęli chórem: „Niema Rusi, tu Polska; język ruski — narzecze polskiego". Okrzyk ten dał dowód, że Polacy niczego się nie nauczyli i niczego nie zapomnieli; że polityki swej wynarodowiania Rusi zaniechać nie myślą; że dążeniem ich jest, aby na Rusi nie było Rusinów"...

„Rok 1848. odkrył nareszcie i dla ruskiej narodowości perspektywę praw politycznych. Przy takiem położeniu rzeczy, nie spodziewając się żadnej koncesyi ze strony Polaków, a opierając się na ogłoszonem równouprawnieniu narodowości, Rusini zawiązują osobną Radę ruską dla pilnowania praw własnych. Ta wyrzekła, że Ruś halicka jest częścią 15. milionowej Rusi. Ztąd osobne adresa, deputacye i t. d., bez czego prawdopodobnie byłoby się obeszło, gdyby nie postepowanie z polskiej strony"...

Британське слідство у справі бомбардування

британських кораблів.

До Аліканте причалив британський контрторпедовець; його командант веде слідство у справі збомбардування 4-ох британських кораблів, підчас якого згинуло 9-ох анґлійців. Контрторпедовець забере до Анґлії вбитих і ранених.

МІЖНАРОДНІ ЛЕТУНСЬКІ СТЕЖІ ЗАПЕВНЯТЬ БЕЗПЕКУ НА ЕСПАНСЬКИХ ВОДАХ?

Англійська преса інтерпретує приїзд британського контрторпедовця до Аліканте як почaток акції британського уряду для забезпеки британських кораблів перед летунськими атаками. Міркують, що дійде до поширення ніонського договору і що його сиґнатарі утворять окремі летунські стежі.

ЖЕРТВИ БОМБАРДУВАННЯ МІСТА ФІҐЕРАС.

З Мадриду повідомляють офіційно, що підчас бомбардування Фіґерас згинуло 30 осіб, ранено 50. 25 будинків знищено.

Китайський уряд покидає Ганков.

Райтер подає: Китайський уряд наказав евакувати Ганков, куди перенісся Куомінтан та більша частина міністерств після упадку Нанкіну.

Військові уряди мабуть перенесуться до Гуяну, міністерства комунікації та закорд. справ — до Юнанфу, інші цивільні уряди й Куомінтан — до Чункіну.

ЛІКВІДАЦІЯ КИТАЙСЬКОЇ АМБАСАДИ В ТОКІО.

З Ганков урядово повідомляють, що китайський уряд рішив замкнути амбасаду в Токіо та наказав її персоналові вернутись 11. ц. м. до Китаю. Під цю пору амбасада в Токіо не може виконувати своїх функцій.

Мексиканське повстання не здавлене.

ГЕНЕРАЛ СЕДІЛЛЬО ПЕРЕД МІКРОФОНОМ.

Штаб мексиканських повстанців оголосив через радіо заяву ген. Седілля, з якої виходить, що він у. зовсім не покидав місцевости ель Сальто, що повстанці знищили 3 урядові літаки та що вістки, немовби повстання було здавлене, неправдиві.

Перед дипльоматичною ліквідацією

перувіянсько-еквадорського конфлікту.

У бразилійській пресі появилася заява дипломатичних представників Перу й Еквадору у справі граничного конфлікту між обома державами.

Перувіянський амбасадор заперечив поголоски про мобілізацію в Перу та про намір перувіянського уряду анектувати еквадорські землі.

Еквадорський посол висловив надію, що вдасться зліквідувати конфлікт дипльоматичними засобами; Еквадор не перевів мобілізації.

Ч. 125 (14.956). Львів, пятниця 10. червня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-45
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.090.
Банку Чеських Легіон.
Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Зміна в адміністраційному поділі УССР.

Донецьку область УССР поділено тепер на дві нові області: Сталінівську та Ворошиловгородську. (Сталін — давня Юзівка, Ворошиловгород — колишній Луганськ.) Совітська преса пояснює, що ціллю тої зміни є децентралізація управи донецьких копалень. Децентралізація — це мовляв єдиний засіб, яким можна спинити зменшення продукції українського гірництва. (АТЕ.)

Переговори між чехословацьким урядом і суд. німцями

стрічають перепони.

Як говорять у добре поінформованих празьких колах, переговори між урядом та судетськими німцями стрічають поважні перепони. Зокрема уряд не хоче погодитися на два німецькі домагання: „національної ради", що обіймалаб усі німецькі громади, міської поліції, що перенялаб обовязки державної на території заселеній німцями.

СУДЕТСЬКІ НІМЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ ВИЯСНЕННЯ.

Судетський посол Кундт повідомив прем. Годжу листовно, що деякі урядові заяви викликали враження, що базою чесько-німецьких переговорів є національний статут.

Тому судетська партія домагається вияснення, чи справді уряд стоїть на такому становищі. Якщо так, партія застерігає собі право заняти відповідне становище, бо вона ще не знає змісту національного статуту.

НІМЕЦЬКІ ІНЖИНІРИ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ ПРИСТУПАЮТЬ ДО СУДЕТСЬКОЇ ПАРТІЇ.

Союз німецьких інжинірів у Чехословаччині рішив на засіданні в Опаві приступити до партії Генляйна „Політичний союз" вступив туди ще давніше.

КОНФІСКАТА НІМЕЦЬКИХ ВИДАНЬ

Чехословацький урядовий денник помістив листу 100 друків, яких конфіскату затверджено; 70 з них появилося в Німеччині.

Як довго ще політичні маняки зневажатимуть наших передових людей?

Одного дня ранком перечитав я дві газети: „Волинське Слово" з Луцька з 15. травня ц. р. та „Ілюстровани Курієр Цодзенни" з Кракова. Перша з них виписала у вступі як мотто — гасло Ягайлонів, що його пригадав Пілсудський: „За волю вашу і нашу!" Найбільший польський „грішник зпід Вавелю", що завжди глумиться з цього гасла, накинувся цим разом з проклонами на наших діячів з духовної єрархії: о. Григорія Яхимовича й о. Михайла Куземського, за їх політику з року 1848. і дальших років.

Григорій Яхимович, колишній наш галицький митрополит, помер у Львові 1863. року, а Михайло Куземський, б. канонік Митрополичої Капітули та потім єпископ холмський, помер у Львові 1879. року. Оба вони признавали самостійність українського народу та як поважні люди і характерні діячі полишили по собі добру память в історії відродження нашого народу.

Тому вважаю моїм громадянським обовязком опрокинути ці клевети, кинені на тих наших діячів давнього часу, — бо вони самі вже не можуть боронитися від напасти невідповідальних одиниць, які своєю поведінкою згіршують всіх людей доброї волі і поширюють суспільну деправацію, без огляду на народність.

Та в цій матерії покликуюсь передусім на найбільш авторитетне джерело-свідоцтво очевидця і учасника у справі політичної адреси поляків і українців до австрійського цісаря Фердинанда, у квітні 1848. року. Зосібна, о. Стефан Качала, у своїй книжці „Polityka Polaków względem Rusi", we Lwowie, 1879, на стороні 286, подав з цих подій ось таке: „Gdy pe raz pierwszy w Austryi zabłysło słońce swobody i ogłoszone zostało równouprawnienie narodowości, wielka radość nastała między narodowościami, również wielka była sympatyja dla Austrji, poza granicami tego państwa. Rok tec (1848) oblał nas, młodych polityków Rusinów, którzy na wyrozumienie ze strony Polaków rachowali, lodową wodą. Nastąpiło rozczarowanie. W pierwszym adresie do tronu, do podpisania którego i Rusinów zawezwano, było napisane: „W szkołach i urzędach język narodowy polski". Rusini zażądali dodania „i ruski". Polacy krzyknęli chórem: „Niema Rusi, tu Polska; język ruski — narzecze polskiego". Okrzyk ten dał dowód, że Polacy niczego się nie nauczyli i niczego nie zapomnieli; że polityki swej wynarodowiania Rusi zaniechać nie myślą; że dążeniem ich jest, aby na Rusi nie było Rusinów"...

„Rok 1848. odkrył nareszcie i dla ruskiej narodowości perspektywę praw politycznych. Przy takiem położeniu rzeczy, nie spodziewając się żadnej koncesyi ze strony Polaków, a opierając się na ogłoszonem równouprawnieniu narodowości, Rusini zawiązują osobną Radę ruską, dla pilnowania praw własnych. Ta wyrzekła, że Ruś halicka jest częścią 15. milionowej Rusi. Ztąd osobne adresa, deputacye i t. d., bez czego prawdopodobnie byłoby się obeszło, gdyby nie postepowanie z polskiej strony"...

Британське слідство у справі бомбардування

британських кораблів.

До Аліканте причалив британський контрторпедовець; його командант веде слідство у справі збомбардування 4-ох британських кораблів, підчас якого згинуло 9-ох англійців. Контрторпедовець забере до Англії вбитих і ранених.

МІЖНАРОДНІ ЛЕТУНСЬКІ СТЕЖІ ЗАПЕВНЯТЬ БЕЗПЕКУ НА ЕСПАНСЬКИХ ВОДАХ?

Англійська преса інтерпретує приїзд британського контрторпедовця до Аліканте як початок акції британського уряду для забезпеки британських кораблів перед летунськими атаками. Міркують, що дійде до поширення ніонського договору і що його сигнатарі утворять окремі летунські стежі.

ЖЕРТВИ БОМБАРДУВАННЯ МІСТА ФІГЕРАС.

З Мадриду повідомляють офіційно, що підчас бомбардування Фігерас згинуло 30 осіб, ранено 50. 25 будинків знищено.

Китайський уряд покидає Ганков.

Райтер подає: Китайський уряд наказав евакувати Ганков, куди перенісся Куомінтан та більша частина міністерств після упадку Нанкіну.

Військові уряди мабуть перенесуться до Гуяну, міністерства комунікації та закорд. справ — до Юнанфу, інші цивільні уряди й Куомінтан — до Чункіну.

ЛІКВІДАЦІЯ КИТАЙСЬКОЇ АМБАСАДИ В ТОКІО.

З Ганков урядово повідомляють, що китайський уряд рішив замкнути амбасаду в Токіо та наказав її персоналові вернутись 11. ц. м. до Китаю. Під цю пору амбасада в Токіо не може виконувати своїх функцій.

Мексиканське повстання не здавлене.

ҐЕНЕРАЛ СЕДІЛЛЬО ПЕРЕД МІКРОФОНОМ.

Штаб мексиканських повстанців оголосив через радіо заяву ґен. Седілля, з якої виходить, що він ще вовсім не покидав місцевости ель Сальто, що повстанці знищили 3 урядові літаки та що вістки, немовби повстання було здавлене, неправдиві.

Перед дипльоматичною ліквідацією

перувіянсько-еквадорського конфлікту.

У бразилійській пресі появилася заява дипльоматичних представників Перу й Еквадору в справі граничного конфлікту між обома державами.

Перувіянський амбасадор заперечив поголоски про мобілізацію в Перу та про намір перувіянського уряду анектувати еквадорські землі.

Еквадорський посол висловив надію, що вдасться зліквідувати конфлікт дипльоматичними засобами; Еквадор не перевів мобілізації.

Ось таке сказав польонофіл того часу...

Наслідком цього, в дні 19. квітня 1848 р. львівські поляки під проводом князя Льва Сапіги вислали делегацію до губернатора (намісника) графа Франца Стадіона у Львові, що вручила йому адресу до цісаря про окрему провінціональну адміністрацію, а того самого дня зібралися також львівські українці і під проводом о. Михайла Куземського внесли на руки того самого губернатора адресу до цісаря, в якій домагалися своїх конституційних прав у тих округах Галичини, населення яких цілком або у більшій частині українське.

Одні і другі, отже поляки й українці, пішли тим самим шляхом і до того самого намісника домагатися належних конституційних прав. Тому не розумію, за що „ІКЦ“ лається, немов то зрадницькі розмови вели два запроданці: єпископ Яхимович і канонік Куземський з губернатором Стадіоном, щоб віддати український нарід в руки займанщицької держави як знаряддя проти поляків?! Стара „ікацова“ засада „то цо іннего“ повинна теж мати свої межі. Від „ІКЦ“ ніхто ніколи не вимагав, щоб воно тямило якісь — хочби тільки декораційні гасла „за нашу і вашу свободу“, але ніде в культурному світі не водиться, щоб брутально оклеветувати історичні постаті заслужені для інших народів.

Та ще й того було кур'єркові замало, бо у дальшому розгоні доходить він до такого шалу, що вигукує, наче б о. Михайло Куземський згодом перейшов на царську службу та співаючись на царських сотнях, що стріляли до уніятів, навертав Холмщину на православя, — хоч історія знає і ми очевидці ще бачили і памятаємо того о. Михайла Куземського, що він як уніятський єпископ саме не пішов на царську службу і за це прогнали його звідтам та він тут у Львові помер 1879. року — як греко-католицький єпископ!...

Ось куди пішла правда — на виворіть...

Такими шляхами неправди й облуди не розвяжете панове української справи ані не поможете своїм польським громадянам пізнати між нами правду. Ані теж нас такими методами не налякаєте, бо неправда все має короткі руки та недовгі ноги...

А наших політичних діячів давнього часу такої міри, як о. Григорій Яхимович або о. Михайло Куземський, можете панове критикувати культурними засобами, спіраючись дійсно на знанні історії та знаючи з неї сильвети старих політиків чи культурників. **Але не вільно нікому зневажувати їх доброго імени, бо це були люди чести і характеру,** що перейшли до пантеону української нації. Ми також мали своїх мучеників, що рідного народу не вирікалися, а хто їх нині опльовує, той сам на себе видає присуд, як людина негідна займатися поважними справами та писати про них.

Д-р Кость Левицький.

СЛОВАЧЧИНА ПРОМОВИЛА.

ПІСЛЯ БРАТИСЛАВСЬКОГО ЗІЗДУ.

До недавна закордон міг мати лише досить неясне поняття про справжній зміст словацького руху. Пропагандивні можливости недержавного народу, ще й такого малого як словацький, невеликі; сусіди представляли словаків в дуже ріжному насвітленні. З празьких джерел ви довідувалися, що ніяких словаків нема, бо існує лиш один суцільний чехословацький нарід; мадяр переконував вас, що найбільша кривда сталась словакам у хвилині, коли їх відірвано від корони св. Стефана, а преса одного братнього славянського народу переконувала словацького „молодшого брата“, що він повинен змагати до повної незалежности.

Щойно в останніх часах, коли національні конфлікти у нутрі Чехословаччини висунулися на площину міжнародньої політики — і міжнародного заінтересування, коли журналісти зі закордону залили Чехословаччину як можливий терен емоціонуючих політичних сензацій — щойно тоді **словаки дістали змогу самі сказати: хто вони такі та чого домагаються.**

На латинські Зелені Свята відбулись у Братиславі два великі політичні зізди. В неділю словацька народня партія о. Глінки святкувала роковини пітсбурської умови, в понеділок відбулася контрманіфестація, яку уладили — як подає преса — місцеві чехи з невеликим гуртом „порядних“ словаків, при поважній підтримці державної адміністрації. Програма понеділкової імпрези мало цікава: говорилося там про необхідність єдности та мілітарного скріплення з огляду на грізне міжнародне положення, словом — шаблюнове „еднаймося, тримаймося, не даймося!“

Куди цікавіший недільний зізд. Не зважаючи на агітацію та на неприхильну поставу влади, зїхалися до Братислави на власний кошт тисячі словаків. Делегати всіх словацьких громад висловилися за програмою о. Глінки, тому й цей зізд уважали за своєрідний плебісцит, що висловив справжнє політичне обличчя словаків.

Виявилося, що словацький нарід, за час 20-літнього співжиття з чехами не засимілювався, не лиш національно, але й політи[illegible] Гостре протибольшевицьке вістря [illegible] братиславської манифестації становить [illegible] ний контраст до московської орієнтації [illegible] що так буйно розрослася на грунті [illegible] русофільства й лібералізму. Вже ця [illegible] дова ріжниця потверджує, що „чехословацький **нарід“ — це така сама фікція як „югослов[illegible] ський“, що словаки зовсім не** думають [illegible] **тись з чехами,** лише хотять на все [illegible] свою національну окремішність.

Але лише національну. Словаки [illegible] собі, що невеличкий, 2 і пів міліоновий [illegible] не має спромоги вдержати незалежної держави, зокрема коли він живе у наддунайськім котлі, на цьому віковічному терені імперіалістичних змагань. Словаки не хотять стати предметом мадярських ревіндикацій, ані частиною німецької Mitteleurop-и, ані навіть піддатися під чиюнебудь братерську опіку. Хоч[illegible] могло декого розчарувати, вони [illegible] **висловили бажання залишитись у межах Чехословаччини, лише на інших правах.**

Словаччина у дотеперішніх межах має [illegible] стати автономною країною зі словацькою [illegible] довою мовою, та окремою краєвою [illegible] ністю. З пресових вісток — зрештою не [illegible] ясних — виходило би, що компетенції [illegible] вацької влади не були би дуже широкі. [illegible] Праги належали би не лише справи конституційні, закордонна політика та армія, але й [illegible] комунікація та державні доходи (податки, монополі, державні підприємства).

Як бачимо — партія о. Глінки домагається лише автономії і то не дуже широкої. Коли [illegible] які часописи пишуть, що словаки змагають [illegible] дуалізму, то вони вживають не підхожого [illegible] міну. Програма о. Глінки не передбачує [illegible] будови цілої республики, лише поширення [illegible] одної її складової частини. Зрештою [illegible] віть Чехословаччина перетворилася на федеративну державу, вона складалась би не [illegible] лише з шістьох, а найменше з трьох [illegible] нальних одиниць.

На такій площині дійде мабуть до [illegible] ки словацького питання, а не на площині [illegible] бічного чесько-словацького порозуміння, [illegible] під цю пору словаки не є одинокими і [illegible] не найповажнішим противником унітарної Чехословаччини.

(гал)

Неписьменність — це страшний суспільний боляк, що вперто відновлюється та [illegible] з ним треба вести постійну та витривалу боротьбу, щоб винищити його геть-чисто. В [illegible] му допоможе нам найкраще буквар і [illegible] кок „ДО СОНЦЯ“ — найновіша [illegible] „Просвіти“.

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ. 8

З останніх десятиліть життя Ів. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковин смерти поета).

Ю. РОМАНЧУК УЧИТЬ ФРАНКА ПАТРІОТИЗМУ.

Романчук моралізує, лає, глузує, але не переконує. Він із свого лука раз-у-раз пускає затроєні стріли, але за слаба в нього рука, і стріли не попадають у серце противника. Можна бути великим політиком, але малим стрільцем. Романчук повчав Франка, що таке любов до рідної країни, але сам хіба не вірив у те, що говорив. Він фільософує так: „Русію єсть передъ-всѣмъ руській народъ, а народъ єсть великою родиною. Отже любимо Русь, якъ любимо свою родину, и то цѣлу родину, не одного або другого члена ей, якъ любимо батька и матѣръ, и братовъ и сестры, и дѣти и всю дальшу рôдню разомъ взявши. Та и не пытаємо, за що и що въ нѣй любити, але любимо, бо то наше, бо то родина“. Нема що казати, дуже гарну рецепту дав Романчук Франкові на любов до рідної країни, але хіба сам він вірив у її чародійну силу? Ко ни з упряжжю! — як знайде він одного такого добрягу, якому член ближчої або дальшої родини розвалить голову, а він з великої любови до нього й далі підставлятиме свою голову й кликатиме: „голубчику, я люблю тебе, а ну ще раз дай мені довбенькою по голові!“

Не треба бути великим фільософом, щоб зрозуміти хід Франкових думок про любов до рідної країни. Не помилюся, коли скажу, що світогляд Франка спирається на утилітаризмі. Пожиток — це головна мета людського життя, а що життя складається з розкоші (pleasure)*) і страждання (pain), отже оконечною метою наших діянь — це наше іствування скільки можна вільне від страждання й багате на розкіш. Виходячи з того погляду на життя, Франко й поспитав себе: За що я маю любити Україну, коли вона приносить мені страждання, „кріваву в серці рану“, а не дає розкоши? А коли все-ж я почуваю себе українцем і по змозі моїх сил працюю для України, себто без надії на особисту користь обмежую свій пожиток і несу жертву на користь загалу, то яка-ж причина [illegible] моєї самопожертви? На це питання [illegible] й дає зараз відповідь: причина моєї [illegible] пожертви — це суспільний обовязок. Я [illegible] лянина виріс на чорному хлопському [illegible] праці твердих хлопських рук, отже й [illegible] себе до обовязку „панщиною цілого життя [illegible] робити ті гроші, що дала хлопська рука [illegible] щоб я міг видряпатися на вершок, де [illegible] тло, де пахне воля, де сяють все[illegible] Як бачимо зі сказаного, Франко в основу [illegible] любови до рідної країни поклав ідею [illegible] ного обовязку, що стоїть уже понад [illegible] принципом утилітаризму і входить у [illegible] ших прав етики. А коли додам, що [illegible] працював для України понад свої [illegible] й працював далеко поза означені [illegible] не ясним, що каміння несправедливо [illegible] ся на його голову, і що ті, які [illegible] нього, зробили йому велику кривду.

Кажуть, що як у кого біда, то [illegible] одна, і у Франка було їх більше, [illegible] ті, про які я вже згадував. Мушу [illegible] про одну тому, що була у звязку з [illegible] ми і показує пружину людської [illegible] людина з великої любови до ближнього [illegible] рює свого противника тим способом, [illegible] брати йому всяку охоту до життя, [illegible] вже про любов до ближнього. Очевидно, [illegible] ди в яких нерви міцні, як мотузи, [illegible] вуть, але в нашого поета, та й [illegible] вони не були кріпкі.

(Далі буде.)

*) Джон Стюарт Міль, один з творців утилітаризму, у своїй книжечці „On Utilitarianism“ хоче, щоб оцінювати вартість підметного задоволення, себто розкоші за її якістю. Є розкоші вищі, духові, які слід вище ставити над розкоші нижчого роду. „Немає — каже він — ніякого сумніву, що людина, у якої джерела розкоші є нижчі, має більше основ до повного заспокоєння своїх побажань; людина-ж, у якої є вищі вимоги, завжди буде почувати, що щастя, яке може бути його участю, при існуючому порядку світа, не може бути повне. Але він переносить усякі недогоди, коли лише можна їх перенести. Не заздрить він тим, які не почувають того, що він почуває, бо саме те почування є вже розкішшю. Краще бути невдоволеною людиною, ніж щасливою свинею; краще бути невдоволеним Сократом, ніж задоволеним дурнем“.

Ось таке сказав польонофіл того часу...

Наслідком цього, в дні 19. квітня 1848 р. львівські поляки під проводом князя Льва Сапіги вислали делегацію до губернатора (намісника) графа Франца Стадіона у Львові, що вручила йому адресу до цісаря про окрему провінціональну адміністрацію, а того самого дня зібралися також львівські українці і під проводом о. Михайла Куземського внесли на руки того самого губернатора адресу до цісаря, в якій домагалися своїх конституційних прав у тих округах Галичини, населення яких цілком або у більшій частині українське.

Одні і другі, отже поляки й українці, пішли тим самим шляхом і до того самого намісника домагатися належних конституційних прав. Тому не розумію, за що „ІКЦ" лається, немов то зрадницькі розмови вели два запроданці: епископ Яхимович і канонік Куземський з губернатором Стадіоном, щоб віддати український нарід в руки займанницької держави як знаряддя проти поляків?! Стара „ікацова" засада „то єдно іннего" повинна теж мати свої межі. Від „ІКЦ" ніхто ніколи не вимагав, щоб воно тямило якісь — хочби тільки декораційні гасла „за нашу і вашу свободу", але ніде в культурному світі не водиться, щоб брутально оклеветувати історичні постаті заслужені для інших народів.

Та ще й того було куріеркові замало, бо у дальшому розгоні доходить він до такого шалу, що вигукує, начеб о. Михайло Куземський згодом перейшов на царську службу та спираючись на царських сотнях, що стріляли до унiятів, навертав Холмщину на православя, — хоч історія знає і ми очевидці ще бачили і памятаємо того о. Михайла Куземського, що він як униятський епископ саме не пішов на царську службу і за це прогнали його звідтам та він тут у Львові помер 1879. року — як греко-католицький епископ!...

Ось куди пішла **правда — на виворіть...**

Такими шляхами неправди й облуди не розвяжете панове української справи ані не поможете своїм польським громадянам пізнати між нами правду. Ані теж нас такими методами не налякаєте, бо неправда все має короткі руки та недовгі ноги...

А наших політичних діячів давнього часу такої міри, як о. Григорій Яхимович або о. Михайло Куземський, можете панове критикувати культурними засобами, спіраючись дійсно на знанні історії та знаючи з неї сильвети старих політиків чи культурників. Але **не вільно нікому зневажувати їх доброго імени, бо це були люди чести і характеру**, що перейшли до пантеону української нації. Ми також мали своїх мучеників, що рідного народу не виріклися, а хто їх нині оплюває, той сам на себе видає присуд, як людина негідна займатися поважними справами та писати про них.

Д-р Кость Левицький.

СЛОВАЧЧИНА ПРОМОВИЛА.

ПІСЛЯ БРАТИСЛАВСЬКОГО ЗЇЗДУ.

До недавна закордон міг мати лише досить неясне поняття про справжній зміст словацького руху. Пропаґандивні можливости недержавного народу, ще й такого малого як словацький, невеликі; сусіди представляли словаків в дуже ріжному насвітленні. З празьких джерел ви довідувалися, що ніяких словаків нема, бо істнує лиш один суцільний чехословацький нарід; мадяр переконував вас, що найбільша кривда сталась словакам у хвилині, коли їх відірвано від корони св. Стефана, а преса одного братнього славянського народу переконувала словацького „молодшого брата", що він повинен змагати до повної незалежности.

Щойно в останніх часах, коли національні конфлікти у нутрі Чехословаччини висунулися на площину міжнародньої політики — і міжнароднього заінтересування, коли журналісти зі закордону залили Чехословаччину як можливий терен емоціонуючих політичних сензацій — щойно тоді **словаки дістали змогу самі сказати: хто вони такі та чого домагаються.**

На латинські Зелені Свята відбулись у Братиславі два великі політичні зїзди. В неділю словацька народня партія о. Глінки святкувала роковини пітсбурської умови, в понеділок відбулася контрманіфестація, яку уладили — як подає преса — місцеві чехи з невеликим гуртом „порядних" словаків, при поважній підтримці державної адміністрації. Програма понеділкової імпрези мало цікава: говорилося там про необхідність єдности та мілітарного скріплення з огляду на грізне міжнародне положення, словом — шабльонове „єднаймося, тримаймося, не даймося!"

Куди цікавіший недільний зїзд. Не зважаючи на агітацію та на неприхильну поставу влади, зїхалися до Братислави на власний кошт тисячі словаків. Делегати всіх словацьких громад висловилися за програмою о. Глінки, тому й цей зїзд уважали за своєрідний плебісцит, що висловив справжнє політичне обличчя словаків.

Виявилося, що **словацький нарід, за час 20-літнього співжиття з чехами не засимілювався, не лиш національно, але й політично.** Гостре протибольшевицьке вістря недільної братиславської маніфестації становить сильний контраст до московської орієнтації Праги, що так буйно розрослася на ґрунті чеського русофільства й лібералізму. Вже ця світоглядова ріжниця потверджує, що **„чехословацький нарід" — це така сама фікція як „югославянський", що словаки зовсім не думають зливатись з чехами**, лише хотять на все зберегти свою національну окремішність.

Але лише національну. Словаки здають собі, що невеличкий, 2 і пів міліоновий нарід не має спромоги вдержати незалежної держави, зокрема коли він живе у наддунайському кітлі, на цьому віковічному терені імперіялістичних змагань. Словаки не хотять стати предметом мадярських ревіндикацій, ані частиною німецької Mitteleurop-и, ані навіть піддаватися під чиюнебудь братерську опіку. Хоча це могло декого розчарувати, вони **недвозначно висловили бажання залишитись у межах Чехословаччини, лише на інших правах.**

Словаччина у дотеперішніх межах мала би стати автономною країною зі словацькою урядовою мовою, та окремою краєвою принадлежністю. З пресових вісток — зрештою не дуже ясних — виходило би, що компетенції словацької влади не були би дуже широкі. До Праги належали би не лише справи конституції, закордонна політика та армія, але й пошта, комунікація та державні доходи (податки, монополі, державні підприємства).

Як бачимо — партія о. Глінки домагається лише автономії і то не дуже широкої. Коли деякі часописи пишуть, що словаки змагають до дуалізму, то вони вживають не підхожого терміну. Програма о. Глінки не передбачує перебудови цілої республики, лише поширення прав одної її складової частини. Зрештою якби навіть Чехословаччина перетворилася на федеративну державу, вона складалась би не з двох, лише з шістьох, а найменше з трьох національних одиниць.

На такій площині дійде мабуть до розвязки словацького питання, а не на площині двобічного чесько-словацького порозуміння, бо під цю пору словаки не є одиноким і навіть не найповажнішим противником унітарної Чехословаччини. (гал.)

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ. 8

З останніх десятиліть життя Ів. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковин смерти поета).

Ю. РОМАНЧУК УЧИТЬ ФРАНКА ПАТРІОТИЗМУ.

Романчук моралізує, лає, глузує, але не переконує. Він із свого лука раз-у-раз пускає затроєні стріли, але за слаба в нього рука, і стріли не попадають у серце противника. Можна бути великим політиком, але малим стрільцем. Романчук повчав Франка, що таке любов до рідної країни, але сам хіба не вірив у те, що говорив. Він фільософує так; „Русію есть передъ-всѣмъ рускій народъ, а народъ есть великою родиною. Отже любимо Русь, якъ любимо свою родину, и то цѣлу родину, не одного або другого члена еи, якъ любимо батька и матѣрь, и братовъ и сестры, и дѣти и всю дальшу рôдню разомъ взявши. Та и не пытаемо, за що и що въ нѣй любити, але любимо, бо то наше, бо то родина". Нема що казати, дуже гарну рецепту дав Романчук Франкові на любов до рідної країни, але хіба сам він вірив у її чародійну силу? Коня з упряжкою! — як знайде він одного такого добрягу, якому член ближчої або дальшої родини розвалить голову, а він з великої любови до нього й далі підставлятиме свою голову й кликатиме: „голубчику, я люблю тебе, а ну ще раз дай мені довбенькою по голові!"

Не треба бути великим фільософом, щоб зрозуміти хід Франкових думок про любов до рідної країни. Не помилюся, коли скажу, що світогляд Франка спирається на утилітаризмі. Пожиток — це головна мета людського життя, а що життя складається з розкоші (pleasure)[1] і страждання (pain), отже оконечною метою наших діянь — це наше істнування скільки можна вільне від страждання й багате на розкіш. Виходячи з того погляду на життя, Франко й поспитав себе: За що я маю любити Україну, коли вона приносить мені страждання, „кріваву в серці рану", а не дає розкоши? А коли все-ж я почуваю себе українцем і по змозі моїх сил працюю для України, себто без надії на особисту користь обмежую свій пожиток і несу жертву на користь загалу, то яка-ж причина цієї моєї самопожертви? На це питання Франко й дає зараз відповідь: причина моєї самопожертви — це суспільний обовязок. Я син селянина виріс на чорному хлопському хлібі, на праці твердих хлопських рук, отже й почуваю себе до обовязку „панщиною цілого життя" відробити ті гроші, що дала хлопська рука на те, щоб я міг видряпатися на вершок, де видно світло, де пахне воля, де сяють вселюдські ідеї. Як бачимо зі сказаного, Франко в основу своєї любови до рідної країни поклав ідею суспільного обовязку, що стоїть уже понад егоїстичним принципом утилітаризму і входить у сферу вищих прав етики. А коли додам, що Франко працював для України понад свої людські сили й працював далеко поза означені ним межі, то не ясним, що каміння несправедливо посипалося на його голову, і що ті, які кидали його в нього, зробили йому велику кривду.

Кажуть, що як у кого біда, то ніколи не одна, і у Франка було їх більше, ще більше ніж ті, про які я вже згадував. Мушу згадати ще про одну тому, що була у звязку з попередніми і показує пружину людської злоби, коли людина з великої любови до ближнього ... рює свого противника тим способом, щоб відібрати йому всяку охоту до життя, не ... вже про любов до ближнього. Очевидно є люди в яких нерви міцні, як мотузки, ... вуть, але в нашого поета, та й ... вони не були кріпкі. (Далі буде)

[1] Джон Стюарт Міль, один з творців утилітаризму, у своїй книжечці „On Utilitarianism" хоче, щоб оцінювати вартість підметного задоволення, себто розкоші за її якістю. Є розкоші вищі, духові, які слід вище ставити над розкоші, нижчого роду. „Немає — каже він — ніякого сумніву, що людина, у якої джерела розкоші є нижчі, має більше основ до повного заспокоєння своїх побажань; людина-ж, у якої є вищі вимоги, завжди буде почувати, що щастя, яке може бути його участю, при існуючому порядку світа, не може бути повне. Але він переносить усякі недогоди, коли лише можна їх перенести. Не заздрить він тим, які не почувають того, що він почуває, бо саме те почування є вже розкішю. Краще бути незадоволеною людиною, ніж щасливою свинею; краще бути незадоволеним Сократом, ніж задоволеним дурнем".

„Марш на схід“ іде далі...

Варшава, 5. червня.

6 ТАБОРІВ ЛЕҐІЇ АКАДЕМІЧНОЇ — НА СОКАЛЬЩИНІ.

Команда Леґії Академічної виготовила вже плян вакаційної таборової акції серед високошкільної молоді. Як ми вже інформували, окрему групу військово-академічних таборів зорганізують на сокальському кордоні, докладніше: **довкруги Сокаля, де стаціонуватиме 6 таборів** у часі від 2—22. липня ц. р.

Про характер тих таборів так пише п. Маріян Лаґовський, один з „леґіоністів“ у „Декаді“: „Ніхто не сміє сумніватися, що праця в Сокальщині, де існує проблема т. зв. Східної Малопольщі й української справи, матиме спеціяльну вагу. Завданням учасників цього табору буде наблизитись до місцевого населення та плекати серед нього **польське слово і чин**“.

Програма таборів обіймає м. і. фізичну працю (направа доріг, мостів, копання ровів, меліорація і т. і.) та суспільну акцію, що полягатиме в закладанні читалень, організуванні сільсько-господарських курсів, рефератів про гігієну і годівлю тощо.

Цікаво, що коли участь у всіх інших таборах Академічної Леґії майже обовязкова — до таборів на Сокальщину поїдуть **добровільні кандидати.** Цікаво теж, кілько студентів-поляків зацікавиться цією справою?

120.000 ЗОЛ. НА „КРЕСИ“.

„Польска Мацерж Школьна“, найрухливіша по „Т-ві Розвою Зем Всходніх“ варшавська „кресова“ організація, запросила представників преси на спеціяльне інформаційне засідання для обзнайомлення з вислідами цьогорічної традиційної збірки на „дар народови“, що відбувається — як відомо — в дні 3-го травня. Висліди цьогорічної квестарської акції „П. М. Ш“. справді великі й варті нашого зацікавлення.

Отже впливи з вуличних збірок у цьому році зросли д. значно; зібрано 54.504,44 зол. (у м. р. 33.897). Продажа кольорових віконних вітражиків дала 33.914,20 зол., на поіменні листи у самій Варшаві зібрали 35.464,57 зол. Вислід дійсно імпонуючий: Варшава за один день дала на польонізацію „кресів“ — 123.883 зол. і 31 сот.! У цілоденній збірковій акції взяв участь цілий штаб людей: 3.100 студентів-квестарів, 565 пань при столиках, багато середньошкільної молоді і членів усіх „кресових“ товариств.

Для характеристики настроїв, що їх виробляє серед свого громадянства україножерна польська преса, варто приглянутись нутру збіркових пушок: були там двацятизолотові банкноти і багато срібного більону, хоча траплялися, що правда, і московські копійки, німецькі феніґи, або й звичайні ґудзики...

ДВІ НОВІ ПОЛІТИЧНІ ПУБЛІКАЦІЇ НА ВОЛИНІ.

Польська реґіонально-політична література з обсягу „сходознавства“ багатіє з дня на день. Саме вийшли дві найновіші польські політично-статистичні публікації про Волинь. Одна — це видана у Познані книжка **Болеслава Подгорського п. н. „Проблеми польського громадянства і держави на Волині“.** (Познань, 1938, стор. 160 і 1 карта), друга — це **„Заваги і дані про можливости господарської експанзії польського купецтва й ремесла на Волині“,** що появилась у Варшаві накладом „Т. Р. С. З.“ як книжкова праця **Владислава Павліна,** молодого „кресового“ діяча і публіциста.

Обі згадані книжки такі цікаві і для сучасних польських настроїв такі симптоматичні, що зреферуємо їх небавом окремо, обмежившись нині до кількох звязких інформацій.

Автор першої книжки — Подгорський — від 20 років працює на Волині і вважає себе знавцем тамошніх відносин.

Найбільша частина книжки — це III. розділ п. з. „Волинь у межах Польщі“. Можна в ній знайти багато цікавих даних, як нпр. такі, що за десятиріччя 1921—1931 зменшилося на Волині число поляків (!!), чи модний погляд автора, що католицький костел і польська школа зможуть спольщити цю землю.

В закінченні книжки знаходимо коротке резюме думок автора і читаємо м. і.: „Польська акція, зорганізована суспільними і **державними чинниками,** яка має на меті ревіндикацію зрутенізованих поляків на Волині, приєднання до польщини місцевого руського населення з непересіченою дотепер національною приналежністю(?), підсилення Волині допливом творчого і багатого в капітали польського елементу, а також співпраця з льояльною до польщини наставленим українським населенням (отже: руські, пруські, мазовецькі, жмудські і т. д...), мусить бути нашою програмою і в найближчому часі, і на дальше майбутнє“.

А відношення автора до пропаґованого м. і. групою луцького „Волиня“ прометеїзму таке: „Ціла польська суспільність та керманичі українського руху мусять врешті виразно зрозуміти факт, що чим швидше Волинь буде духом і змістом до глибини польська, тим швидше Польща буде готова забрати рішальний голос у подіях, що можуть розіграватися за нашим східним кордоном. Дотеперішня акція українського націоналізму, що чисельно розростається внутрі Польщі, є на фальшивій дорозі і змагає до суперечної цілі польській державній рації, як теж у відношенні до власних національних, широко та чесно зрозумілих українських інтересів“ (?!).

Книжка п. **Павліна** не менше цікава і написана навіть з більшим темпераментом. Присвятимо їй зчасом більше уваги, щоб тепер зацитувати за „Декадою“ цікаві волинські спостереження цього автора, що мав нагоду багато подорожувати по Волині, недоступній здебільша для українського журналіста.

„ПОЛЬСЬКА СУСПІЛЬНІСТЬ ВОЛИНІ НЕ ДОРОСЛА, ЩОБ РЕАЛІЗУВАТИ ІДЕЇ ПІЛСУДСЬКОГО“.

„Минаємо — пише Павліно — якесь село на Кремянеччині, святочно вбрані молоді сільські парубчаки остентаційно відвертають голову на вид коней КОП-у. Варте призадуми: одно село вітає нас чемним поклоном, друге скулює голову в раменах, і його мешканці, побачивши нас, злісно натягають шапки“.

„В Дедеркалах Малих шкільна дітвора потурбувала свою товаришку польку, прозиваючи її „ти католичко“; в Загайцях православний монастир щедро обділює землею (?) тих хлопів, що відкинуть жертвенну поміч (?) польських вояків; а ще деінде „поп“ отверто і з гордістю говорить про Волинь як про „виключно нашу землю“.

Одначе треба безсторонньо ствердити, що **і польська волинська суспільність не доросла до реалізування великої ідеї, залишеної в спадщині маршала Пілсудського** — говорить молодий польський автор і питає: „Чи сучасний стан (антагонізму на Волині) довго існуватиме та чи й надалі „пришельці з Польщі“ будуть себе почувати на Волині, як на чужій землі“?

Гром.

На перехресті звільни хід воза!

З польської преси.

Нормалізація чи ненормальність?

Краківський **„ІКЦ“** (ч. 157. з 9-го червня ц. р.) у статті п. н. „Розполітикована утраквістична школа“ каже, що до редакції „ІКЦ“ написав якийсь учитель-поляк з „кресуф всходніх“ ось що:

„Не можу тут почуватися виховником і як поляк дуже жалую, що я не вступив до служби у війську або в поліції та не маю кріса!“

Таке признання — ніщо надзвичайне. Кілько то людей приходить по якімсь часі до переконання, що розминулися зі своїм покликанням, що вибрали невідповідне для себе, для своїх фізичних чи інтелектуальних сил звання! Але треба хвалити таких людей, що отверто до цього признаються, бо тоді все можна вийти з того положення. Отой учитель, що про себе пише в „ІКЦ“, принайменше чесний не тільки з собою, але і з іншими: він виразно пише, що **не почуває себе виховником** і волів би служити у війську чи при поліції, щоб мати кріс. Та все лихо в тому, що таких чесних людей мало, що мало таких, які отверто признавалисвб до своїх життєвих помилок. **Найгірше з тими, що не почуваються виховниками, що не вміють бути вчителями, але не хочуть до того признатися й уперто сидять на посадах та замість виховувати дітвору, замість учити її того, чого слід, займаються справами й річами, що зі справжньою школою не мають нічого спільного.** Таких випадків багато особливо у нас, чого доказом і лист до „ІКЦ“ з „кресуф всходніх“. Тому українське громадянство, на якому найдошкульніше відбивається те, що багато вчителів по наших школах минулося зі своїм покликанням, повинно пильнувати справи та дбати про те і робити усі можливі заходи, щоб по наших школах учителями були по змозі лиш ті, що почуваються педагогами і не мріють про карієру з крісом.

Діставши такого листа з „кресуф всходніх“, „ІКЦ“ не робить аляриму з того приводу, що на становищах учителів є люди, які мріють про що інше, отже не можуть виконувати бодай бездоганно своїх учительських обовязків, а це **відбивається на рівні народньої освіти та народнього виховання,** але користає з нагоди, щоб зробити приступ на українську та утраквістичну школу.

„Особливо домагається швидкої полагоди справа двомовної школи. **Доки ту школу вестимуть на окраїнах у польській та українській (руській) мові, важко говорити про її наближення до західної культури“.** А тому, що не маємо наміру творити тут України, мусимо рішитися на те, щоб створити одномовну польську школу з польською мовою навчання. У протилежному випадку це буде далі досконалий терен до української агітації та впоювання ненависти вже від наймолодших літ у дитячі душі. А в таких умовинах нема мови про нормалізацію чи про якунебудь форму співжиття“.

Погоджуємося з паном „Сеп'ом“, що писав ту статтю, у тому, що „доки ту школу вестимуть на окраїнах у польській та руській мові, важко говорити про її наближення до західної культури“. Але-ж так! Українські педагогічні кола давно стоять на тому становищі, про це ми давно і не раз писали і тому українці є в засаді проти утраквістичної школи та **домагаються для своїх дітей чисто української школи.** І про якунебудь нормалізацію на східних окраїнах польської держави, на яких живе компактною масою український нарід, можна буде говорити щойно тоді, коли всі українські діти будуть побирати науку в українській школі та від українських учителів. Польська школа для української дитини, якої домагається „ІКЦ“ — це не нормалізація, це — ненормальність зовсім така сама, якою була до війни німецька чи російська школа для польських дітей.

—o—

Канада приготовляється до війни.

Канадійський міністр оборони Мекензі заявив у парляменті, що на випадок війни Канада мусить бути самовистарчальна, тому провірив продукційну спроможність 768-ох канадійських фабрик.

Виявилося, що канадійський промисл може продукувати муніцію, скоростріли, панцирні авта, літаки, небавом пічне виробляти гармати і протилетунську артилерію.

Крім того мін. Мекензі згадав, що під цю пору в Канаді відбуває вишкіл 48.840 рекрутів. Під кінець року Канада буде мати 230 бойових літаків.

Німеччина перестала цікавитися південним Тиролем.

Як подає „Івнінг Стандард“, Гітлер наказав зліквідувати всі організації, яких завданням була оборона німецького населення південного Тиролю.

„Марш на схід“ іде далі...

Варшава, 5. червня.

6 ТАБОРІВ ЛЕҐІЇ АКАДЕМІЧНОЇ — НА СОКАЛЬЩИНІ.

Команда Леґії Академічної виготовила вже плян вакаційної таборової акції серед високошкільної молоді. Як ми вже інформували, окрему групу військово-академічних таборів зорганізують на сокальському кордоні, докладніше: **довкруги Сокаля, де стаціонуватиме 6 таборів** у часі від 2.—22. липня ц. р.

Про характер тих таборів так пише п. Маріян Лаговський, один з „леґіоністів“ у „Декаді“: „Ніхто не сміє сумніватися, що праця в Сокальщині, де існує проблема т. зв. Східної Малопольщі й української справи, матиме спеціяльну вагу. Завданням учасників цього табору буде наблизитись до місцевого населення та плекати серед нього **польське слово і чин**“.

Програма таборів обіймає м. і. фізичну працю (направа доріг, мостів, копання ровів, меліорація і т. і.) та суспільну акцію, що полягатиме в закладанні читалень, організуванні сільсько-господарських курсів, рефератів про гігієну і годівлю тощо.

Цікаво, що коли участь у всіх інших таборах Академічної Леґії майже обовязкова — до таборів на Сокальщину поїдуть **добровільні кандидати.** Цікаво теж, кілько студентів-поляків зацікавиться цією справою?

120.000 ЗОЛ. НА „КРЕСИ“.

„Польска Мацерж Школьна“, найрухливіша по „Т-ві Розвою Зем Всходніх“ варшавська „кресова“ організація, запросила представників преси на спеціяльне інформаційне засідання для обзнайомлення з вислідами цьогорічної традиційної збірки на „дар народови“, що відбувається — як відомо — в дні 3-го травня. Висліди цьогорічної квестарської акції „П. М. Ш“. справді великі й варті нашого зацікавлення.

Отже впливи з вуличних збірок у цьому році зросли д. значно; зібрано 54.504,44 зол. (у м. р. 33.897). Продажа кольорових віконних вітражиків дала 33.914,20 зол., на поіменні листи у самій Варшаві зібрали 35.464,57 зол. Вислід дійсно імпонуючий: Варшава за один день дала на польонізацію „кресів“ — 123.883 зол. і 31 сот.! У цілоденній збірковій акції взяв участь цілий штаб людей: 3.100 студентів-квестарів, 565 пань при столиках, багато середньошкільної молоді і членів усіх „кресових“ товариств.

Для характеристики настроїв, що їх виробляє серед свого громадянства україножерна польська преса, варто приглянутись нутру збіркових пушок: були там двацятизолотові банкноти і багато срібного більону, хоча траплялися, що правда, і московські копійки, німецькі феніги, або й звичайні ґудзики...

ДВІ НОВІ ПОЛІТИЧНІ ПУБЛІКАЦІЇ НА ВОЛИНІ.

Польська реґіонально-політична література з обсягу „сходознавства“ багатіє з дня на день. Саме вийшли дві найновіші польські політично-статистичні публікації про Волинь. Одна — це видана у Познані книжка **Болеслава Подгорського п. н. „Проблеми польського громадянства і держави на Волині“.** (Познань, 1938, стор. 160 і 1 карта), друга — це **„Заваги і дані про можливости господарської експанзії польського купецтва й ремесла на Волині“**, що появилась у Варшаві накладом „Т. Р. С. З.“ як **книжкова праця Владислава Павліна**, молодого „кресового“ діяча і публіциста.

Обі згадані книжки такі цікаві і для сучасних польських настроїв такі симптоматичні, що зреферуємо їх небавом окремо, обмежившись нині до кількох звязких інформацій.

Автор першої книжки — Подгорський — від 20 років працює на Волині і вважає себе знавцем тамошніх відносин.

Найбільша частина книжки — це III. розділ п. з. „Волинь у межах Польщі“. Можна в ній знайти багато цікавих даних, як нпр. такі, що за десятьріччя 1921—1931 зменшилося на Волині число поляків (!!), чи модний погляд автора, що католицький костел і польська школа зможуть спольщити цю землю.

В закінченні книжки знаходимо коротке резюме думок автора і читаємо м. і.: „Польська акція, зорганізована суспільними і державними чинниками, яка має на меті ревіндикацію зрутенізованих поляків на Волині, приєднання до польщини місцевого руського населення з неокресленою дотепер національною приналежністю(?), підсилення Волині допливом творчого і багатого в капітали польського елементу, а також співпраця з льояльною до польщини наставленим українським населенням (отже: рускі, пруські, мазовецкі, жмудзькі і т. д...), мусить бути нашою програмою і в найближчому часі, і на дальше майбутнє“.

А відношення автора до пропаґованого м. і. ґрупою луцького „Волиня“ прометеїзму таке: „Ціла польська суспільність та керманичі українського руху мусять врешті виразно зрозуміти факт, що чим швидше Волинь буде духом і змістом до глибини польська, тим швидше Польща буде готова забрати рішальний голос у подіях, що можуть розігратися за нашим східним кордоном. Дотеперішня акція українського націоналізму, що чисельно розростається внутрі Польщі, є на фальшивій дорозі і змагає до суперечної ціли польській державній рації, як теж у відношенні до власних національних, широко та чесно зрозумілих українських інтересів“ (?!).

Книжка п. **Павліно** не менше цікава і написана навіть з більшим темпераментом. Присвятимо їй зчасом більше уваги, щоб тепер зацитувати за „Декадою“ цікаві волинські спостереження цього автора, що має нагоду багато подорожувати по Волині, недоступній здебільша для українського журналіста.

„ПОЛЬСЬКА СУСПІЛЬНІСТЬ ВОЛИНІ НЕ ДОРОСЛА, ЩОБ РЕАЛІЗУВАТИ ІДЕЇ ПІЛСУДСЬКОГО“.

„Минаємо — пише Павліно — якесь село на Кремянеччині, святочно вбрані молоді сільські парубчаки остентаційно відвертають голову на вид коней КОП-у. Варте призадуми: одно село вітає нас чемним поклоном, друге скулює голову в раменах, і його мешканці, побачивши нас, злісно натягають шапки“.

„В Дедеркалах Малих шкільна дітвора потурбувала свою товаришку польку, прозиваючи її „ти католичко“; в Загайцях православний монастир щедро обділює землею (?) тих хлопів, що відкинуть жертвенну поміч (?) польських вояків; а ще деінде „поп“ отверто і з гордістю говорить про Волинь як про „виключно нашу землю“.

Одначе треба безсторонньо ствердити, що **і польська волинська суспільність не доросла до реалізування великої ідеї, залишеної в спадщині маршала Пілсудського** — говорить молодий польський автор і питає: „Чи сучасний стан (антаґонізму на Волині) довго існуватиме та чи й надалі „пришельці з Польщі“ будуть себе почувати на Волині, як на чужій землі“?

Гром.

На перехресті звільни хід воза!

З польської преси.

Нормалізація чи ненормальність?

Краківський **„ІКЦ“** (ч. 157. з 9-го червня ц. р.) у статті п. н. „Розполітикована утраквістична школа“ каже, що до редакції „ІКЦ“ написав якийсь учитель-поляк з „кресуф всходніх“ ось що:

> **„Не можу тут почуватися виховником і як поляк дуже жалую, що я не вступив до служби у війську або в поліції та не маю кріса!“**

Таке признання — ніщо надзвичайне. Кілько то людей приходить по якімсь часі до переконання, що розминулися зі своїм покликанням, що вибрали невідповідне для себе, для своїх фізичних чи інтелектуальних сил звання! Але треба хвалити таких людей, що отверто до цього признаються, бо тоді все можна вийти з того положення. Отой учитель, що про себе пише в „ІКЦ“, принайменше чесний не тільки з собою, але і з іншими: він виразно пише, що **не почуває себе виховником** і волів би служити у війську чи при поліції, щоб мати кріс. Та все лихо в тому, що таких чесних людей мало, що мало таких, які отверто признавалисьб до своїх життєвих помилок. **Найгірше з тими, що не почуваються виховниками, що не вміють бути вчителями, але не хочуть до того признатися й уперто сидять на посадах та замість виховувати дітвору, замість учити її того, чого слід, займаються справами й річами, що зі справжньою школою не мають нічого спільного.** Таких випадків багато особливо у нас, чого доказом і лист до „ІКЦ“ з „кресуф всходніх“. Тому українське громадянство, на якому найдошкульніше відбивається те, що багато вчителів по наших школах минулося зі своїм покликанням, повинно пильнувати справи та дбати про те і робити усі можливі заходи, щоб по наших школах учителями були по змозі лиш ті, що почуваються педаґогами і не мріють про карієру з крісом.

Діставши такого листа з „кресуф всходніх“, „ІКЦ“ не робить алярму з того приводу, що на становищах учителів є люди, які мріють про що інше, отже не можуть виконувати бодай бездоганно своїх учительських обовязків, **а це відбивається на рівні народньої освіти та народнього виховання,** але користає з нагоди, щоб зробити приступ на українську та утраквістичну школу.

> „Особливо домагається швидкої полагоди справа двомовної школи. **Доки ту школу вестимуть на окраїнах у польській та українській (рускім) мові, важко говорити про її наближення до західної культури“.** А тому, що не маємо наміру творити тут України, мусимо рішитися на те, щоб створити одномовну польську школу з польською мовою навчання. У протилежному випадку це буде далі досконалий терен до української аґітації та впоювання ненависти вже від наймолодших літ у дитячі душі. А в таких умовинах нема мови про нормалізацію чи про якунебудь форму співжиття“.

Погоджуємося з паном „Сеп'ом“, що писав ту статтю, у тому, що „доки ту школу вестимуть на окраїнах у польській та руській мові, важко говорити про її наближення до західної культури“. Але-ж так! Українські педагогічні кола давно стоять на тому становищі, про це ми давно і не раз писали і тому українці є в засаді проти утраквістичної школи та **домагаються для своїх дітей чисто української школи.** І про якунебудь нормалізацію на східних окраїнах польської держави, на яких живе компактною масою український нарід, можна буде говорити щойно тоді, коли всі українські діти будуть побирати науку в українській школі та від українських учителів. Польська школа для української дитини, якої домагається „ІКЦ“ — це не нормалізація, це — ненормальність зовсім така сама, якою була до війни німецька чи російська школа для польських дітей.

—o—

Канада приготовляється до війни.

Канадійський міністр оборони Мекензі заявив у парляменті, що на випадок війни Канада мусить бути самовистарчальна, тому провірив продукційну спроможність 768-ох канадійських фабрик.

Виявилося, що канадійський промисл може продукувати муніцію, скоростріли, панцирні авта, літаки, небавом почне виробляти воззи і протилетунську артилерію.

Крім того мін. Мекензі згадав, що під цю пору в Канаді відбуває вишкіл 48.840 рекрутів. Під кінець року Канада буде мати 230 боєві літаки.

Німеччина перестала цікавитися південним Тиролем.

Як подає „Івнінг Стандард“, Гітлер наказав зліквідувати всі організації, яких завданням була оборона німецького населення південного Тиролю.

Відгук краю на деклярацію УНДО.

ПОЛІТИЧНА НАРАДА В ЗОЛОЧЕВІ.

Дня 27. травня ц. р. відбулася заходом Повітового Народнього Комітету в Золочеві політична нарада відпоручників місцевих політичних Комітетів Золочівщини. У нараді взяло участь 95 представників 28 громад. Проводив нарадами заступник голови ПНК о. В. Пришляк, секретарював м-р Евген Олесницький.

Реферат про сучасне положення і про завдання теперішньої політики виголосив пос. В. Кузьмович. Після реферату прочитано деклярацію УНДО з 7. травня ц. р., яку зібрані приняли однодушно через акламацію, без дискусії.

Опісля відбулася дискусія над політичним рефератом, в якій забирали голос: о. Кедринський, м-р Олесницький, п. Головацький з Білого Каменя, о. Маркевич, п. Чабак зі Сасова, о. Пришляк та інші. Ухвалено цілу низку резолюцій з протестом проти збірної відповідальности, яку пристосовано у відомих подіях у Золочеві, з протестом проти розвязання Союзу Українок і Т-ва „Сила". Врешті принято цілу низку організаційних постанов.

Зібрання закінчилося відспіванням національного гимну.

НАРАДИ ПОВІТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УНДО В РУДКАХ.

Дня 24. V. в салі П. С. К. в Рудках відбулися наради відпоручників повітової організації УНДО. Всіх учасників було до 150, а багато мусіло відійти через брак місця.

Зборами проводив голова повіт. організації УНДО о. Онуфрій Гадзевич. Реферат про політичне положення українського народу під сучасну пору, як також посольське звідомлення з діяльности УПР виголосив посол д-р Степан Витвицький. Наради відбулися дуже поважно; з дискусії було видно, що нарід дуже цікавиться суспільно-політичними справами. Поставлені резолюції ухвалено одноголосно. Ось вони:

Зібрані на політичній нараді в Рудках в дні 24. травня: 1) домагаються введення територіяльної автономії на землях, заселених у більшости українцями та признання українському народові права завідувати самому своїми культурними й господарськими справами; 2) домагаються заснування українського університету у Львові; 3) закликають все свідоме громадянство рудецького повіту згуртуватися в організації УНДО і скріпити його працю у всіх ділянках нашого національного життя; 4) протестують проти замахів на нашу Церкву і духовенство, зокрема проти образи Голови Церкви Експ. Митрополита Андрія Шептицького і заявляють, що завсіди вірно й непохитно стоятимуть в обороні Церкви; 5) протестують проти припинення діяльности Т-ва „Союз Українок" та вивласнення площі Сокола-Батька.

ПОЛІТИЧНА НАРАДА УНДО В ЛІСЬКУ.

Дня 24. травня відбулася політична нарада в Ліську, скликана заходами Повітового Народнього Комітету УНДО в Ліську. На нараду приїхав пос. д-р Степан Баран. Приявних було коло 200 селян і невеличкий гурт духовної та світської інтеліґенції з 27 громад. Багато селян, що прибули на нараду, мусіли відійти, бо невеличка саля місцевої читальні не могла всіх помістити.

Нараду відкрив голова Повітового Народнього Комітету інж. Олександер Гладишовський, що до президії запросив о. радн. В. Кончила, п. Андрія Буня, господаря з Волі Постолової і п. Михайла Коземчака, господаря з Берізки. Секретарював молодий інтеліґентний селянин Остап Теребецький.

Реферат про наше політичне положення виголосив пос. д-р Степан Баран. Опісля відчитано декларацію та резолюції Центрального Комітету УНДО з 7. травня ц. р. і насвітлено останні відрадні спроби консолідації партії і нашого громадянства, що викликало серед присутніх щире захоплення.

По оживленій дискусії принято одноголосно предложені резолюції і м. ін. висказано однозгідність зі становищем Центрального Комітету УНДО, виявленим у декларації та резолюціях з дня 7. травня ц. р.

Відтак пос. д-р Баран відповідав на численні запити селян, а саме в справі обмеження купна землі у прикордонній смузі, в справі утрати громадянства нашими еміґрантами, в справі недомагань нашої волосної адміністрації, про Лемківський буквар, про віддовженеві закони і т. п.

Наприкінці о. декан Стеранка підніс преважну справу поширення доброї преси та ріжні організаційні справи.

Відспіванням національного гимну закінчено ділові наради, що тягнулися поверх 4 години.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Субота, 9 червня (28 травня) 1888.

ЗА САМОСТІЙНІСТЬ СУДДІВ.

У звязку з промовою посла Пернерсторфера у віденському парляменті про відносини в галицькому судівництві, „Діло" містить передову статтю, в якій ствердирує, що бувший президент львівської апеляції завів у галицьких судах такі порядки, які не давали змоги, особливо молодим студентам бути самостійними та справді незалежними. „Діло" виступає особливо проти того, що у кваліфікаційній табелі, яка була необхідна при іменуванні на суддю, була рубрика „політична поведінка". На думку „Діла" такої рубрики для суддів та суддейських урядників зовсім не треба, бо державні закони дозволяють займатися політикою поза судом, а тільки в суді під час судження політика не повинна грати ніякої ролі.

ПРОТИ УКРАЇНСЬКОГО ПОСЛА.

З виборчої округи Жовква—Сокаль—Рава вийшов при виборах до віденського парляменту в 1885 р. послом радн. Василь Ковальський. Ті, що не хотіли бачити українського посла внесли протести проти вибору. Були протести з усіх трьох згаданих повітів. Верифікаційна комісія парляменту перейшла над всіми закидами протестів до денного порядку і признала вибір посла Ковальського важним.

СКРОМНІСТЬ, ЩО ДО НИНІ МСТИТЬСЯ.

В повітовій раді в Долині українці мали більшість. На одному засіданні, на якому на зібраний комплєт 14 радних було 9 українців, мали вибрати двох делеґатів до окружної шкільної ради і трьох виділових до повітової каси ощадности. В дописі про те засідання читаємо:

„Коли в руськім кружку заявили, щоби вибрати всіх пять русинів, спротивився цьому Впр. о. священик Колянковський з Велдіжа заявляючи, що це не може бути та що з противниками мусимо порозумітися, бо пять русинів не переформуємо і тільки надармо наразимося. Не помогла ніяка перевазія, ані арітметичне порівнання 5 польських голосів проти 9 руських і кінець-кінців русини удостоїлися: одного русина як делеґата до окружної шкільної ради, і одного до каси ощадности, а могли мати двох до шкільної ради і трьох до каси!"

КІЛЬКО ШИНКІВ У ГАЛИЧИНІ?

„На 6 міліонів мешканців у Галичині припадає 19.122 шинки або один шинок припадає на 310 людей. У самім Львові є 325 шинків. В інших краях Австрії відношення між населенням і числом шинків показується гірше як у Галичині. І так припадає один шинок на Буковині на 250 людей, в Мораві на 200, в Чехії на 200, в Тиролі на 180, в Каринтії на 150, у Стирії на 210, в Долішній Австрії (з Віднем) на 210, в Горішній на 180, і в Зальцбургу навіть на 130 людей".

ПРОГРАМА ЗАСІДАННЯ СОЙМУ.

Посли дістали денний порядок пятничного пленарного засідання сойму. Він обіймає перше читання кількох урядових законопроектів, м. ін. законопроект про переіменування „Центрального інституту фізичного виховання" у Варшаві на „Академію фізичного виховання ім. Й. Пілсудського".

Після пленарного засідання зберуться поодинокі комісії, щоби розділити референтів законопроектів.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ВВЕЛА 3-ЛІТНЮ ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ.

„Лідове Новіни" потверджують вістку, що чехословацький уряд рішив впровадити 3-літню військову службу. Ця постанова тимчасова, як міжнародне положення зміниться, введуть знову 2-літню службу. Причиною введення 3-літньої служби є не лише теперішня грізна ситуація, але й обставина, що тепер саме відбувають службу найслабші річники (1916—1918).

ДЕМЕНТІ.

Празькі урядові кола заявляють, що досі тепер ніякий компетентний орґан не займався справою продовження військової служби до 3 ох років. Подаючи цю вістку, „Чеське Слово" додає, що може цю справу розглядають „деякі" зінтересовані кола".

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ЛІТАК НАД ЕСТОНІЄЮ.

В середу вечором появився над Нарвою большевицький літак, кружляв над містом до 10-ох мінут і відлетів на схід.

По широкому світі.

Мадярський премієр приняв послів Малої Антанти. Тема розмови невідома.

Італійський міністр закорд. справ вибирається з офіційною візитою до Льондону...

Америка мабуть не вишле представника до міжнародньої комісії, яка прослідить справу бомбардування еспанських міст.

Конференція балтійських держав відбудеться у Ризі від 10. до 12. ц. м.

Після вбивства полковника Коновальця.

КОЛИ П. СУХЕНЕК БАЧИВСЯ З ПОЛК. Е. КОНОВАЛЬЦЕМ?

Стаття колишнього довголітнього начальника національного відділу у варшавському міністерстві внутрішніх справ п. Сухенка у віленському „Слові", яку ми зреферували у двох останніх числах „Діла" (вона друкувалась теж у двох частинах), була назагал бліда і нецікава, з безліччю подробиць, відомих із судових процесів ОУН та з переплутанням ріжних історичних даних, що їх — зрештою — п. Сухенек видно (хоч і поверховно та загальниково) студіював. Зате одно місце звернуло увагу і — польської і української публики: таке собі мимоходом речення про те, що п. Сухенек двічі особисто стрічався з полк. Коновальцем, але — мовляв — державна тайна не дозволяє йому ще подавати про це ближчих подробиць.

Очевидно, полк. Коновалець говорив у свому житті із безліччю ріжних людей, що займали найріжнородніші офіціяльні чи півофіціяльні становища у ріжних державах. Все-таки був обережний у своїх зустрічах: знаємо це хочби з того, що спроби деяких навіть дуже поважних журналістів, які приїздили до Женеви на збори Ліґи Націй чи меншиневі конґреси — стрінутись з Е. Коновальцем (який після виїзду з Берліна постійно жив у Женеві) — не мали успіху. І саме тому у варшавських журналістичних колах була свого часу досить голосна подія, що п. Сухенек підчас одного конґресу національних менших познайомився із Коновальцем у кулюарах палати Ліґи Націй, представившись йому як журналіст. Полк. Коновалець — як зачували ми тоді — мав бути прикро вражений цим підступом і дав це п. Сухенкові відчути.

З цими нашими відомостями, які — повторяємо — мали ми з польських журналістичних кол, покривається інформація, що її вчора подали „У. Вісти". „Слово Народове" гостро з приводу цього атакує п. Сухенка, порівнюючи його тодішню інтенцію до „амбіції", яку мають звеличниці відомих фільмових зірок, при чому домагається від п. Сухенка, щоб він вияснив цю справу.

А СОВІТСЬКА ПРЕСА МОВЧИТЬ...

МОСКВА (АТЕ). Совітська преса зберігає дальше цілковиту мовчанку в справі вбивства полк. Коновальця, провідника Організації Українських Націоналістів. Ця мовчанка тимбільш вимовна, що коротко перед кровавим замахом у Ротердамі совітська преса нагально атакувала Коновальця, приписуючи йому, що своїми людьми веде саботажну й терористичну акцію на Вел. Україні. По вбивстві полк. Коновальця совітська преса, якби на приказ згори, не тільки перестала ним цікавитись, але навіть не помістила згадки про його вбивство.

НІМЕЦЬКІ ЛІТАКИ ПЕРЕЛЕТІЛИ ПОЛЬСЬКИЙ КОРДОН.

2 німецькі військові літаки перелетіли польський кордон на Горішньому Шлеську, якийсь час летіли у напрямі Катовиць, опісля завернулися до Німеччини. Є це вже пятий того роду випадок цього місяця.

Не залишай воза без надзору!

Відгук краю на деклярацію УНДО.

ПОЛІТИЧНА НАРАДА В ЗОЛОЧЕВІ.

Дня 27. травня ц. р. відбулася заходом Повітового Народнього Комітету в Золочеві політична нарада відпоручників місцевих політичних Комітетів Золочівщини. У нараді взяло участь 95 представників 28 громад. Проводив нарадами заступник голови ПНК о. В. Пришляк, секретарював м-р Евген Олесницький.

Реферат про сучасне положення і про завдання теперішньої політики виголосив пос. В. Кузьмович. Після реферату прочитано деклярацію УНДО з 7. травня ц. р., яку зібрані приняли однодушно через аклямацію, без дискусії.

Опісля відбулася дискусія над політичним рефератом, в якій забирали голос: о. Кедринський, м-р Олесницький, п. Головацький з Білого Каменя, о. Маркевич, п. Чабак зі Сасова, о. Пришляк та інші. Ухвалено цілу низку резолюцій з протестом проти збірної відповідальности, яку пристосовано у відомих подіях у Золочеві, з протестом проти розвязання Союзу Українок і Т-ва „Сила". Врешті принято цілу низку організаційних постанов.

Зібрання закінчилося відспіванням національного гимну.

НАРАДИ ПОВІТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УНДО В РУДКАХ.

Дня 24. V. в салі П. С. К. в Рудках відбулися наради відпоручників повітової організації УНДО. Всіх учасників було до 150, а багато мусіло відійти через брак місця.

Зборами проводив голова повіт. організації УНДО о. Онуфрій Гадзевич. Реферат про політичне положення українського народу під сучасну пору, як також посольське звідомлення з діяльности УПР виголосив посол д-р Степан Витвицький. Наради відбулися дуже поважно; в дискусії було видно, що нарід дуже цікавиться суспільно-політичними справами. Поставлені резолюції ухвалено одноголосно. Ось вони:

Зібрані на політичній нараді в Рудках в дні 24. травня: 1) домагаються введення територіяльної автономії на землях, заселених у більшости українцями та признання українському народові права завідувати самому своїми культурними й господарськими справами; 2) домагаються заснування українського університету у Львові; 3) закликають все свідоме громадянство рудецького повіту згуртуватися в організації УНДО і скріпити його працю у всіх ділянках нашого національного життя; 4) протестують проти замахів на нашу Церкву і духовенство, зокрема проти образи Голови Церкви Ексц. Митрополита Андрія Шептицького і заявляють, що завсіди вірно й непохитно стоятимуть в обороні Церкви; 5) протестують проти припинення діяльности Т-ва „Союз Українок" та вивласнення площі Сокола-Батька.

ПОЛІТИЧНА НАРАДА УНДО В ЛІСЬКУ.

Дня 24. травня відбулася політична нарада в Ліську, скликана заходами Повітового Народнього Комітету УНДО в Ліську. На нараду приїхав пос. д-р Степан Баран. Приявних було коло 200 селян і невеличкий гурт духовної та світської інтелігенції з 27 громад. Багато селян, що прибули на нараду, мусіли відійти, бо невеличка саля місцевої читальні не могла всіх помістити.

Нараду відкрив голова Повітового Народнього Комітету інж. Олександер Гладишовський, що до президії запросив о. радн. В. Кончила, п. Андрія Буня, господаря з Волі Постолової і п. Михайла Коземчака, господаря з Беріски. Секретарював молодий інтелігентний селянин Остап Теребецький.

Реферат про наше політичне положення виголосив пос. д-р Степан Баран. Опісля відчитано деклярацію та резолюції Центрального Комітету УНДО з 7. травня ц. р. і насвітлено останні відрадні спроби консолідації партії і нашого громадянства, що викликало серед присутніх щире захоплення.

По оживленій дискусії принято одноголосно предложені резолюції і м. ін. висказано однозгідність зі становищем Центрального Комітету УНДО, виявленим у декларації та резолюціях з дня 7. травня ц. р.

Відтак пос. д-р Баран відповідав на численні запити селян, а саме в справі обмеження купна землі у прикордонній смузі, в справі утрати громадянства нашими еміґрантами, в справі недомагань нашої волосної адміністрації, про Лемківський буквар, про віддовженеві закони і т. п.

Наприкінці о. декан Стеранка підніс преважну справу поширення доброї преси та ріжні організаційні справи.

Відспіванням національного гимну закінчено ділові наради, що тягнулися поверх 4 години.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Субота, 9 червня (28 травня) 1888.

ЗА САМОСТІЙНІСТЬ СУДДІВ.

У звязку з промовою посла Пернерсторфера у віденському парляменті про відносини в галицькому судівництві, „Діло" містить передову статтю, в якій ствержує, що бувший президент львівської апеляції завів у галицьких судах такі порядки, які не давали змоги, особливо молодим студентам бути самостійними та справді незалежними. „Діло" виступило особливо проти того, що у кваліфікаційній табелі, яка була необхідна при іменуванні на суддю, була рубрика „політична поведінка". На думку „Діла" такої рубрики для суддів та суддейських урядовців зовсім не треба, бо державні закони дозволяють їм займатися політикою поза судом, а тільки в суді під час судження політика не повинна грати ніякої ролі.

ПРОТИ УКРАЇНСЬКОГО ПОСЛА.

З виборчої округи Жовква—Сокаль—Рава вийшов при виборах до віденського парляменту в 1885 р. послом радн. Василь Ковальський. Ті, що не хотіли бачити українського посла внесли протести проти вибору. Були протести з усіх трьох згаданих повітів. Верифікаційна комісія парляменту перейшла над всіми закидами протестів до денного порядку і признала вибір посла Ковальського важним.

СКРОМНІСТЬ, ЩО ДО НИНІ МСТИТЬСЯ.

В повітовій раді в Долині українці мали більшість. На одному засіданні, на якому на зібраний комплет 14 радних було 9 українців, мали вибрати двох делегатів до окружної шкільної ради і трьох виділових до повітової каси ощадности. В дописі про те засідання читаємо:

„Коли в руськім кружку заявили, щоби вибирати всіх пять русинів, спротивився цьому Впр. о. совітник Коляньковський з Велдіжа заявляючи, що це не може бути та що з противниками мусимо порозумітися, бо пять русинів не переферсуємо і тільки надармо наразимося. Не помогла ніяка персвазія, ані арктитичне порівнання 5 польських голосів проти 9 руських і кінець-кінців русини удостоїлися: одного русина на делегата до окружної шкільної ради, і одного до каси ощадности, а могли мати двох до шкільної ради і трьох до каси!"

КІЛЬКО ШИНКІВ У ГАЛИЧИНІ?

„На 6 міліонів мешканців у Галичині припадає 19.122 шинки або один шинок припадає на 310 людей. У самім Львові є 325 шинків. В інших краях Австрії відношення між населенням і числом шинків показується гірше як у Галичині. І так припадає один шинок на Буковині на 250 людей, в Моравії на 200, в Чехії на 200, в Тиролі на 180, в Каринтії на 160, у Стирії на 2.., в Долішній Австрії (з Віднем) на 210, в Горішній на 180, і в Зальцбургу навіть на 130 людей".

Після вбивства полковника Коновальця.

КОЛИ П. СУХЕНЕК БАЧИВСЯ З ПОЛК. Е. КОНОВАЛЬЦЕМ?

Стаття колишнього довголітнього начальника національного відділу у варшавському міністерстві внутрішніх справ п. Сухенка у віленському „Слові", яку ми зреферували у двох останніх числах „Діла" (вона друкувалась теж у двох частинах), була назагал бліда і нецікава, з безліччю подробиць, відомих із судових процесів ОУН та з переплутанням ріжних історичних даних, що їх — зрештою — п. Сухенек видно (хоч і поверховно та загальниково) студіював. Зате одно місце звернуло увагу і — польської і української публики: таке собі мимоходом речення про те, що п. Сухенек двічі особисто стрічався з полк. Коновальцем, але — мовляв — державна тайна не дозволяє йому ще подавати про це ближчих подробиць.

Очевидно, полк. Коновалець говорив у своєму житті із безліччю ріжних людей, що займали найріжнородніші офіціяльні чи півофіціяльні становища у ріжних державах. Все-таки був обережний у своїх зустрічах: знаємо це хочби з того, що спроби деяких навіть дуже поважних журналістів, які приїздили до Женеви на збори Ліґи Націй чи меншиневі конгреси — стрінутись з Е. Коновальцем (який після виїзду з Берліна постійно жив у Женеві) — не мали успіху. І саме тому у варшавських журналістичних колах була свого часу досить голосна подія, що п. Сухенек підчас одного конгресу національних меншин познайомився із Коновальцем у кулюарах палати Ліґи Націй, представившись йому як журналіст. Полк. Коновалець — як зачували ми тоді — мав бути прикро вражений цим підступом і дав це п. Сухенкові відчути.

З цими нашими відомостями, які — повторяємо — мали ми з польських журналістичних кол, покривається інформація, що її вчора подали „У. Вісти". „Слово Народове" гостро з приводу цього атакує п. Сухенка, порівнюючи його тодішню інтенцію до „амбіції, яку мають звеличниці відомих фільмових зірок, при чому домагається від п. Сухенка, щоб він вияснив цю справу.

А СОВІТСЬКА ПРЕСА МОВЧИТЬ...

МОСКВА (АТЕ). Совітська преса зберігає дальше цілковиту мовчанку в справі вбивства полк. Коновальця, провідника Організації Українських Націоналістів. Ця мовчанка тимбільш вимовна, що коротко перед кровавим замахом у Ротердамі совітська преса нагально атакувала Коновальця, приписуючи йому, що своїми людьми веде саботажну й терористичну акцію на Вел. Україні. По вбивстві полк. Коновальця совітська преса, якби на приказ згори, не тільки перестала ним цікавитись, але навіть не помістила згадки про його вбивство.

—o—

НІМЕЦЬКІ ЛІТАКИ ПЕРЕЛЕТІЛИ ПОЛЬСЬКИЙ КОРДОН.

2 німецькі військові літаки перелетіли польський кордон на Горішньому Шлеську, якийсь час летіли у напрямі Катовиць, опісля завернулися до Німеччини. Є це вже пятий того роду випадок цього місяця.

Не залишай воза без надзору!

ПРОГРАМА ЗАСІДАННЯ СОЙМУ.

Посли дістали денний порядок пятничного пленарного засідання сойму. Він обіймає перше читання кількох урядових законопроєктів, м. ін. законопроєкт про переіменування „Центрального інституту фізичного виховання" у Варшаві на „Академію фізичного виховання ім. Й. Пілсудського".

Після пленарного засідання зберуться поодинокі комісії, щоби розділити реферування законопроєктів.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ВВЕЛА 3-ЛІТНЮ ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ.

„Лідове Новіни" потверджують вістку, що чехословацький уряд рішив впровадити 3-літню військову службу. Ця постанова тимчасова, як міжнародне положення зміниться, введуть знову 2-літню службу. Причиною введення 3-літньої служби є не лише теперішня грізна ситуація, але й обставина, що тепер саме відбувають службу найслабші річники (1915—1918).

ДЕМЕНТІ.

Праські урядові кола заявляють, що досі ще ніякий компетентний орган не займався справою продовження військової служби до 3-ох років. Подаючи цю вістку, „Чеське Слово" додає, що може цю справу розглядають „деякі" заінтересовані кола".

—o—

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ЛІТАК НАД ЕСТОНІЄЮ.

В середу вечором появився над Нарвою большевицький літак, кружляв над містом коло 10-ох мінут і відлетів на схід.

—o—

По широкому світі.

Мадярський премієр приняв послів Малої Антанти. Тема розмови невідома.

Італійський міністр закорд. справ, Чіяно вибирається з офіційною візитою до Люблян...

Америка мабуть не вишле представника до міжнародньої комісії, яка прослідить справу бомбардування еспанських міст.

Конференція балтійських держав відбудеться у Ризі від 10. до 12. ц. м.

Жіноча сторінка.

Дорослі і діти.

Панство О. і панство Л. жили у великій приязни, дотого ще і у близькім сусідстві. Діти панства О. і панства Л. приятелювали між собою ще може з більшою щирістю ніж дорослі. Не було дня, а майже й години, щоб котресь з дітей одної родини не забігало до дітей родини другої. З весною діти постійно перебували разом то в садочку панства Л. то в подвірю панства О. Все було в найліпшій згоді і родичі раділи, що їх приязнь перенеслась і на їх дітей.

Але ось... трапилась маленька пригода. Пані Л. зустріла одну свою дальшу родичку і та їй натякнула, що пані О. десь там трохи іронічно висловилась про її капелюх чи там щось інше. Закралось між приятельок підозріння, а далі вже почались якісь дрібні сварки, аж вкінці дійшло до більшої незгоди. Під впливом пань почалося охолодження і між обома батьками, які так любили поговорити собі про політику та ріжні свої інтереси у вільні вечірні хвилини. Згодом між обома панями дійшло до правдивої сварки і перерву „дипльоматичних зносин".

А хто від того всього найбільше потерпів? — Діти. Якщо передтим їх не тільки ніхто не спиняв, коли вони бігли до дітей другої родини, коли мама одної родини зустрічала перед тим дітей другої родини з привітною усмішкою та обділювала разом зі своїми дітьми чи то хлібом з маслом чи може й чимось смачнішим, або солодощами, коли діти обох родин виступали разом на ріжних імпрезах, бодай як глядачі, а мама котроїсь родини брала всю громадку під свою опіку, щоб друга мама не мусіла йти на нецікаве для неї дитяче свято, зате могла щось в спокою зробити дома, або просто відпочити, то тепер, коли діти панства О. забігали до дітей панства Л. пані Л. хмурилась і не дуже привітно їх зустрічала і навпаки. Коли траплялась якась дитяча імпреза, панове між собою не порозумівались вже телефонічно, щоб узяти спільну ложу чи бодай місця поруч для дітей і діти панства Л. з подивом бачили, що пані О. зі своїми дітьми сидить на кілька рядів далі від них і їм доводилось тільки ріжними рухами порозуміватись між собою та ділитись враженнями. А згодом прийшла й формальна заборона відвідувати одне одного, бо мовляв, „там тільки дурно перешкоджаєте"... (Це ще у ліпшому випадку! Часто-ж буває й таке, що родичі просто перед дітьми виявляють свої незгоди). Діти здивовані, бо ніколи вони не чули перед тим, щоб комусь перешкоджали і засмучені, бо нема змоги бавитись з любими товаришами. Між собою діти одної родини починають сваритись, бо нудно бавитись з меншими від себе, а зрештою й нудно за товаришем чи товаришкою з другої родини з якими було більше спільних справ, ніж з молодшими чи старшими братом чи сестрою. Сусіди вдоволені, бо менше гамору, але і їм нераз бракує веселого дитячого сміху, що лунав у подвірю чи сусідському садочку.

Ось такий образок мала я нагоду бачити недавно і навіяли ці мої спостереження на мене сумні міркування тим більше, що обидві родини належать до інтелігентної верстви.

Чи варто дітей втягати у вир непорозумінь між дорослими, чи варто щоб вони терпіли від того, що там мами чогось не помирились, чи політичні погляди батьків щось трохи розійшлись? Чи можна калічити дитячі душі через свої якісь там примхи і давати їм відчути, що тому, що дорослі чогось там посварились мають і вони свої товариські почуття міняти? Чи не задумуються такі родичі над тим, що може ця дружба між дітьми може пізніше зміцнитись і стати в пригоді у житті їх дітей та стати помічною і тоді, коли може їх коло дитини не буде? Чи подумали родичі про те, що товаришка чи товариш часто можуть бути їх дитині більш помічні, ніж вони самі, бо своїм одноліткам, а ще задушевним приятелям часто скоріше і легше можна виявити ріжні свої клопоти ніж, хоч може й найближчим, але далеким віком родичам?

На жаль, явище яке тут описую не є таке дуже рідке, а навпаки частіше такі картинки можемо спостерігати, ніж би ми того хотіли і було-б варто на них звернути увагу. Дорослі часто бувають дуже егоїстичні навіть і тоді, коли здається, що своїм дітям бажалиб усього найліпшого. Надто часто дорослі просто не задумуються над тим, яка дитяча душа чутлива і як діти боляче і прикро переносять такі, на перший погляд, може й незначні події. Те, що дорослі переживають розумово, діти тільки відчувають і на їх чутливости відбивається кожна така подія глибокою раною, що нераз довго гоїться і примушує й дитячу голівку міркувати над справами від яких родичі малиб їх оберігати, бо від них твердіє діточа душа.

Ще більш обережними, ніж з молодшими дітьми, треба бути в тих справах з дітьми, які вже потраплять мати і свій осуд. Не завсіди такий осуд випаде на користь родичів і тоді авторитет і пошана родичів дуже від того терплять.

В інтересах дітей треба себе нераз переборoти, а вже в усякому разі мати багато такту, щоб подібну ситуацію відповідно розвязати.

Х. К.

Балачки про моду.

Ще маємо перед виїздом на літнисько зробити собі одну чи там дві суконки, залежно від того, куди їдемо і скільки на те маємо грошей. Хочемо собі цього року зробити таку суконку, яка нам служитиме цього сезону як та святочна, але на другий рік також нам придасться може для скромніших оказій. Але все хочемо надати так, щоб і на другий рік наша суконка була модна. Отже вибираємо собі матеріял на таку літню суконку.

Що носить Париж? — Париж після фантастичних взорів минулого року вертається до більш класичних взорів т. з. яскраві матеріяли, що так вражали своєю кольористикою і барвистістю минулого сезону, цього року ще трохи зустрічаються, але все більше й більше уступають місце ріжного роду пасистим матеріялам, і „горошок" та „шкотам" (шотляндським).

Ці матеріяли, що правда, також дуже рябі і нераз такий матеріял має чотири-пять і більше кольорів, або відтінів, але всеж він не робить такого головокружно цвігистого враження, як матеріяли минулорічні. Матеріяли в „горошок" звичайно мають ясне, або темне одноколорове тло, а на ньому залежно від тла ясні чи темні „горохи" середньої, можнаб так висловитись, „природної" величини. Часом ті горохи бувають і кількох кольорів, а нераз також і ріжної величини. Так наприклад тепер модні „горохові" матеріяли такі, що добірно розложені більші горохи, а потім вони все зменшуються і зменшуються. Очевидно, що до такого взору треба і відповідного фасону, а при смаку кравчині можна уложити такий матеріял у прегарні взори і підібрати для них „шик" фасони. З таких „горохових" матеріялів робиться багато томплетиків чи то з болерками чи з довшими вільними жакетиками.

Для пасистих чи красистих матеріялів більше надаються спортові фасони, але паси можна укладати рівночасно і дуже фантазійно, а трохи повніщі пані можуть їх дуже добре використати, щоб бодай на око витончити свою „лінію", бо вже саме враження пасів дуже видовжує і витончує. Тільки борони Боже, таким, що хотять витончитися не слід брати поперечних пасів. Подовжні і скісні, уложені згори на долину зроблять свою добру послугу, але поперечні, або скісні уложені здолини нагору тільки приграблять, що можуть знову добре використати ті пані, що трохи потрібували би показати більше тіла на своїх кістках.

Матеріяли в „крати" тільки для дуже струнких. Вони також, як і „горохові" мають одномастне тло, а на них ширші чи тонші лінії, що творять оту „крату".

Але Париж — Парижем, а Львів і далі любується у матеріялах квітистих і то дуже „замазаних" т. зв. невиразними дуже рябими квітами. Ті квіти бувають дрібніші і більші, але все дуже сорокаті, але так, що в цілому дають один якийсь головний тон. Очевидно, що з цих матеріялів можна шити більш фантазійних фасонів суконки і вони нам робитимуть добру послугу у ріжну пору дня. Тільки мусимо бути приготовані на те, що на другий рік така суконка вже буде досить „немодна", бо ця квітова мода вже має за собою два роки, а це вже надто довгий вік для пані Моди, яка, як і кожна жінка, не любить нічого, щоб нагадувалоб її вік.

Дуже добре надаються на такі літниськові сукні наші українські матеріяли. Коли Ви уважно переглянете цьогорічні фасони то побачите, що і наша „мальованка" і наша „шорца", як уродились до тих фасонів. Можете тут і квітовій моді віддати данину і „горошковій" і пасистій.

Подумайте над цим, аж будете собі ще ті суконки на літнисько дороблювати, бо тут Ви і рідний промисл моглиʼ би підпомагати.

Рита.

З нашої хроніки.

З КЛЮБОВОГО ЖИТТЯ.

Вже почалися мрії про вакаційний сезон. Вслід за тим улаштував клюб „Нової Хати" і „Труду" гутірку про **виїзд на вакації**. На референтку запрошено **п-ю д-ра Софію Парфанович**.

Д-р Парфанович розказала спершу про ділання різних здоровних чинників як повітря, води, сонця й руху. Потім поділила наші кліматичні місцевости на гірські, підгірські, рівнинні й надморські. Описала широко прикмети кожної з них, лишаючи на боці купелища, що вже вимагають спеціяльного лікарського приписку. Зокрема описалась на значінні переміни. Зміна середовища важна для психічного самопочування. А зміна повітря дуже корисна для фізичного відсвіження, так як зміна харчу чи способу життя.

Присутні ставили різні запити. З дискусії вийшло, що виїзд на вакації, хочби й найкоротший, потрібний. Часом можна і в місті вигідно влаштуватись, купатись у воді й сонці, проходжуватись багато і відпочити. Але коли нема повної зміни окруження, психічної та фізичної, тоді нема й повного відпочинку.

Впала пропозиція, щоб клюб „Нової Хати" та „Труду" не припиняв своєї праці в літі, а радше переніс її поза місто, влаштовуючи прогульки та проходи. Думка ця подобалась і члени ще її довго обговорювали.

Кілька днів тому вернулось наше паломництво з Будапешту і всі цікаві були послухати про **Евхаристичний Конгрес**. Тому управа клюбу „Нової Хати" і „Труду" запросила п. **Марію Прокопович** на понеділок 6. ц. м. розповісти про це.

Наше паломництво відїхало в числі 60 осіб у середу, 25 травня. Про дорогу не можна було багато цікавого сказати. Хіба те, що на Закарпатті видно було багато війська, а Мадярщина вітала всіх прочан дуже врочисто. Зате велике враження зробив Будапешт, як велике, гарно положене й упорядковане місто. Вражав порядок при зустрічі й розміщенні прочан. Референтка, враз з іншими молодими дівчатами, була в українському народньому вбранні, що їх кілька повезла на Конгрес с. Северина ЧСВВ із своєї багатої збірки. Вбрання ці робили величезне враження. Раз-у-раз спиняли українок прохожі, фотографували, розпитували. На жаль, годі було порозумітись із публикою, що говорила виключно по мадярськи.

Дальше молода референтка розказувала про організацію Конгресу, що стягнув велику силу прочан. Оповідалась довше на описі міста, його історичних памяток та вигляді вулиць. Дуже влучні й помічення щодо вдачі мадярів.

Присутні ставили ще різні запити. Через [illegible] пору учасниць було мало. Та дискусія розвинулася живо. Тому шкода, що не було й інших конгресових учасниць, щоб могли доповнити своїми поміченнями виклад референтки.

У черговий понеділок, що припадає на другий день Зелених Свят, клюбових сходин не буде.

—o—

Практичні поради.

Плетені крісла добре мити звичайним розведеним милом, за треба їх дуже скоро сушити на продуві, але не на сонці. Якщо сидження такого крісла дуже витовчене і розтяглось, переверніть його догори і полийте кипятком та так лишіть висохнути.

*

Щоб відсвіжити кольори килима, добре зробити так: Узяти малу мітолку з рижової чи дуже твердої соломи, намочити його в розчині води з бораксом (на три літри літньої води дати одну столову ложку бораксу) і легенько натирати поверхню килима чи дивана. Але цей спосіб добрий лише для килимів і диванів крашених рослинними барвами.

Жіноча сторінка.

Дорослі і діти.

Панство О. і панство Л. жили у великій приязни, дотого ще і у близькім сусідстві. Діти панства О. і панства Л. приятелювали між собою ще може з більшою щирістю ніж дорослі. Не було дня, а майже й години, щоб котресь з дітей одної родини не забігало до дітей родини другої. З весною діти постійно перебували разом то в садочку панства Л. то в подвірю панства О. Все було в найліпшій згоді і родичі раділи, що їх приязнь перенеслась і на їх дітей.

Але ось... трапилась маленька пригода. Пані Л. зустріла одну свою дальшу родичку і та їй натякнула, що пані О. десь там трохи іронічно висловилась про її капелюх чи там щось інше. Закралось між приятельок підозріння, а далі вже почались якісь дрібні сварки, аж врешті дійшло до більшої незгоди. Під впливом пань почалось охолодження і між обома батьками, які так любили поговорити собі про політику та різні свої інтереси у вільні вечірні хвилини. Згодом між обома панями дійшло до правдивої сварки і перериву „дипльоматичних зносин".

А хто від того всього найбільше потерпів? — Діти. Якщо передтим їх не тільки ніхто не спиняв, коли вони бігли до дітей другої родини, коли мама одної родини зустрічала перед тим дітей другої родини з привітною усмішкою та обділювала разом зі своїми дітьми чи то хлібом з маслом чи може й чимось смачнішим, або солодощами, коли діти обох родин виступали разом на різних імпрезах, бодай як глядачі, а мама котроїсь родини брала всю громадку під свою опіку, щоб друга мама не мусіла йти на нецікаве для неї дитяче свято, зате могла щось в спокою зробити дома, або просто відпочити, то тепер, коли діти панства О. забігали до дітей панства Л. пані Л. хмурилась і не дуже привітно їх зустрічала і навпаки. Коли траплялась якась дитяча імпреза, панове між собою не порозумівались вже телефонічно, щоб узяти спільну ложу чи бодай місця поруч для дітей і діти панства Л. з подивом бачили, що пані О. зі своїми дітьми сидить на кілька рядів далі від них і їм доводилось тільки різними рухами порозуміватись між собою та ділитись враженнями. А згодом прийшла й формальна заборона відвідувати одне одного, бо мовляв „там тільки дурно перешкоджаєте"... (Це ще у ліпшому випадку! Часто-ж буває й таке, що родичі просто перед дітьми виявляють свої незгоди). Діти здивовані, бо ніколи вони не чули перед тим, щоб комусь перешкоджали і засмучені, бо нема змоги бавитись з любими товаришами. Між собою діти одної родини починають сваритись, бо нудно бавитись з меншими від себе, а врештою й нудно за товаришем чи товаришкою з другої родини з якими було більше спільних справ, ніж з молодшими чи старшими братом чи сестрою. Сусіди вдоволені, бо менше гамору, але і їм нераз бракує веселого дитячого сміху, що лунав у подвірю чи сусідському садочку.

Ось такий образок мала я нагоду бачити недавно і навіяли ці мої спостереження на мене сумні міркування тим більше, що обидві родини належать до інтелігентної верстви.

Чи варто дітей втягати у вир непорозумінь між дорослими, чи варто щоб вони терпіли від того, що там мами чогось не помирились, чи політичні погляди батьків щось трохи розійшлись? Чи можна калічити дитячі душі через свої якісь там примхи і давати їм відчути, що тому, що дорослі чогось там посварились мають і вони свої товариські почуття міняти? Чи не задумуються такі родичі над тим, що може ця дружба між дітьми може пізніше зміцнитись і стати в пригоді у житті їх дітей та стати помічною і тоді, коли може їх коло дитини не буде? Чи подумали родичі про те, що товаришка чи товариш часто можуть бути їх дитині більш помічні, ніж вони самі, бо своїм однолітком, а ще задушевним приятелям часто скоріше і легше можна виявити різні свої клопоти ніж, хоч може й найближчим, але далеким віком родичам?

На жаль, явище яке тут описую не є таке дуже рідке, а навпаки частіше такі картинки можемо спостерігати, ніж би ми того хотіли і булоб варто на них звернути увагу. Дорослі часто бувають дуже егоїстичні навіть і тоді, коли здається, що своїм дітям бажалиб усього найліпшого. Надто часто дорослі просто не задумують ся над тим, яка дитяча душа чутлива і як діти боляче і прикро переносять такі, на перший погляд, може й незначні події. Те, що дорослі переживають розумово, діти тільки відчувають і на їх чутливости відбивається кожна така подія глибокою раною, що нераз довго гоїться і примушує й дитячу голівку міркувати над справами від яких родичі малиб їх оберігати, бо від них твердіє діточа душа.

Ще більш обережними, ніж з молодшими дітьми, треба бути в тих справах з дітьми, які вже потраплять мати і свій осуд. Не завсіди такий осуд випаде на користь родичів і тоді авторитет і пошана родичів дуже від того терплять.

В інтересах дітей треба себе нераз переборoти, а вже в усякому разі мати багато такту, щоб подібну ситуацію відповідно розвязати.

Х. К.

Балачки про моду.

Ще маємо перед виїздом на літнисько зробити собі одну чи там дві суконки, залежно від того, куди їдемо і скільки на те маємо грошей. Хочемо собі цього року зробити таку суконку, що нам служитиме цього сезону як та святочна, але на другий рік також нам придасться може для скромніших оказій. Але все хочемо вгадати так, щоб і на другий рік наша суконка була модна. Отже вибираємо собі матеріял на таку літню суконку.

Що носить Париж? — Париж після фантастичних взорів минулого року вертається до більш класичних взорів т. з. яскраві матеріяли, що так вражали своєю кольористикою і барвистістю минулого сезону, цього року ще трохи зустрічаються, але все більше й більше уступають місце різного роду пасастим матеріялам, і „горошок" та „шкотам" (шотляндським).

Ці матеріяли, що правда, також дуже рабі і нераз такий матеріял має чотири-пять і більше колірів, або відтінів, але всеж він не робить такого головокружно цвітистого враження, як матеріяли минулорічні. Матеріяли в „горошок" звичайно мають ясне, або темне одноколірове тло, а на ньому залежно від тла ясні чи темні „горохи" середньої, можнаб так висловитись, „природньої" величини. Часом ці горохи бувають і кількох кольорів, а нераз також і різної величини. Так наприклад взори моди „горохові" матеріяли такі, що довкола розложені більші горохи, а потім вони все зменшуються і зменшуються. Очевидно, що до такого взору треба і відповідного фасону, а при смаку кравчині можна уложити такий матеріял у прегарні взори і підібрати для них „шик" фасони. З таких „горохових" матеріялів робиться багато комплєтиків чи то з болєрками чи з довшими вільними жакетиками.

Для пасистих чи кратистих матеріялів більше надаються спортові фасони, але паси можна укладати рівночасно і дуже фантазійно, а трохи повніщі пані можуть їх дуже добре використати, щоб бодай на око витончити свою „лінію", бо вже саме враження пасів дуже видовжує і витончує. Тільки борони Боже, таким, що хотять витончитися не слід брати поперечних пасів. Подовжні і скісні, уложені згори на долину зроблять свою добру прислугу, але поперечні, або скісні уложені здолини нагору тільки пригрублять, що можуть знову добре використати ті пані, що трохи потрібували би показати більше тіла на своїх кістках.

Матеріяли в „крати" тільки для дуже струнких. Вони також, як і „горохові" мають одноколірне тло, а на них ширші чи тонші лінії, що творять оту „крату".

Але Париж — Парижем, а Львів і далі любується у матеріялах квітистих і то дуже „замазаних" т. зв. невиразними дуже рябими квітами. Ті квіти бувають дрібніші і більші, але все дуже сорокаті, але так, що в цілому дають один якийсь головний тон. Очевидно, що з цих матеріялів можна шити більш фантазійних фасонів суконки і вони нам робитимуть добру послугу у різну пору дня. Тільки мусимо бути приготовані на те, що на другий рік така суконка вже буде досить „немодна", бо ця квітова мода вже має за собою два роки, а це вже надто довгий вік для пані Моди, яка, як і кожна жінка, не любить нічого, щоб нагадувалоб її вік.

Дуже добре надаються на такі літнисьові сукні наші українські матеріяли. Коли Ви уважно переглянете цьогорічні фасони то побачите, що і наша „мальованка" і наша „шорца", як уродились до тих фасонів. Можете тут і квітовій моді віддати данину і „горошковій" і пасистій.

Подумайте над цим, аж будете собі ще ті суконки на літнисько доробльовати, бо тут Ви і рідний промисл могли би підпомагати.

Рита.

З нашої хроніки.

З клюбового життя.

Вже почалися мрії про вакаційний сезон. Вслід за тим уважливо клюб „Нової Хати" і „Труду" гуторку про **виїзд на вакації**. На реферантку запрошено **п-ю д-ра Софію Парфанович**.

Д-р Парфанович розказала спершу про ділання різних здорових чинників як повітря, вода, сонце й руху. Потім поділила наші кліматичні місцевости на гірські, підгірські, рівнинні й надморські. Описала широко прикмети кожної з них, вказуючи на бідні курортами, що вже вимагають спеціяльного лікарського припису. Зокрема оспинилась на значінні зберегання. Зміна середовища важна для психічного самопочування. А зміна повітря дуже корисна для фізичного відпочинку, так як зміна темпу чи способу життя.

Присутні ставили різні запити. З дискусії випливло, що виїзд на вакації, хочби й найкоротший, потрібний. Часом можна і в місті вигідно влаштуватись, купатись у воді й сонці, проходжуватись багато і відпочити. Але коли нема повної зміни окруження, психічної та фізичної, тоді нема й повного відпочинку.

Внесла пропозицію, щоб клюб „Нової Хати" та „Труду" не припиняв своєї праці в літі, а радше перевіс її поза місто, влаштовуючи прогульки та [illegible]. Думка ця сподобалась і члени ще її довго обговорювали.

Кілька днів тому вернулося наше паломництво з Будапешту і всі цікаві були послухати про **Евхаристичний Конгрес**. Тому управа клюбу „Нової Хати" і „Труду" запросила п. **Марію Прокопович** на понеділок 6. ц. м. розповісти про це.

Наше паломництво відїхало в числі 60 осіб у середу, 25 травня. Про дорогу не можна було багато цікавого сказати. Хіба те, що на Закарпатті видно було багато війська, а Мадярщина вітала всіх прочан дуже врочисто. Зате велике враження зробив Будапешт, величавий, гарно положений й упорядкований місто. Враження справили пре зустрічі й розміщенні прочан. Референтка, враз з іншими молодими дівчатами, була в українському народньому вбранні, що їх кілька пошитала на Конгрес с. Северина ЧСВВ із своєї багатої збірки. Вбрання ці робили величезне враження. Раз-у-раз спиняли українок прохожі, фотографували, розпитували. На жаль, тоді було порозумітись із публикою, що говорила виключно по мадярськи.

Дальше молода референтка розказувала про організацію Конгресу, що стягнув велику силу прочан. Оповілась дещо на оглядах міста, його історичних памятках та виглядах вулиць. Дуже влучні її помічення щодо вдачі мадярів.

Присутні ставили ще різні запити. Через літню пору учасників було мало. Та дискусія розвинулася живо. Тому шкода, що не було й інших конгресових учасників, щоб могли доповнити своїми помічуваннями виклад референтки.

У черговий понеділок, що припадає на другий день Зелених Свят, клюбових сходин не буде.

Практичні поради.

Плетені крісла добре чисти звичайною розведеною милом, та треба їх дуже добре сушити на протязі, але не на сонці. Якщо сидження такого крісла дуже витягнене і розтяглось, переверніть його догори і зволожте кипятком та так лишіть висохнути.

•

Щоб відсвіжити кольори килима, добре зробити так: Узяти малу мітлу з рижової не дуже твердої соломи, вмочити його в розчині води з бораксом (На три літри літньої води лити одну ложку бораксу) і легенько замітати поверхню килима чи дивана. Але цей спосіб добрий лише для килимів і диванів кращих рослинними барвниками.

Сторінка без політики.

Гонконґ — місто нужди й багатства.

Кажуть, що Гонконґ — це найкраща пристань у світі. Суперничати з ним можуть лиш Ню Йорк і Ріо де Жанейро.

Донедавна це була одна з найважніших прикмет того міста, яка відріжнювала його впоміж інших того роду консервативних кольоніяльних міст, якими кермує Англія. Кольоніяльно-англійська система витиснула своє пятно на будівництві, на звичаях і навіть на мешканцях.

Азард ґешефтярів.

Від кількох місяців Гонконґ став прибіжищем для кількохсот тисяч утікачів із теренів та місцевостей загрожених китайсько-японською війною. За кілька тижнів характер міста змінився недопізнання. Гонконґ став раптом центральним пунктом ріжних комбінацій, справ та „ґешефтів". Цілий міжнародній світ, що робить інтереси на китайсько-японській війні, представники ріжних фабрик зброї, делеґації Червоного Хреста, европейські та американські журналісти і перш усього втікачі з Шанґаю, Нанкіну, Ганкову і Кантону — впали наче ріжнокольорова, галаслива, засібна у гроші саранча.

Загроза пошести.

Ясно, що як перший вислід такого наїзду настала величезна звишка цін. Тамошні часописи раз-у-раз містять статті, в яких звертають увагу на дивну ситуацію та домагаються, щоб влада відповідно упорядкувала відносини. Та англійська кольоніяльна влада не дуже спішиться. Англієць не любить спішитися і хвилюватися. Він думає, що життя само якось уложиться й заведе лад. Та досі така метода якось не принесла Гонконґові ніякої користи.

Навпаки, наїзд чужинців створює в тому пристаневому місті загрозу пошести. Від січня 1938 р. ствердили в Гонконґу поверх 900 смертних випадків віспи. Та щойно від недавна влада рішилася вжити рішучих засобів проти поширення тієї жаливої недуги.

Блеск і нужда.

Нужду жертв китайсько-японської війни може побачити лиш той, хто відвідає китайські дільниці міста. У середмісті тієї нужди не видно. Навпаки Гонконґ викликує враження, що в ньому мешкають самі міліонери. На добре вдержаних і широких вулицях міста стоять сотні елеґантних, лискучих авт. Ресторани й каварні переповнені гостями. Жінки одягнені в найновіші моделі париських суконь. На виставах золотарів зявляються щораз нові дорогоцінности — найкращий доказ великого обороту й доброго інтересу. І справді крамниці Гонконґу ще мабуть ніколи не могли почванитися більшим рухом, як саме тепер. Багаті китайці, торговці зброєю, купці залишають у крамницях свої легкі заробітки.

Крамницями Гонконґу пливе багатство й нужда военного марева.

Военна карієра.

Гонконґ — це вільна анґлійська пристань, яка завдяки війні зробила блискучу карієру. Місто виросло несподівано швидко на центр західньо-азійської торговлі. Купці з Шанґаю йдуть за своїми клієнтами на полудне. Чимраз більше шанґайських фірм відчиняє свої філії в Гонконґу. Вся китайська торговля починає йти зовсім іншими напрямками. Від часу як лінія фронту відтяла ріку Янтсекіян, яка є головною комунікаційною і промислово-торговельною артерією, торговельний рух пересунувся з конечности на полудне. А одинокою, великою пристанею полудня є Гонконґ.

Давніше подорож кораблем, скажім із Ґдині до Гонконґу тривала 6 тижнів. Тепер повстали великі летунські лінії. Все таки дорога з Гонконґу до Льондону тревае цілий тиждень. Місця в літаках треба замовляти кілька тижнів наперед.

Оживлений рух панує теж і на внутрішніх летунських лініях. Зокрема велике оживлення панує на лінії, яка лучить Ганков із Гонконґом. Як відомо, в Ганкові резидує тепер китайський вожд маршал Чанкайшек.

Малпи-урядовці.

„Таймс" повідомляє, що перший раз в урядовім звідомленні згадують про „малп прийнятих на державну службу".

Одна з тих малп-урядовців називається Джамбуль, друга Путе. Їх прийняли на державну службу в сінґапурськім ботанічнім городі. Вони помагають збирати ріжні роди рослин на високих деревах, або в малайських джунглях. Обі малпочки — це невеличкі звірятка з хвостиком звиненим у формі коркотяга. Ботанік, який вибирається на експедицію, саджає собі малпочку на плечі, як у давні часи ловці саджали собі соколів на рамя. Підчас праці в лісі малп привязували на довгім мотузку, який розкручувався на деревяній рамі, як нпр. розкручується на коловороті линва вудки. Прикази подають малпам у малайськім діялекті і обі малпи знаменито виконують усі доручення без найменшої надуми. Підчас праці виявляють вони величезну проворність і дотепність. При тім їх попадливість заслуговує на окреме признання, тимбільше, що малпи працюють на стрімголовій висоті, зовсім скриті від очей дослідника, який лиш із землі вигукує їм прикази.

„Очевидно, малпи вдоволені своєю працею — пише урядовий звіт — на яку їх висилають і чим більше повторяти їм якісь слова, то вони їх ще більше запамятують. Після кількох днів практики обі малпи освоїлися до тієї міри зі своєю працею, що зрозуміли, чого від них хочуть і їх не треба було вже тримати на мотузку. Вистало дати їм приказ і малпи осягнувши вершок дерева відпинали мотузок та перескакували з верха на верх, поки не знаходили того, чого від них вимагали, або коли ослабли від спраги, спускалися на землю.

—o—

Боротьба на даху вязниці.

Скелистий острів Сількатраз на Тихому Океані недалеко Сан Франціско називають американці чортівським островом. Там находиться важка вязниця для найгірших злочинців. Лиш кільком вязням вдалося втекти з тієї морської вязниці. Бо навіть як і котромусь із вязнів удасться змилити обережність сторожів і видістатися поза мури вязниці, то він стає жертвою акул, від яких море в тім місці аж роїться.

Всетаки вязні не зважаючи на безнадійність і небезпеку втечі з острова, густо-часто спонукані тугою за світом і волею рішаються на втечу. Недавно до прилюдного відома дійшов один такий факт, завдяки заяві губернатора стейту Джемса Джонстона. Вязень Тома Лімерік засуджений на досмертну вязницю за банковий напад, намовив ще двох вязнів — Руфуса Франкліна убивника з Алабами і Люкаса Джемса, що свого часу штовхнув кинджалом у плечі славного короля ґанґстерів Аль Капоне — щоб вони разом із ним утікали. Всі три вязні роздобули якимсь чином важку залізну штабу і нею приголомшили сторожа. Відтак вони втекли на дах вязниці, щоб відтак спуститися поза мури вязниці й дістатися на волю. Та там натрапили вони добре узброєного сторожа й кинули в нього своєю штабою. Сторож відразу почав стріляти зі свого скорострільного револьверу. Таким чином заалярмував він інших сторожів, які зловили Люкаса, що сховався перед стрілами на другий кінець даху. Лімеріка відвезли з простріленою головою до вязничної лічниці і він там небавом помер. Третій злочинець опинився з важкою раною плечей у лічниці. Ця подія викликала в цілій Америці велике враження.

—o—

ДІВЧИНА З ДВОМА МАТЕРЯМИ.

Кароліна Турчані, дитина бідних батьків на Мадярщині терпіла підчас війни холод і голод. Колиж настав мир її доля теж не була краща. Тому теж батьки, хоч із болем серця, прийняли пропозицію анґл. місії, яка вислала дитину до Анґлії. Там малу дівчинку прийняла за свою бездітна вдовиця на прізвище Вільсон із Йоркширу. Дитина виросла на чужині в добробуті на гарну дівчину і привязалася цілим серцем до прибраної матері. Та цілі роки не забувала вона про свою маму й думала постійно про неї. Роки минали за роками й Кароліна стала жінкою молодого й багатого купця. Колиж відтак привела вона ще й на світ здорового сина, вирішила, що найвища пора вже відвідати тепер свою матір. Зі собою забрала вона няньку й дитину. Подорож, що про неї мріяла Кароліна цілими роками, проминула без ніяких перешкод. Та в Будапешті ждала її прикра несподіванка. Мати Кароліни, стомлена важкими роками війни та боротьбі зі злиднями після военних часів умерла саме напередодні приїзду єдиної дитини. Її слабе серце не могло видержати цієї радісної вістки й відмовило послуху. Лукава доля так усім покермувала, що дочка, яка відбула таку далеку подорож, щоб стрінутися з матірю, відвела її лиш на вічний відпочинок.

—o—

ЖІНКА-ХИЖАК.

Французький селянин Еміль Фовет займався тим, що винаймав свою фіру. Він оженився з якоюсь Аделею Мішот, яка мала двоє нешлюбних дітей. Муж прийняв ті діти за свої.

Батьки Фовета не хотіли погодитися з подружжям сина і ввесь час робили йому за те докори. Одного дня між свекрухою і невісткою вибухла жахлива авантура. Після авантури свекруха забрала діти зі собою, вивела над ... боку річку і струнула їх з берега до води. Схоплені швидкою течією діти негайно потонули.

Коли злюча свекруха вернулася домів, почали її томити докори совісти й вона побоюючися кари, повісилась.

—o—

ЖАХЛИВЕ ВБИВСТВО БОЖЕВІЛЬНОГО.

В мадярській місцевості Фокете ... ча трапилася перед кількома днями ... кровава подія. 28-літній селянин Андрій Вальо застрілив жандарма, який віз його на ... ну станицю під замітом кількох крадіжок. ... бивши жандарма Вальо забрав йому револьвер і пішов до громадського судді, якого поклав трупом на місці. Відтак убивник одягнув ... одяг судді і так переодягнений ходив ... села, скликуючи всіх, кого підозрівав, ... знавали некорисно для нього. Вальо убив ... ким чином ще 3 мужчин та 1 жінку ... мешканців села. Разом убив він 6 осіб ... своїх жахливих злочинах навіжений ут... ним пустилася в погоню жандармерія ... округи.

ВЕСЕЛЕ

ПЕРЕВЕРНЕНИЙ СВІТ.

— Якже тобі подобається ця вино... нарня?

— Зовсім не подобалася. Цеж перевернений світ.

— Чому?

— Бо вино молоде, а кельнерка стара.

А ТАК!

— Петре, казала мені Ольга, що вона ... тебе триматись як... пес.

— А так... бо на свої іменини вона ... дістати від мене нашийник... із перел.

КУПЕЦЬКА ВВІЧЛИВІСТЬ.

Гозендуфт каже, що запорукою ... купецька ввічливість і терпеливість. Та ... і його випровадив з рівноваги один ... довжник. Тоді Гозендуфт написав до ... чемного листа:

„Високоповажаний Пане! Хто вибрав у ... не цілу копицю товарів і не заплатив? — ... Хто прирік, що заплатить мені до ... Хто прирік, що заплатить мені до трох ... ців? — Ви. А хто ще й по шестий місяць ... платив? — Ви. Хто є шахраєм і ... Ваш відданий Гозендуфт."

Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних ... шій громаді? Чи Ви особисто причинилися ... до того, щоб вони стали письменні та ... В допомогу стане Вам книжечка-буквар ... тікою „ДО СОНЦЯ", що її видала ... в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте ... як-стій! УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!

Сторінка без політики.

Гонконг — місто нужди й багатства.

Кажуть, що Гонконг — це найкраща пристань у світі. Суперничати з ним можуть лиш Ню Йорк і Ріо де Жанейро.

Донедавна це була одна з найважніших прикмет того міста, яка відріжнювала його впоміж інших того роду консервативних кольоніяльних міст, якими кермує Англія. Кольоніяльно-англійська система витиснула своє пятно на будівництві, на звичаях і навіть на мешканцях.

Азард гешефтярів.

Від кількох місяців Гонконг став прибіжищем для кількохсот тисяч утікачів із теренів та місцевостей загрожених китайсько-японською війною. За кілька тижнів характер міста змінився недопізнання. Гонконг став раптом центральним пунктом ріжних комбінацій, справ та „гешефтів". Цілий міжнародній світ, що робить інтереси на китайсько-японській війні, представники ріжних фабрик зброї, делегації Червоного Хреста, европейські та американські журналісти і перш усього втікачі з Шангаю, Нанкіну, Ганков і Кантону — впали наче ріжнокольорова, галаслива, засібна у гроші саранча.

Загроза пошести.

Ясно, що як перший вислід такого наїзду настала величезна звишка цін. Тамошні часописи раз-у-раз містять статті, в яких звертають увагу на дивну ситуацію та домагаються, щоб влада відповідно упорядкувала відносини. Та англійська кольоніяльна влада не дуже спішиться. Англієць не любить спішитися і хвилюватися. Він думає, що життя само якось уложиться й заведе лад. Та досі така метода якось не принесла Гонконгові ніякої користи.

Навпаки, наїзд чужинців створює в тому пристаневому місті загрозу пошести. Від січня 1938 р. ствердили в Гонконгу поверх 900 смертних випадків віспи. Та щойно від недавна влада рішилася вжити рішучих засобів проти поширення тієї жаливої недуги.

Блеск і нужда.

Нужду жертв китайсько-японської війни може побачити лиш той, хто відвідає китайські дільниці міста. У середмістї тієї нужди не видно. Навпаки Гонконг викликує враження, що в ньому мешкають самі міліонери. На добре вдержаних і широких вулицях міста стоять сотні елегантних, лискучих авт. Ресторани й каварні переповнені гостями. Жінки одягнені в найновіші моделі париських суконь. На виставах золотарів зявляються щораз нові дорогоцінности — найкращий доказ великого обороту й доброго інтересу. І справді крамниці Гонконгу ще мабуть ніколи не могли почванитися більшим рухом, як саме тепер. Багаті китайці, торговці зброєю, купці залишають у крамницях свої легкі заробітки.

Крамницями Гонконгу пливе багатство й нужда военного марева.

Военна карієра.

Гонконг — це вільна англійська пристань, яка завдяки війні зробила блискучу карієру. Місто виросло несподівано швидко на центр західньо-азійської торговлі. Купці з Шангаю йдуть за своїми клієнтами на полудне. Чимраз більше шангайських фірм відчиняє свої філії в Гонконгу. Вся китайська торговля починає йти зовсім іншими напрямками. Від часу як лінія фронту відтяла ріку Янтсекіян, яка є головною комунікаційною і промислово-торговельною артерією, торговельний рух пересунувся з конечности на полудне. А одинокою, великою пристанею полудня є Гонконг.

Давніше подорож кораблем, скажім із Гдині до Гонконгу тривала 6 тижнів. Тепер повстали великі летунські лінії. Все таки дорога з Гонконгу до Льондону треває цілий тиждень. Місця в літаках треба замовляти кілька тижнів наперед.

Оживлений рух панує теж і на внутрішніх летунських лініях. Зокрема велике оживлення панує на лінії, яка лучить Ганков із Гонконгом. Як відомо, в Ганков резидує тепер китайський вожд маршал Чанкайшек.

Малпи-урядовці.

„Таймс" повідомляє, що перший раз в урядовім звідомленні згадують про „малп прийнятих на державну службу".

Одна з тих малп-урядовців називається Джамбуль, друга Путе. Їх прийняли на державну службу в сінгапурськім ботанічнім городі. Вони помагають збирати ріжні роди рослин на високих деревах, або в малайських джунглях. Обі малпочки — це невеличкі звірятка з хвостиком звиненим у формі коркотяга. Ботанік, який вибирається на експедицію, саджає собі малпочку на плечі, як у давні часи ловці саджали собі соколів на рамя. Підчас праці в лісі малп привязували на довгім мотузку, який розкручувався на деревляній рамі, як нпр. розкручується на коловороті линва вудки. Прикази подають малпам у малайськім діялекті і обі малпи знаменито виконують усі доручення без найменшої надуми. Підчас праці виявляють вони величезну проворність і дотепність. При тім їх попадливість заслуговує на окреме признання, тимбільше, що малпи працюють на стрімголовій висоті, зовсім скриті від очей дослідника, який лиш із землі вигукує їм прикази.

„Очевидно, малпи вдоволені своєю працею — пише урядовий звіт — на яку їх висилають і чим більше повторяти їм якісь слова, то вони їх ще більше запамятують. Після кількох днів практики обі малпи освоїлися до тієї міри зі своєю працею, що зрозуміли, чого від них хочуть і їх не треба було вже тримати на мотузку. Вистало дати їм приказ і малпи осягнувши вершок дерева відпинали мотузок та перескакували з верха на верх, поки не знаходили того, чого від них вимагали, або коли ослабли від спраги, спускалися на землю.

—o—

Боротьба на даху вязниці.

Скелистий острів Сількатраз на Тихому Океані недалеко Сан Франціско називають американці чортівським островом. Там находиться зажка вязниця для найгірших злочинців. Лиш кільком вязням вдалося втекти з тієї морської вязниці. Бо навіть як і котромусь із вязнів удасться змилити обережність сторожів і видістатися поза мури вязниці, то він стає жертвою акул, від яких море в тім місці аж роїться.

Всетаки вязні не зважаючи на безнадійність і небезпеку втечі з острова, густо-часто спонукані тугою за світом і волею рішаються на втеву. Недавно до прилюдного відома дійшов один такий факт, завдяки заяві губернатора стейту Джемса Джонстона. Вязень Томе Лімерік засуджений на досмертну вязницю за банковий напад, намовив ще двох вязнів — Руфуса Франкліна убивника з Алябами і Люкаса Джемса, що свого часу штовхнув кинджалом у плечі славного короля ганґстерів Аль Капоне — щоб вони разом із ним утікали. Всі три вязні роздобули якимсь чином важку залізну штабу і нею приголомшили сторожа. Відтак вони втекли на дах вязниці, щоб відтак спуститися поза мури вязниці й дістатися на волю. Та там натрапили вони добре узброєного сторожа й кинули в нього своєю штабою. Сторож відразу почав стріляти зі свого скорострільного револьверу. Таким чином заалярмував він інших сторожів, які зловили Люкаса, що схоронився перед стрілами на другий кінець даху. Лімеріка відвезли з простріленою головою до вязничної лічниці і він там небавом помер. Третій злочинець опинився з важкою раною плечей у лічниці. Ця подія викликала в цілій Америці велике враження.

—o—

ДІВЧИНА З ДВОМА МАТЕРЯМИ.

Кароліна Турчані, дитина бідних батьків на Мадярщині терпіла підчас війни холод і голод. Колиж настав мир її доля теж не була краща. Тому теж батьки, хоч із болем серця, прийняли пропозицію англ. місії, яка вислала дитину до Англії. Там малу дівчинку прийняла за свою бездітна вдовиця на прізвище Вільсон із Йоркширу. Дитина виросла на чужині в добробуті на гарну дівчину і привязалася цілим серцем до прибраної матері. Та цілі роки не забувала вона про свою маму й думала постійно про неї. Роки минали за роками й Кароліна стала жінкою молодого й багатого купця. Колиж відтак привела вона ще й на світ здорового сина, вирішила, що найвища пора вже відвідати тепер свою матір. Зі собою забрала вона няньку й дитину. Подорож, що про неї мріяла Кароліна цілими роками, проминула без ніяких перешкод. Та в Будапешті ждала її прикра несподіванка. Мати Кароліни, стомлена важкими роками війни та боротьбі зі злиднями після военних часів умерла саме напередодні приїзду єдиної дитини. Її слабе серце не могло видержати цієї радісної вістки й відмовило послуху. Лукава доля так усім покермувала, що дочка, яка відбула таку далеку подорож, щоб стрінутися з матірю, відвела її лиш на вічний відпочинок.

—o—

ЖІНКА-ХИЖАК.

Французький селянин Еміль Фовет, займався тим, що винаймав свою фіру. Він оженився з якоюсь Аделею Мішот, яка мала двоє нешлюбних дітей. Муж прийняв ті діти за свої.

Батьки Фовета не хотіли погодитися на подружжа сина і ввесь час робили йому за те докори. Одного дня між свекрухою і невісткою вибухла жахлива авантура. Після авантури свекруха забрала діти зі собою, вивела над тихую річку і струнула їх з берега до води. Схоплені швидкою течією діти негайно затонули.

Коли злюча свекруха вернулася домів, почали її томити докори совісти й вона побоюючися кари, повісилась.

—o—

ЖАХЛИВЕ ВБИВСТВО БОЖЕВІЛЬНОГО.

В мадярській місцевості Фокете під Калоча трапилася перед кількома днями жахлива кровава подія. 28-літній селянин Андрій Вальо застрілив жандарма, який вів його на жандармерійну станицю під замітом кількох крадежей. Вбивши жандарма Вальо забрав йому револьвер і пішов до громадського судді, якого положив трупом на місці. Відтак убивник одягнувся в одяг судді і так переодягнений ходив вулицями села, скликуючи всіх, кого підозрівав, що зізнавали некорисно для нього. Вальо убив таким чином ще 3 мужчин та 1 жінку поміж мешканців села. Разом убив він 6 осіб. По своїх жахливих злочинах навіжений утік і за ним пустилася в погоню жандармерія цілої округи.

ВЕСЕЛЕ

ПЕРЕВЕРНЕНИЙ СВІТ.

— Якже тобі подобається ця нова кнарня?

— Зовсім не подобалася. Цеж перевернений світ.

— Чому?

— Бо вино молоде, а кельнерки старі.

А ТАК!..

— Петре, казала мені Ольга, що вона буде тебе триматись як... пес.

— А так... бо на свої іменини вона хоче дістати від мене нашийник... із перел.

КУПЕЦЬКА ВВІЧЛИВІСТЬ.

Гозендуфт каже, що запорукою успіху є купецька ввічливість і терпеливість. Та колись і його випровадив з рівноваги один вірпдовжник. Тоді Гозендуфт написав до нього чемного листа:

„Високоповажаний Пане! Хто набрав у мене цілу копицю товарів і не заплатив? — Ви. Хто прирік, що заплатить мені до трьох місяців? — Ви. А хто ще й по шестий місяцях не платив? — Ви. Хто є шахраєм і ... Ваш відданий Гозендуфт."

Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чи Ви особисто причинились до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар, що її видала „Просвіта" тикою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта". Придбайте собі її в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте якістій! УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!

Марнується дорібок українського жіноцтва...

Після припинення діяльности Союзу Українок.

Вже пять тижнів минає від часу припинення діяльности Союзу Українок і українське жіноцтво з неспокоєм чекає на остаточне вирішення долі своєї дорогої організації. Як відомо, закон про стоваришення (§ 16) постановляє, що припинення діяльности тратить силу по двох місяцях, якщо до цього часу не розвязано товариства. Отже наше жіноцтво має перед собою ще три тижні великої проби, хіба що ще передтим западе якесь рішення...

Покищо Союз Українок „висить", на чому Т-во терпить не тільки морально, але й матеріяльно. Зрозуміла річ, що припинення діяльности такої великої краєвої організації, яка має широкі агенди, утримує канцелярійний апарат, веде всякі підприємства, нпр. видавництво двох часописів і т. і., спричинює багато ускладнень. Закон про стоваришення (§ 25) накладає на адміністраційну владу найнижчого ступня (отже в цьому випадку на городське староство у Львові) обовязок не тільки тимчасово забезпечити майно товариства, але й полагоджувати всі необхідні фінансові справи через визначеного куратора.

Якже виглядає це забезпечення майна товариства та орудування ним у відношенні до Союзу Українок?

На вулиці Сикстуській ч. 46 у домівці С. У. віконниці забиті і двері запечатані — про це може переконатись кожний прохожий. Але в середині домівки, яка ще донедавна кипіла життям, тепер господарюють щурі (відома річ, що щурі — це язва всіх камяниць при вул. Сикстуській), молі та інші сотворіння, нищать обстанову та частину залишеного маґазину (часописи, друки, книжки). Саме в день припинення діяльности Союзу Українок доставлено з друкарні 10.000 нової брошури п. з. „Княгиня св. Ольга", яка й залишилася на долівці, незабезпечена перед щурами. Так марнується дорібок українського жіноцтва...

До того всього западають ще усякі платности Т-ва, як рахунки в друкарні та клішарні, векслі в банках, далі другий уже місяць неплачений чинш, персонал, послуга і т. і. Що в таких умовинах має і може Управа Товариства робити?

Присилайте передплату!

Памяти лікаря-громадянина.

З лікарських кол дістаємо тепер цю згадку про бл. п. д-ра Е. Дурделла, яку друкуємо з уваги на особу Покійного, не зважаючи на спізнений час. — **Ред.**

В особі бл. п. **д-ра Евгена Дурделла** втратило не тільки Українське Лікарське Т-во свого цінного члена, але кожний з українських лікарів свого доброго товариша та приятеля, а Український Шпиталь одного з найкращих своїх лікарів та ординаторів. В його особі втратило все українське громадянство одну з чільних постатей у нашому громадянському житті за останніх 10 років, багато наших товариств втратило свого активного члена й робітника, а деякі, як У. ф-о. Т-о, свого — основника. Смерть д-ра Е. Дурделла була справжньою загально-громадською втратою, якої так скоро не можна буде заповнити. Не вдасться його заступити на ріжнородних ділянках нашого громадського життя — Його — невсипущого робітника, повного ідейного запалу та віри у наше краще майбутнє. Д-р Е. Дурделло ніколи не жалував своєї праці, як ніколи не відмовляв свого глибокого знання та своєї лікарської помочі всім, хто тільки за тим до Нього звертався. Прикований невблаганною недугою до смертної постелі, приймав ще д-р Д. до свого виїзду до Берліна хорих з дерматольогічної амбуляторії Народньої Лічниці у Себе дома за мінімальною оплатою, а всі призбирані з тої ординації гроші передавав кожного місяця на будову Українського Шпиталя.

Не цілих 10 років жив і працював серед нас покійний д-р Д., але за той час вложив він дуже багато в організовану та систематичну працю нашого громадського життя. Своїм глибоким інтелектом і великим знанням здобув Собі признання всіх лікарських кол Львова — без огляду на їх національність, а Своїм благородним серцем, Своєю великою добротою, безастережною ввічливістю та безприкладною скромністю — зєднав Собі не тільки серця Своїх ріжнонаціональних пацієнтів, але безперечно всіх, хто тільки Його знав або хто хоч раз із Ним стрічався. Людина розумна і великого серця, людина великої духової культури, справжній европеєць.

Люта смерть забрала Покійника в розквіті сил. Помер д-р Д. в 42. році життя — на туберкульозу легенів, на яку терпів ще майже від дитинства. Помер далеко від Рідної Землі, яку так любив і для якої хотів жити та працювати.

Память про нього залишиться серед усіх, що знали його ближче або пізнали хочби на короткий час, як пацієнти і мали нагоду з ним познайомитися. Крім цього вона залишиться на довгі-довгі роки в тій установі, якій він віддав стільки своїх сил і серця — в Українському Шпиталі, де одна саля дістала надпис: „Імени д-ра Евгена Дурделла".

МОЛОДІ І СТАРІ.

— Жалію, що вже не можу бути інституткою!

— А це чому? Чи так тужите за шкільною лавкою і нудними вправами?

— Це ні... але нині світ належить до молодих! Що більше — тільки молоді в т. зв. „телячих роках" мають змогу зробити карієру.

Таку розмову вело двоє молодих „дідусів", які вийшли з кіна оглянувши фільму „Інститутка". „Дідусь" на око мав не більше трицять літ — „бабуся" елеґантна, роскішна бльондинка, багато молодша від свого товариша.

— Жаль мені вас, пані Лідо, прийміть моє співчуття. Старість не радість, та на це нема вже ради.

— Дякую. З висоти моїх 24 літ дивлюся на світ і стверджую, що не бачу найменшої причини до т. зв. „радости життя". Я вже зневірилась... І ви здається теж зневірені пане Евгене. Коли б я мала ще шіснацять літ, так як Діянна Дурбін!... Ґа! тоді це зовсім інакше!...

— Що сталося з вами, пані Лідо? Хіба жартуєте, чи кажете правду?

— Думаю і кажу правду. Прошу: героїня „Інститутки", 16-літня вітрогонка є нині відома в цілім світі, зробила карієру, заробляє тижнево 5.000 долярів, за кілька років буде міліонеркою і коли буде в моїм віці кине фільму, але матиме славу і маєток. А що я матиму?

— А! значить вам про те йде!

— Тільки про це. Ми вже таки дещо за старі, щоб здобути багатство, славу, успіхи...

— Помилка на помилці й помилкою поганяє, дорога пані Лідо. Зовсім не є так зле ще з нами. Наша — як ви її називаєте — „старість" не є жадною перешкодою добути успіхи в житті, а тим більше багатство. Не заздрю 16-літній американці її міліонів. Твердажу, що вистане добра сильна воля і витривалість, щоб запевнити собі майбутність.

— Ви аж такі самопевні?

— А так. Вже пізно, щоб ми, я чи ви пані, могли стати чудесними дітьми. Зокрема не маємо до цього здібности. Та стати нас на те, щоб узяти із рук Долі те, що вона нам може дати. І будьте певні, що це може статися скоріше, ніж чудесна карієра американки та її міліонів.

— Ну, ну, я справді тепер дуже цікава, що ви далі видумаєте? Що ж це таке?

— Зараз вам поясню цю таємницю. Прошу — ось тут льос до І. кляси 42-гої Клясової Льотерії. Тягнення 22. червня.

— Аґі! І я про це зовсім забула! Така знаменита ідея! Візьмемо разом ще одне число, по пятці на кожного! Добре?

— Прекрасно! Ось так люблю! І виграємо!!!

Чи у Вашому повіті та у Вашій громаді відбувається уже домашнє навчання неписьменних? Таким навчанням повинні зайнятися всі Філії та читальні „Просвіти" й окремі свідомі громадяни. Для цієї мети видала „Просвіта" дуже цікавий буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що коштує всього 50 сот.

НОВИНКИ.

— **Маґазин постелі Р. Джала** — Львів Хорущини 5., поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81. 1186 1—100

— **Нові матеріяли і нові фасони** убрань можна оглянути у кравецькій робітні: **А. Дуфанець, Львів, Костюшка 1 а.** 986

— **Преосв. Іван Бучко,** Єпископ-Помічник львівський, виїхав 6. ц. м. на канонічну візитацію ираївського й поморянського деканату.

— **Львівська філія Т-ва Прихильників Астрономії** повідомляє, що в суботу, 11. червня ц. р. в год. 19-ій, в салі Геольоґічного Інституту при вул. Длуґоша 8. відбудеться дискусійне зібрання з відчитом проф. Маркіяна Войтовича п. н. „Час, його помір та історія". Вступ вільний. Гостям раді.

— **Іспити для екстерністів.** Кураторія львівської шкільної округи повідомляє, що іспити з 6-ти кляс восьмиклясової ґімназії для екстерністів відбуватимуться до кінця шкільного року 1938-9. Подання про допущення до того іспиту в осінньому речинці ц. р. треба вносити до Кураторії перед 15-тим серпня 1938. До подання треба долучити: метрику, шкільні свідоцтва, свідоцтво моральности, життєпис, виказ вивченого матеріялу, особисту виказку або удостовірену світлину.

— **11. ЧЕРВНЯ ц. р. влаштовує ФІРМА ЮЛІЙ МАЙНЛЬ, ПРИ ВУЛ. АКАДЕМІЧНІЙ 3, проби відповідного приготування і варення кави, тому прохаємо скористати з нагоди.**

— **Нові блянкети свідоцтв для середніх шкіл.** Міністерство освіти видало розпорядок про зміну зразків свідоцтв для середніх загальноосвітніх та вселюдних шкіл. Друк нових блянкетів свідоцтв опізнився, але — як повідомляє шкільна влада — всі школи перед кінцем шкільного року дістануть нові блянкети, бо державна друкарня у Варшаві вже друки розіслала.

— **Першу нагороду на Фотографічній Виставі** дістанете, коли будете вживати свіжий матеріял, закуплений в єдиній українській фотографічній крамниці „Екомп", Львів, Сикстуська ч. 29.

— **Промоція на доктора медицини.** В четвер, 9-го ц. м. відбулася у львівському університеті промоція **Романа Копача,** сина д-ра **Івана** й Олени Копачів, на доктора медицини.

— **Українців не приймають до праці і не пускають на заробітки до Німеччини.** Кільканацять малоземельних селян-українців з села Маковиська, пов. Ярослав, працювали до недавна при залізничому шляху Ярослав—Рава Руська. Тепер українців до тієї праці зовсім не приймають. Коли один з тих, що перше працювали, Іван Онишко просив, щоб його приняли до праці, йому сказали перенести метрику до костела. Онишко не зробив того і не дістав праці. За таку саму ціну обіцяли дати при залізничому шляху й Іванові Гамрациеві з Острова. З волості Лащки, ярославського повіту, на контингент понад 60 осіб, що мали виїхати на заробітки до Німеччини, не приняли ані одного українця. Українців пускають на заробітки до Латвії, де умовини праці тяжчі, ніж у Німеччині.

— **Заборонили релігійну процесію.** Волинське воєвідство заборонило хресний похід з Обицького жіночого монастиря на Кременеччині до монастирів у Зимному (Володимирщина), Дермані і Більовій (Рівенщина), що мав відбутися від 29-го травня до 5-го липня.

— **Небезпечна пушка.** В кооперативній крамниці „Надія" в Черневій, мостиського повіту, вже від кількох літ висіла на стіні пушка „Рідної Школи", до якої свідомі громадяни кидали добровільно свої жертви. Дня 4-го червня ц. р. командант постерунку у Старяві забрав цю пушку з грішми. Цікаво, чи те саме сталося з пушкою ТШЛ?

— **Влом до німецької молочарні.** Покищо невідомі справці вломилися до німецької молочарні у Махлинці, жидачівського повіту, розбили фартушковою системою касу і забрали готівку в сумі 3.000 золотих у стозолотових банкнотах.

— **Хотів застрілити дружину.** На тлі родинних непорозумінь намагався вбити свою дружину Йосип Краєвський, що живе у Станиславові при вул. Болеслава Пруса. Краєвський стріляв до дружини двічі з револьверу, причому обі кулі попали в голову. Краєвську в непритомному стані відвезли до шпиталю, Краєвського арештували.

— **Львівська хроніка.** В середу пополудні 11-літній Марія Клацковській (Мочинського 4).

Марнується дорібок українського жіноцтва...

Після припинення діяльности Союзу Українок.

Вже пять тижнів минає від часу припинення діяльности Союзу Українок і українське жіноцтво з неспокоєм чекає на остаточне вирішення долі своєї дорогої організації. Як відомо, закон про стоваришення (§ 16) постановляє, що припинення діяльности тратить силу по двох місяцях, якщо до цього часу не розвязано товариства. Отже наше жіноцтво має перед собою ще три тижні великої проби, хіба що ще передтим западе якесь рішення...

Покищо Союз Українок „висить", на чому Т-во терпить не тільки морально, але й матеріяльно. Зрозуміла річ, що припинення діяльности такої великої краєвої організації, яка має широкі агенди, утримує канцелярійний апарат, веде всякі підприємства, нпр. видавництво двох часописів і т. і., спричинює багато ускладнень. Закон про стоваришення (§ 25) накладає на адміністраційну владу найнижчого ступня (отже в цьому випадку на городське старооство у Львові) обовязок не тільки тимчасово забезпечити майно товариства, але й полагоджувати всі необхідні фінансові справи через визначеного куратора.

Якже виглядає це забезпечення майна товариства та орудування ним у відношенні до Союзу Українок?

На вулиці Сикстуській ч. 46 у домівці С. У. віконниці забиті і двері запечатані — про це може переконатись кожний прохожий. Але в середині домівки, яка ще донедавна кипіла життям, тепер господарюють щурі (відома річ, що щурі — це язва всіх камяниць при вул. Сикстуській), молі та інші сотворіння, нищать обстанову та частину залишеного магазину (часописи, друки, книжки). Саме в день припинення діяльности Союзу Українок доставлено з друкарні 10.000 нової брошури п. з. „Княгиня св. Ольга", яка й залишилася на долівці, незабезпечена перед щурами. Так марнується дорібок українського жіноцтва...

До того всього западають ще усякі платности Т-ва, як рахунки в друкарні та клішарні, векслі в банках, далі другий уже місяць неплачений чинш, персонал, послуга і т. і. Що в таких умовинах має і може Управа Товариства робити?

Присилайте передплату!

Памяти лікаря-громадянина.

З лікарських кол дістаємо тепер цю згадку про бл. п. д-ра Е. Дурделла, яку друкуємо з уваги на особу Покійного, не вважаючи на спізнений час. — Ред.

В особі бл. п. **д-ра Евгена Дурделла** втратило не тільки Українське Лікарське Т-во свого цінного члена, але кожний з українських лікарів свого доброго товариша та приятеля, а Український Шпиталь одного з найкращих своїх лікарів та ординаторів. В його особі втратило все українське громадянство одну з чільних постатей у нашому громадянському житті за останніх 10 років, багато наших товариств втратило свого активного члена й робітника, а деякі, як У. Ф-о. Т-о, свого — основника. Смерть д-ра Е. Дурделла була справжньою загально-громадською втратою, якої так скоро не можна буде заповнити. Не вдасться його заступити на ріжнородних ділянках нашого громадського життя — його — невсипущого робітника, повного ідейного запалу та віри у наше краще майбутнє. Д-р Е. Дурделло ніколи не жалував своєї праці, як ніколи не відмовляв свого глибокого знання та своєї лікарської помочі всім, хто тільки за тим до Нього звертався. Прикований невблаганною недугою до смертної постелі, приймав ще д-р Д. до свого виїзду до Берліна хорих з дерматольогічної амбулаторії Народньої Лічниці у Себе дома за мінімальною оплатою, а всі призбирані з тої ординації гроші передавав кожного місяця на будову Українського Шпиталя.

Не цілих 10 років жив і працював серед нас покійний д-р Д., але за той час вложив він дуже багато в організовану та систематичну працю нашого громадського життя. Своїм глибоким інтелектом і великим знанням здобув Собі признання всіх лікарських кол Львова — без огляду на їх національність, а Своїм благородним серцем, Своєю великою добротою, безастережною ввічливістю та безприкладною скромністю — зєднав Собі не тільки серця Своїх ріжнонаціональних пацієнтів, але безперечно всіх, хто тільки Його знав або хто хоч раз із Ним стрічався. Людина розумна і великого серця, людина великої духової культури, справжній европеєць.

Люта смерть забрала Покійника в розквіті сил. Помер д-р Д. в 42. році життя — на туберкульозу легенів, на яку терпів ще майже від дитинства. Помер далеко від Рідної Землі, яку так любив і для якої хотів жити та працювати.

Память про нього залишиться серед усіх, що знали його ближче або пізнали хочби на короткий час, як пацієнти і мали нагоду з ним познайомитися. Крім цього вона залишиться на довгі-довгі роки в тій установі, якій він віддав стільки своїх сил і серця — в Українському Шпиталі, де одна саля дістала надпис: „імени д-ра Евгена Дурделла".

МОЛОДІ І СТАРІ.

— Жалію, що вже не можу бути інститутною!

— А це чому? Чи так тужите за шкільною лавою і нудними вправами?

— Це ні... але нині світ належить до молодих! Що більше — тільки молоді в т. зв. „телячих роках" мають змогу зробити карієру.

Таку розмову вело двоє молодих „дідусів", які вийшли з кіна оглянувши фільму „Інститутка". „Дідусь" на око мав не більше трицять літ — „бабуся" елеґантна, роскішна бльондинка, багато молодша від свого товариша.

— **Жаль мені вас, пані Лідо, прийміть моє співчуття. Старість не радість, та на це нема вже ради.**

— Дякую. З висоти моїх 24 літ дивлюся на світ і стверджую, що не бачу найменшої причини до т. зв. „радости життя". Я вже зневірилась... і ви здається теж зневірені пане Евгене. Колиб я мала ще шіснацять літ, так як Діяна Дурбін!... Га! тоді це зовсім інакше!...

— Що сталося з вами, пані Лідо? Хіба жартуєте, чи кажете правду?

— Думаю і кажу правду. Прошу: героїня „Інститутки", 16-літня вітрогонка є нині відома в цілім світі, зробила карієру, заробляє тижнево 5.000 долярів, за кілька років буде міліонеркою і коли буде в моїм віці кине фільму, але матиме славу і маєток. А що я матиму?

— А! значить вам про те йде!

— Тільки про це. Ми вже таки дещо за старі, щоб здобути багатство, славу успіхи

— Помилка на помилці й помилкою поганяє, дорога пані Лідо. Зовсім не є так зле ще з нами. Наша — як ви її називаєте — „старість" не є жадною перешкодою добути успіхи в житті, а тим більше багатство. Не заздрю 16-літній американці її міліонів. Твердцу, що вистане добра сильна воля і витривалість, щоб запевнити собі майбутність.

— Ви аж такі самопевні?

— А так. Вже пізно, щоб ми, я чи ви пані, могли стати чудесними дітьми. Зокрема не маємо до цього здібности. Та стати нас на те, щоб узяти із рук Долі те, що вона нам може дати. І будьте певні, що це може статися скоріше, ніж чудесна карієра американки та її міліонів.

— Ну, ну, я справді тепер дуже цікава, що ви далі видумаєте? Щож це таке?

— Зараз вам поясню цю таємницю. Прошу — ось тут льос до І. кляси 42-гої Клясової Льотерії. Тягнення 22. червня.

— Агі! І я про це зовсім забула! Така знаменита ідея! Візьмемо разом ще одне число, по пятці на кожного! Добре?

— Прекрасно! Ось так люблю! І виграємо!!!

Чи у Вашому повіті та у Вашій громаді відбувається уже домашнє навчання неписьменних? Таким навчанням повинні зайнятися всі Філії та читальні „Просвіти" й окремі свідомі громадяни. Для цієї мети видала „Просвіта" дуже цікавий буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що коштує всього 50 сот.

НОВИНКИ.

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів Хорущини 5., поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81. 1186 1—100

— **Нові матеріяли і нові фасони** убрань можна оглянути у кравецькій робітні: **А. Дуфанець, Львів, Костюшка 1 а.** 986

— **Преосв. Іван Бучко,** Єпископ-Помічник львівський, виїхав 6. ц. м. на канонічну візитацію нараївського й поморянського деканату.

— **Львівська філія Т-ва Прихильників Астрономії** повідомляє, що в суботу, 11. червня ц. р. в год 19-ій, в салі Геольогічного Інституту при вул Длуґоша 8. відбудеться дискусійне зібрання з відчитом проф. Маркіяна Войтовича п. н. „Час, його помір та історія". Вступ вільний. Гостям раді.

— **Іспити для екстерністів.** Кураторія львівської шкільної округи повідомляє, що іспити з з 6-ти кляс восьмиклясової гімназії для екстерністів відбуватимуться до кінця шкільного року 1938-9. Подання про допущення до того іспиту в осінньому речинці ц. р. треба вносити до Кураторії перед 15-тим серпня 1938. До подання треба долучити: метрику, шкільні свідоцтва, свідоцтво моральности, життєпис, виказ вивченого матеріялу, особисту виказку або удостовірену світлину.

— 11. ЧЕРВНЯ ц. р. влаштовує ФІРМА ЮЛІЙ МАЙНЛЬ, ПРИ ВУЛ. АКАДЕМІЧНІЙ 3, проби відповідного приготування і варення кави, тому прохаємо скористати з нагоди.

— **Нові бланкети свідоцтв для середніх шкіл.** Міністерство освіти видало розпорядок про зміну зразків свідоцтв для середніх загальноосвітніх та вселюдних шкіл. Друк нових бланкетів свідоцтв опізнився, але — як повідомляє шкільна влада — всі школи перед кінцем шкільного року дістануть нові бланкети, бо державна друкарня у Варшаві вже друки розіслала.

— **Першу нагороду на Фотографічній Виставі** дістанете, коли будете вживати свіжий матеріял, закуплений в єдиній українській фотографічній крамниці „Екомп", Львів, Сикстуська ч. 29.

— **Промоція на доктора медицини.** В четвер, 9-го ц. м. відбулася у львівському університеті промоція **Романа Копача**, сина д-ра Івана й Олени Копачів, на доктора медицини.

— **Українців не приймають до праці і не пускають на заробітки до Німеччини.** Кільканацять малоземельних селян-українців з села Маковиська, пов. Ярослав, працювали до недавна при залізничому шляху Ярослав—Рава Руська. Тепер українців до тієї праці зовсім не приймають. Коли один з тих, що перше працювали, Іван Онишко просив, щоб його приняли до праці, йому сказали перенести метрику до костела. Онишко не зробив того і не дістав праці. За таку саму ціну обіцяли дати при залізничому шляху й Іванові Гамрацеві з Острова. З волості Ляшки, ярославського повіту, на контингент понад 60 осіб, що мали виїхати на заробітки до Німеччини, не приняли ані одного українця. Українців пускають на заробітки до Латвії, де умовини праці тяжчі, ніж у Німеччині.

— **Заборонили релігійну процесію.** Волинське воєвідство заборонило хрестний похід з Обицького жіночого монастиря на Кремянеччині до монастирів у Зимному (Володимирщина), Дермані і Більовій (Рівенщина), що мав відбутися від 29-го травня до 5-го липня.

— **Небезпечна пушка.** В кооперативній крамниці „Надія" в Черневій, мостиського повіту, вже від кількох літ висіла на стіні пушка „Рідної Школи", до якої свідомі громадяни кидали добровільно свої жертви. Дня 4-го червня ц. р. командант постерунку у Старяві забрав цю пушку з грішми. Цікаво, чи те саме сталося з пушкою ТШЛ?

— **Влом до німецької молочарні.** Покищо невідомі справці вломилися до німецької молочарні у Махлинці, жидачівського повіту, розбили фартушковою системою касу і забрали готівку в сумі 3.000 золотих у стозолотових банкнотах.

— **Хотів застрілити дружину.** На тлі родинних непорозумінь намагався вбити свою дружину Йосип Краєвський, що живе у Станиславові при вул. Болеслава Пруса. Краєвський стріляв до дружини двічі з револьверу, причому обі кулі попали в голову. Краєвську в непритомному стані відвезли до шпиталю, Краєвського арештували.

— **Львівська хроніка.** В середу пополудні 11-літня Марія Клярковська (Мончинського 41,

вертаючись з лекції, в реальности при вул. Зіморовича 3, так нещасливо зіхав по поруччі надолину, що зламав собі ногу. — Матіяс Кіцельман (Під Дубом ч. 24), намагався покінчити самогубством при помочі якоїсь незнаної трійки. Його відвезли до шпиталю. — На вулиці Пекарській вантажне авто, що належить до „Заведення чищення міста" потрутило парокінний віз Михайла Мацика з Винник, що віз скрині тютюну. Внаслідок зудару розбилися скрині з тютюном та частинно ушкодився віз. — У вівторок пополудне вийшов з дому(св. Мартина 22) 15-літній учень 7-ої кляси Адольф Кон і досі не вернувся. — Невідомий справець украв на шкоду Станіслави Вернерової (вул. Петра 25) вантажний віз вартости 150 золотих. — Ровериот невідомого прізвища наїхав на вулиці Супінського на Тому Яна (зам. Кохановського 55) і потім з двома товаришами ще його побив. — В четвер перед полуднем у мешканні проф. Шварцвальда при вул. Легіонів 39 від саджі в комині займилася стеля. Пожежна сторожа погасила вогонь.

— На милування нема силування. В середу пополудні на вул. 3-го Мая у Львові прохожі були свідками палкої суперечки молодого мужчини та молодої жінки. В одному моменті молодий чоловік витягнув з кишені звичайний кухонний ніж і завдав жінці два удари в груди. Як жінку ратували та повезли до шпиталю, молодий чоловік утік, але потім зголосився в комісаріяті поліції і зізнав, що він, Тадей Йосиф Гурка, по фаху тапіцер, хотів, щоб панна Франціишка Шеліґа, 22-літня урядничка банку, стала його нареченою і стрічалися з ним кожного дня. Вона рішуче на те не годилася. Стрінувши її випадково на вул. 3-го Мая Гурка ще раз намагався намовити її до стрічі, а коли Шелігівна заявила, що не хоче з ним бачитися й говорити та нехай він дасть їй спокій, він пробив її ножем. Гурку арештували.

— Збірка в Люблині на українців на Волині, що з православія „перейшли" на римо-католицизм. В польських часописах (нпр. „Кур. Пор." з 4. V. ц. р.) проголосили заклик збирати і посилати гроші і польські книжки для „конвертитів" у Гриньках. У заклику мова про „масове пшейсьце людносьці православней на Волиню на лоно косьцьола католіцкего, а тим самим і до польскосьці. В звйонзку з тим провадзона єсть пшез клєр католіцкі акція збюркова на жеч новонавруцоних. На тэрэніе Люблїна акціен такой провадзі кс. д-р майор Новак, капелян гарнізону. Вшистке інституцє і організаціє релігійне католіцке, сполечне і культурально-освятове зехцон зажондзіць збюркі для капліц і косьцьолуф католіцкіх на Волиню. Збюркі складаць в канцелярії парафії войсковей, Люблін, Краковске Пшедмесьцє 41".

— Краєва хроніка. В Дичкові, тернопільського повіту, глина присипала Івана Гемідося та Гринька Кота, що копали глину для своїх господарських потреб. Гемідось згинув на місці, Кота вдалося урятувати. — В селі Длухавець, тернопільського повіту, земля присипала Микозу Лещишина, потовкла його та зломала хребетний стовп. В загрозливому стані відвезли його до шпиталю в Тернополі. — До шпиталю в Тернополі привезли теж Івана Зембу, робітника з Озірної, якого підчас праці у каменоломі присипала земля. — В Загробелі, тернопільського повіту, вмерла, мабуть голодовою смертю, 70-літня Францішка Біхарська. Кажуть, що вона від кількох днів лежала без опіки під шопою і даремно благала, щоб хтось їй поміг та подав води. Влада веде слідство.

— Засудили 5 німців. Окружний суд у Гдині на виїздній сесії у Вейгерові та Пуцку засудив 5 німців на кару арешту за те, що вони „вели агітацію за приходом канцлера Гітлера на Помор'я, щоб завести такий порядок, як в Австрії". Засудили їх на 8, 7, 6, 5 і півтора місяця і на грошеві гривни.

— В Цоппот не видно жидів. З Данціґу повідомляють, що в Цоппот при вході до купалень вивісили табличку з написом: „Жидам вхід заборонений". На пляжі, у каварнях та ресторанах появилися написи „Жиди небажані". На вулицях у Цоппот не видно тепер зовсім жидів.

— Протигазові маски для міських службовиків. Управа міста Праги вирішила закупити для всіх своїх службовиків протигазові маски. Маски для родин тих службовиків теж купить управа, але службовники сплачуватимуть їх ціну місячними ратами.

— „Сталінівський" урожай. Рада народних комісарів совітської України і ЦК комуністичної партії України означили врожай 1938 року як „сталінівський", що мадоб значити „найкращий". Одночасно найвищі партійні й адміністраційні інстанції на Україні стверджують, що цьогорічних зборів не буде де магазинувати. Також велика збіжева данина, яку після жнив влада стягає від колхозів, у великій мірі марнується, бо нема її де зберегти. Шпихлірі та магазини поруйновані та загрожені збіжжевими шкідниками. Вони є тільки розсадниками заразки, особливо для сівного збіжжя.

— Жидівський часопис у мадярській мові в Будапешті. Цими днями появився в Будапешті перший жидівський щоденник у мадярській мові, що буде називатися „Ешті Гірек" (Вечірня Хроніка).

— Дунай вилив. З браїльського повіту в Румунії повідомляють, що там на великому просторі вилили води Дунаю, загрожуючи околичним оселям. В околиці громади Станкута вода залила кілька тисяч гектарів піль. У порті Гецет води Дунаю зірвали гать і залили 10 господарств. Рівень води на Дунаю піднімається. Місцева префектура наказала евакуацію людности з загрожених теренів.

— Тридцять тисяч німців в Еспанії. На думку моряків, які служать на кораблях, що курсують між німецькими та еспанськими портами, число німецьких вояків в армії ген. Франко перейшло вже 30.000. В останньому часі відійшли до Еспанії нові транспорти важкої артилерії та літаків.

— Ще не знайшли схопленого хлопця. Президент Рузвельт зажадав від конгресу дальших 50 тисяч долярів на пошуканку за схопленим 5-літнім хлопцем Джемсом Каш з Прінстови. Досі пошуканка безуспішна.

— Інвазія щурів. На летунську площу Моґуль Бгім недалеко міста Карахі в Індії насунула язва щурів. Вони поробили під поверхнею площі багато нор, наслідком чого літаки не могли причалювати. Всякі заходи, щоб вигубити щурів, не помогли: щурів не відстрашили трійки, вогонь та трійливі гази. Влада мусіла уладити летунський майдан на іншому місці.

— Чи Тріест перестане бути чехословацьким портом? Австрійські державні залізниці перейшли під спільну управу з залізницями Райху і підвищили транзитні тарифи від 8 до 44%. Це великий удар, особливо в Чехословаччину, яка мусить користати з австрійського транзиту до порту у Тріесті. Хто зна, чи при такій підвищці тарифи Чехословаччина не стрінеться з великими труднощами в користуванні тріестенським портом.

— Німеччина узброює Грецію. Між грецьким урядом та консорціюмом німецьких банків ідуть переговори у справі кредитів на збройні матеріяли. Треба пригадати, що в 1936-ому році німецькі банки дали Греції кредит у висоті 30 міліонів марок на закуп збройного матеріялу в кількох більших німецьких фабриках. Цей кредит уже вичерпався і теперішні грецькі переговори мають на меті добути ще одну позичку на ту саму ціль.

— Лисина не окрашує... Коли випадає волосся, це знак анемії, ослаблення або, що найчастіше трапляється, занедбання волосся. Парплі і лоєва шкіра голови — це перші ознаки, що цибульки волосся ослаблені та треба їх щодня зміцнювати. Засіб плекання волосся **Philothrix Roger i Gallet** усуває парплі, зміцнює цибульки, оживлює і віджпвлює волосся, зберігає перед випадом і в цей спосіб не дає творитися лисині. Другим щоденним засобом до утримання зачіски є ТЕПАХ, рід брилянтини, який не дає волоссю куйовдитися і не товстить його.

— Розладдя в травленні. Поважні інтерністи стверджують добродійне ділання природної гіркої води **„Францішка Йосифа"** для шлунка, переладованого їдою і напитками.

З театру.

Театр Ріжнородностей: „ІВАН", комедія на 4 дії Буш-Фекетія.

Заголовок на афішах не приваблює прохожих. Якби його перемінили на „Льокай послом" — неоден міг би підозрівати якусь страшну суспільну сатиру. Буш-Фекеті не Шов і коли вибирає таку тему, то тільки на те, щоб усіх розважити і нікого не обурити. Гумор цієї комедії не в тому, що молодого, інтелігентного льокая вибирають послом, а в тому, що він не бачить причини, чому мав би зрікатися свого прадідного становища камердинерів, коли його пан, теж довголітній посол, не перестав бути хліборобом. Ідеальний льокай, що любить свого пана, бо в нього змалку виховався, вважає не тільки своїм обовязком, але і приємністю служити йому так, щоб задовольнити всі його довголітні звички. Зате там, де кінчаються його службові обовязки, він виступає у парляменті як завзятущий його противник.

Можна уявити собі, які кумедні ситуації виходять з такої подвійної ролі — соціялістичного діяча, що боронить інтересів [illegible] кляси і добре вихованого льокая, що є [illegible] ком чемности і такту. А що найбільшим [illegible] лом льокая є не рівність на лавках парлямен[ту] зі своїм паном, а рівність за столом у його [...] ві, то найтяжчою буде для нього та хвиля, коли він схоче виявити своє почування, [що] кохає „паню графиню" — доньку свого хлібодавця. Глядач може від першої сцени догадуватися неодного, що трапиться, а проте весь час він не перестане з цікавістю та приємністю стежити за легкою, прегарно складеною дією талановитого мадярського автора, який віддавна постачає легкий репертуар мадярським і чужинним сценам.

Майстерно відограв заголовну ролю [...]тецький; зразковою парою були Живиць[кий і] Барвінська; зовсім добрі — Калиновський [і] Пшиставський; на жаль Гутнер не робив вра[ження] великого мадярського аристократа [і] розумного премієра-міністра. К. Б.

—o—

З кіна.

Кіно „Апольо": „Саратога"

Саратога — славна в Америці [...] де що-року відбуваються кінські перегони. [Ту]ди зїжджаються міліонери та знавці коней, [щоб] попробувати свого знання і щастя у [...]рі. Героєм цієї фільми є молодий, [...] „букмейкер" — посередник у грі, найб[...]нашв хитрун, людина із своєрідним [...] кодексом, коли йде про перегони коней і [...]ханих. Він хоче на перегонах доробитися [...] щоб мав право освідчитися дівчині, [яка йому] подобається. Ця дівчина заручена з [...]ським міліонером, що вже раз обіграв [...] перегонах на більшу суму. Тепер іде [...] за реванж. Головні ролі грають Кларк [Ґейбл], Джін Гарльо, Ляйонел Беррімор, Франк [...] та Уна Меркель — усі дуже добрі артисти. [Філь]ма дуже пересічна, дає нагоду оглядати [...]разів кінні перегони, на жаль у такому [...] вільному темпі, що очі не всилі дігнати [...]

—o—

✝ Посмертні згад[ки]

Рената Романчук, дружина секційного [...]ника, д-ра Юліяна Романчука, сина [...] діяча Юліяна Романчука, вмерла нагло у [...] 25-го травня ц. р. Згідно з останньою волею [По]кійної поховали її на цвинтарі на Деблінг[у в су]боту 28-го травня в год. 16-тій. В середу [...] червня ц. р., відправили у парохіяльній [церкві] в Альтлерхенфельд заупокійну Службу [Божу]. Крім мужа Покійна залишила замужню [...] д-ра Віру Мендрохович. В. Її П.!

Александра з Трешневських По[...] вдова по бл. п. о. Іполіті, пароху [...] упокоїлася дня 25. V. 1938 в 78 р. життя. [По]рони відбулися в Стрию дня 27. травня [...]

В Покійній попрощала родина [...] ніким незаступлену Маму і Бабуню, [...] зразком трудящої і шляхотної жінки, [...] ніх парохіян найлучшою Їмостею, [яка] і ніколи не відмовляла своєї помочі.

За трудяще тихе життя нехай рідна [...] яку так любила, буде їй легка у Вічн[ости].

Юліян, Мирон Слоневський, магістр [...] уродж. 3. лютого 1911 р., помер по [...] і важкій недузі в Олеську, прожив[ши] [...] Похорони відбулися в Олеську 22 [...] Вічна Йому Память!

—o—

Дописи.

Кооператива „Суспільний Промисл" — [...] Дня 6. червня ц. р. відбулося скромне, але [...]чільне свято, улаштоване працівниками [...] „Суспільний Промисл" для відзначення [...] праці Просвіти. В одній з кімнат фабрики [...] працівники з дирекцією, удекоровано світ[лицю] [...] емблемами Просвіти і на тлі [...] хор пісню „Просвіти армія йде". [...] виголосив реферат-привіт [...] ці. Не бракло вказання стрілецьких [...] ної рецитації „Сурма сурмить". [...] шила деклямація 5-літнього [...] довський" у честь Просвіти від Гол. [...] плоский привіт члена Виділу [...] реферат „Значіння Просвіти в [...] ному житті народу" виголосив [...] чинним представником Гол. [...] віту Юкавиці та прирічив [...] фабрики станутъ членами Просвіти [...] чора всім присутнім за участь [...] вої закінчено це родинне свято [...] мий і гідний наслідування.

вертаючись з лекції, в реальности при вул. Зіморовича 3, так нещасливо зїхав по поруччі надолину, що зламав собі ногу. — Матіяс Кімельман (Під Дубом ч. 24), намагався покінчити самогубством при помочі якоїсь незнаної трійки. Його відвезли до шпиталю. — На вулиці Пекарській вантажне авто, що належить до „Заведення чищення міста" потрутило парокінний віз Михайла Мацика з Винник, що віз скрині тютюну. Внаслідок зудару розбилися скрині з тютюном та частинно ушкодився віз. — У вівторок вполудне вийшов з дому (св. Мартина 22) 15-літній учень 7-ої кляси Адольф Кон і досі не вернувся. — Невідомий справець украв на школу Станислави Вернерової (вул. Петра 25) вантажний віз вартости 150 золотих. — Роверист невідомого прізвища наїхав на вулиці Супінського на Тому Яна (зам. Кохановського 55) і потім з двома товаришами ще його побив. — В четвер перед полуднем у мешканні проф. Шварцвальда при вул. Легіонів 39 від саджі в комині зайнялася стеля. Пожежна сторожа погасила вогонь.

— **На милування нема силування.** В середу пополудні на вул. 3-го Мая у Львові прохожі були свідками палкої суперечки молодого мужчини та молодої жінки. В одному моменті молодий чоловік витягнув з кишені звичайний кухонний ніж і завдав жінці два удари в груди. Як жінку ратували та повезли до шпиталю, молодий чоловік утік, але потім зголосився в комісаріяті поліції і зізнав, що він, Тадей Йосип Гурка, по фаху тапіцер, хотів, щоб панна Францішка Шеліґа, 22-літня урядничка банку, стала його нареченою і стрічалася з ним кожного дня. Вона рішуче на те не годилася. Стрінувши її випадково на вул. 3-го Мая Гурка ще раз намагався намовити її до стрічі, а коли Шеліґівна заявила, що не хоче з ним бачитися й говорити та нехай він дасть їй спокій, він пробив її ножем. Гурку арештували.

— **Збірка в Люблині на українців на Волині, що з православія „перейшли" на римо-католицизм.** В польських часописах (нпр. „Кур. Пор." з 4. V. ц. р.) проголосили заклик збирати і посилати гроші і польські книжки для „конвертитів" у Гриньках. У заклику мова про „масове пшейсьце людносьці православней на Волиню на лоно косьцьола католіцкеґо, а тим самим і до польскосьці. В звйонзку з тим проваджона єсть пшез клєр католіцкі акція збюркова на жеч вовонавруцоних. На терене Любліна акцієн такон провадзі кс. д-р майор Новак, капелян ґарнізону. Вшисткє інституцє і орґанізацє релігійне католіцке, сполечне і культурально-освятове зехцон зажондзіць збюркі для капліц і косьцьолуф католіцкіх на Волиню. Збюркі складаць в канцелярії парафії войсковей, Люблін, Краковске Пшедмесьце 41".

— **Краєва хроніка.** В Дичкові, тернопільського повіту, глина присипала Івана Гемідося та Гринька Кота, що копали глину для своїх господарських потреб. Гемідось згинув на місці, Кота вдалося урятувати. — В селі Дмухавець, тернопільського повіту, земля присипала Миколу Лещишина, потовкла його та зломала хребетний стовп. В загрозливому стані відвезли його до шпиталю в Тернополі. — До шпиталю в Тернополі привезли теж Івана Зембу, робітника з Озірної, якого підчас праці у каменоломі присипала земля. — В Загробелі, тернопільського повіту, вмерла, мабуть голодовою смертю, 70-літня Францішка Бліхарська. Кажуть, що вона від кількох днів лежала без опіки під шопою і даремно благала, щоб хтось їй поміг та подав води. Влада веде слідство.

— **Засудили 5 німців.** Окружний суд у Ґдині на виїздній сесії у Вейгерові та Пуцку засудив 5 німців на кару арешту за те, що вони „вели агітацію за приходом канцлера Гітлера на Помор'я, щоб завести такий порядок, як в Австрії". Засудили їх на 8, 7, 6, 5 і півтора місяця і на грошеві гривни.

— **В Цоппот не видно жидів.** З Данціґу повідомляють, що в Цоппот при вході до купалень вивісили табличку з написом: „Жидам вхід заборонений". На пляжі, у каварнях та ресторанах появилися написи „Жиди небажані". На вулицях у Цоппот не видно тепер зовсім жидів.

— **Протигазові маски для міських службовиків.** Управа міста Праги вирішила закупити для всіх своїх службовиків протигазові маски. Маски для родин тих службовиків теж купить управа, але службовики сплачуватимуть їх ціну місячними ратами.

— **„Сталінівський" урожай.** Рада народніх комісарів совітської України і ЦК комуністичної партії України означили врожай 1938 року як „сталінівський", що малоб значити „найкращий". Одночасно найвищі партійні й адміністраційні інстанції на Україні стверджують, що цьогорічних зборів не буде де маґазинувати. Також велика збіжева даннина, яку після жнив влада стягає від колхозів, у великій мірі марнується, бо нема її де зберегти. Шпихлірі та маґазини поруйновані та загрожені збіжжевими шкідниками. Вони є тільки розсадниками зарази, особливо для сівного збіжжя.

— **Жидівський часопис у мадярській мові в Будапешті.** Цими днями появиться в Будапешті перший жидівський щоденник у мадярській мові, що буде називатися „Ешті Гірек" (Вечірня Хроніка).

— **Дунай вилив.** З браїльського повіту в Румунії повідомляють, що там на великому просторі вилили води Дунаю, загрожуючи околичним оселям. В околиці громади Станкута вода залила кілька тисяч гектарів піль. У порті Ґецет води Дунаю зірвали гать і залили 10 господарств. Рівень води на Дунаю піднімається. Місцева префектура наказала евакуацію людности з загрожених теренів.

— **Тридцять тисяч німців в Еспанії.** На думку моряків, які служать на кораблях, що курсують між німецькими та еспанськими портами, число німецьких вояків в армії ґен. Франко перейшло вже 30.000. В останньому часі відійшли до Еспанії нові транспорти важкої артилерії та літаків.

— **Ще не знайшли схопленого хлопця.** Президент Рузвельт зажадав від конгресу дальших 50 тисяч долярів на пошуканку за схопленим 5-літнім хлопцем Джемсом Каш з Прінстови. Досі пошуканка безуспішна.

— **Інвазія щурів.** На летунську площу Моґуль Бгім недалеко міста Карахі в Індії насунула язва щурів. Вони поробили під поверхнею площі багато нор, наслідком чого літаки не могли причалювати. Всякі заходи, щоб вигубити щурів, не помогли: щурів не відстрашили трійки, вогонь та трійливі ґази. Влада мусіла уладити летунський майдан на іншому місці.

— **Чи Трієст перестане бути чехословацьким портом?** Австрійські державні залізниці перейшли під спільну управу з залізницями Райху і підвищили транзитні тарифи від 8 до 44%. Це великий удар, оосбливо в Чехословаччину, яка мусить користати з австрійського транзиту до порту у Тріесті. Хто зна, чи при такій підвищці тарифи Чехословаччина не стрінеться з великими труднощами в користуванні тріестенським портом.

— **Німеччина узброює Грецію.** Між грецьким урядом та консорціюмом німецьких банків ідуть переговори у справі кредитів на збройні матеріяли. Треба пригадати, що в 1936-ому році німецькі банки дали Греції кредит у висоті 30 міліонів марок на закуп збройного матеріялу в кількох більших німецьких фабриках. Цей кредит уже вичерпався і теперішні грецькі переговори мають на меті добути ще одну позичку на ту саму ціль.

— **Лисина не окрашує...** Коли випадає волосся, це знак анемії, ослаблення або, що найчастіше трапляється, занедбання волосся. Парилі і лоєва шкіра голови — це перші ознаки, що цибульки волосся ослаблені та треба їх щодня зміцнювати. Засіб плекання волосся **Philothrix Roger i Gallet** усуває парилі, зміцнює цибульки, оживлює і віджившює волосся, зберігає перед випадом і в цей спосіб не дає творитися лисині. Другим щоденним засобом до утримання зачіски є ТЕПАХ, рід брилянтини, який не дає волоссю куйовдитися і не товстить його.

— **Розладдя в травленні.** Поважні інтерністи стверджують добродійне ділання природної гіркої води **„Францішка Йосифа"** для шлунка, переладованого їдою і напитками.

З театру.

Театр Ріжнородностей: „ІВАН", комедія на 4 дії Буш-Фекетія.

Заголовок на афішах не приваблює прохожих. Якби його переміняли на „Льокай послом" — неодин міг би підозрівати якусь страшну суспільну сатиру. Буш-Фекеті не Шов і коли вибирає таку тему, то тільки на те, щоб усіх розважити і нікого не обурити. Гумор цієї комедії не в тому, що молодого, інтеліґентного льокая вибирають послом, а в тому, що він не бачить причини, чому мав би зрікатися свого прадідного становища камердинерів, коли його пан, теж довголітній посол, не перестав бути хліборобом. Ідеальний льокай, що любить свого пана, бо в нього змалку виховався, вважає не тільки своїм обовязком, але і приємністю служити йому так, щоб задовольняти всі його довголітні звички. Зате там, де кінчаються його службові обовязки, він виступає у парляменті як завзятущий його противник.

Можна уявити собі, які кумедні ситуації виходять з такої подвійної ролі — соціялістичного діяча, що боронить інтересів голодної кляси і добре вихованого льокая, що є зразком чемности і такту. А що найбільшим [illegible]лом льокая є не рівність на лавках парляменту зі своїм паном, а рівність за столом у його домі, то найтяжчою буде для нього та хвилина, коли він схоче виявити своє почування, [illegible] кохає „паню графиню" — доньку свого хлібодавця. Глядач може від першої сцени догадуватися неодного, що трапиться, а проте [illegible] час він не перестане з цікавістю та приємністю стежити за легкою, прегарно складеною комедією талановитого мадярського автора, який віддавна постачає легкий репертуар мадярським і чужинним сценам.

Майстерно відограв заголовну ролю [illegible]тецький; зразковою парою були Жижковна [illegible] Барвінська; зовсім добрі — Каліновський [illegible] Гішиставський; на жаль Гутнер не робив враження великого мадярського аристократа [illegible] розумного прем'єра-міністра.

к. р.

—o—

З кіна.

Кіно „Апольо": „Саратога"

Саратога — славна в Америці місцевість, де що-року відбуваються кінські перегони. [illegible]ди зїжджаються міліонери та знавці коней, [illegible] попробувати свого знання і щастя у тоталізаторі. Героєм цієї фільми є молодий, енерґійний „букменкер" — посередник у грі, напів [illegible] напів хитрун, людина із своєрідним моральним кодексом, коли йде про перегони коней і [illegible]ханих. Він хоче на перегонах доробитися [illegible], щоб мав право освідчитися дівчині, яка йому подобається. Ця дівчина заручена з [illegible]ським міліонером, що вже раз обіграв його [illegible] перегонах на більшу суму. Тепер іде [illegible] за реванж. Головні ролі грають Кларк Ґейбл, Джін Гарльо, Ляйонел Беррімор, Френк Морґан та Уна Меркель — усі дуже добрі артисти. Фільма дуже пересічна, дає нагоду оглядати [illegible] разів кінні перегони, на жаль у такому [illegible] вільному темпі, що очі не всилі дігнати [illegible].

—o—

✝ Посмертні згадки

Рената Романчук, дружина секційного [illegible]ника, д-ра Юліяна Романчука, сина [illegible] діяча Юліяна Романчука, вмерла нагло у [illegible] 25-го травня ц. р. Згідно з останньою волею Покійної поховали її на цвинтарі на Деблінґу в [illegible]боту 28-го травня в год. 16-тій. В середу [illegible] червня ц. р., відправили у парохіяльній [illegible] в Альтлерхенфельд заупокійну Службу Божу. Крім мужа Покійна залишила замужню [illegible] д-ра Віру Мендрохович. В. Їй П.!

Александра з Трешневських Погорецька, вдова по бл. п. о. Іполіті, пароховi [illegible] упокоїлася дня 25. V. 1938 в 78 р. життя. Похорони відбулися в Стрию дня 27. травня [illegible]

В Покійній попрощала родина [illegible] ніким незаступлену Маму і Бабуню, яка [illegible] зразком трудящої і шляхотної жінки, а для [illegible]ніх парохіян найлучшою Імостею, яка [illegible] і ніколи не відмовляла своєї помочі.

За трудяще тихе життя нехай рідна [illegible] яку так любила, буде Їй легка у Вічную [illegible]

Юліян, Мирон Слоневський, маґістер [illegible] урodж. 3. лютого 1911 р., помер по [illegible] і важкій недузі в Олеську, проживши 27 [illegible] Похорони відбулися в Олеську 22. квітня [illegible] Вічна Йому Память!

—o—

Дописи.

Кооператива „Суспільний Промисл" — [illegible] Дня 6. червня ц. р. відбулося скромне, але [illegible] чіяльне свято, улаштоване орґанізованими [illegible] „Суспільний Промисл" для відзначення [illegible] праці Просвіти. В одній з кімнат фабрики [illegible] працівники з дирекцією, уладжено свято, [illegible] отіння емблемами Просвіти і на тім тлі [illegible] хор пісню „Просвіти армія йде". Одна з [illegible] виголосила реферат-привіт Просвіті в [illegible]ці. Не бракло визнання стрілецьких пісень і [illegible]ної рецитації „Сурма сурмить". Гарно [illegible] шла деклямація 5-літнього хлопчика [illegible] лений" у честь Просвіти. Від Гол. Тов. [illegible] зложив привіт член Виділу ради. Від [illegible] реферат „Значіння Просвіти в культурному житті народу" виголосив Вол. [illegible] членам представникові Гол. Тов. [illegible] віту Юкишині та приреченням, що [illegible] фабрики станують членами Просвіти, [illegible]тора всім присутнім за участь та [illegible]ном закінчено це родинне свято. [illegible] ний і гідний наслідування.

СТРИЯ

День хорих. Дня 15. травня стрийська парохія переживала гарний день. Це новий парох о. Гаврилишин за вір модерних душпастирів при допомозі Марійського Т-ва й Апостольства Молитви улаштував для хорих, цих найнещасливіших своїх парохіян, духовий вир, сповідь і спільне св. Причастя в церкві. Коло 60 недужих привезено підводами до церкви, де їх висповідали й запричащали, а до зовсім хорих по домах зайшов або о. парох або о. сотрудник, так, що цей гарний звичай, перший раз у Стрию практикований, викликав у всіх правдиве признання.

Сокільська музика. Дня 27. травня помер у Стрию залізничник, член музики українського „Сокола" і залізничної музики Григор Іванів, б. підстаршина У. Г. А. Несподівана смерть того всіми любленого залізничника викликала жаль у всіх, що його знали, тому його похорон стягнув великі маси населення. На похороні грали дві музики: залізничників та українських соколів. Саме ці дві музики, що на переміну грали, велили всякому призадуматись, як дуже конечна є ширша опіка: стрийського громадянства сокільською музикою. Завдяки бл. п. мач. Мішкевичеві має Стрий сокільську музику, має ідейну молодь, що рветься до своєї музики, однак більша опіка цій музиці таки належиться. Можна цим музикантам дати якісь мінімальні місячні гратифікації, або бодай найти заняття (праці) при відповідних установах, щоб ті музиканти могли дальше плекати свої таланти, тим більше, що досвідчений диригент музики п. Будзів дає доказ, що є відповідним керманичем і на своїм місці.

Передвоєнна співацька слава Стрия, здається, вернеться до Стрия знову. По довгій апатії місцевого громадянства маємо ревеладо „Стрийського Бояна", а гурток стрийських ревелерсів під батутою П. Будзева відразу показав, що маємо в Стрию відповідний готовий матеріял, коби тільки було кому його запрягти до праці! Цього доказав диригент сокільської музики, „Стрийського Бояна" і стрийських ревелерсів П. Будзів. Маємо ще до занотування створення „вісімки" стрийських матуристів під проводом гімназ. Вощака, що своїм співом на Службі Божій в обох церквах 5. VI. виказала свій високий артистичний рівень. Коби не був це тільки соломяний вогонь!

Концерт українських народніх пісень. Акад. хор „Бандурист" під дир. п. О. Плешкевича відспівав дня 1. червня в салі Народнього Дому українські народні пісні Ф. Колесси, О. Кошиця, Ст. Людкевича, Б. Кудрика, Е. Кожака і В. Гнатишина. На початку концерту заявив диригент, що повітове староство заборонило пісню Кошиця про Дорошенка, а дві пісні змінено з інших, непередбачених причин. Салю Народнього Дому виповнила добірна публика, що дві години любувалася артистичним відданням народніх пісень. Деякі хорове відспівані пісні захопили приявних, однак на час, виданків не було.

Перше св. Причастя дітей. Дня 2. червня відбулося в Стрию перше св. Причастя шкільних дітей. Близько сотка гарно вбраних дітей, їх родичі і вірні виповнили вщерть в год. 8.15 церкву. Службу Божу відправив о. катехит Ліщинський, упорядкував дітей і. Хороський, привітав і прегарну проповідь до приявних дітей виголосив о. парох Гаврилишин. Взагалі о. парох Гаврилишин завів у церкві лад та порядок. В год. 7.30 рано є читана Служба Божа, в год. 8.30 є рецитована шкільними дітьми Служба Божа в ескорті за акт о. катехита Ліщинського, а в год. 9.15 Служба Божа для гімназії з хором. Велику фреквенцію має Служба Божа рецитована шкільними дітьми в ескорті достосованою для шкіл і старших. Важно було б щоби ескорти виголошувати в церкві на всіх читаних Службах Божих і через це ще більше піднести релігійний рівень парохіян. Варто ще згадати, що у нас почав вибиватись жіночий хор державного педагогічного ліцею в Стрию під управою учит. ліцею п. О. Чайки, що успішно ривалізує з хором ревелерсів і Оленченка. В год. 8.30 на рецитованій Службі Божій літургійні пісні співає хор гімназії Рідної Школи й закінчує цю Службу Божу все гімном „Боже великий".

Спорт.

ВЕЛИКІ ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ.

В суботу 11. п. м. почнуться в год. 16-ій на пл. Сокола-Батька легкоатлетичні змагання при великому числі змагунів. Осяги деяких змагунів кажуть нам сподіватися нових рекордів. Перші виступи Соколів, КЛК і Студентів вказують, що цього року не легко вдержатися старі осяги, як мужеські так і жіночі. Одночасно організатори раді бачилиб на площі Сокола-Батька як найбільше число українського громадянства, яке цим покріпило вагу тілесиховання і повинно своєю участю причинитися до його поширення і скріплення. Початок змагань у суботу в год. 16. Продовження в неділю 12. і в понеділок 13. 6. від год. 9—12. Прибувайте на змаги!

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

НОВА ХАТА. Журнал для плекання домашньої культури. Рік XI. Ч. 10. 15-го травня 1938. Зміст: Лідія Бурачинська: До фахової освіти. — М.: Невукова справа. — Е. Соколовська: У перемиському Інституті. — Л. В.: Довкруги педагогічної вистави. — О. Кисілевська: Мистецтво й родинне життя. — Е. Ничовська: З Союзу Українок Емігранток. — Олена Бережницька-Будзова: На городничі теми. — Стефанія Чужович: Показ Української Моди. — Нові форми строїв. — Принеси. — Людмила Бурачинська: В чотирикутнику смерти.

РІДНА ШКОЛА. Ілюстрований часопис для всіх. Двотижневик. Рік VII. Ч. 10. З 15-го травня 1938. Львів. Зміст: Перша українська педагогічна вистава у Львові. — Іван Герасимович: Українські діти з Полісся пишуть... — Коедукація у школах. — Мандрівник: За національний характер Полісся. — Свій: Цікава рідношкільна нарада у Збаражі. — Д-р Осип Когут: Бібліотечна справа. — М-р Роман Гарасимчук: Поліська виставка у Львові та її виховне значіння. — М-р Мирон Хомінський: Рідношкільна праця Угнівщини. — Д-р П. Біланюк: Що цікавить людину в її дитинстві та молодості. — На тернистому шляху. — З життя Рідної Школи. — Бібліографія. — Різні вісти.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА. Економічно-суспільний місячник. Рік XI. Ч. 5. Травень 1938. Львів. Зміст: На окраю днів. — В. Левинський: Оуен, Кінг, Рочдельці. — І. Ольховий: Актуальні справи нашої кредитової кооперації. — Я. Орищук: Ринки збуту для сушених грибів. — П. Балій: Соціяльний підклад нашої господарки. — С. Бородаєвський: Централі теської сільсько-господарської кооперації. — Серед книг.

ГОЛОС СПАСИТЕЛЯ. Рік 10. Ч. 5. Травень 1938. Йорктон, Саск.

СОКІЛЬСЬКІ ВІСТИ. Часопис присвячений тіловихованню. Річник XI. Ч. 5. Травень 1938. Львів.

НАША БАТЬКІВЩИНА. Орган Українського Краєзнавче-Туристичного Товариства „Плай" у Львові. Рік II. Ч. 5. Травень 1938. Львів.

НА СЛІДІ. Журнал молоді. Рік III. Ч. 5. Травень 1938. Львів.

КАТОЛИЦЬКА АКЦІЯ. Вістник Генерального Інституту Католицької Акції Греко-Катол. Церк. Провінції. Рік V. Ч. 2 (15). Квітень—червень 1938. Львів.

СВІТ ДИТИНИ. Журнал для українських дітей. Рік XIX. Ч. 5. Травень 1938. Львів.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Рік 17. Ч. 9 (179). Травень 1938. Львів.

ВІДРОДЖЕННЯ. Ілюстрований журнал українського протиалькогольного й протинікотинового руху. Рік XI. Ч. 4—5. Квітень—травень 1938. Львів.

СІВАЧ. Місячник присвячений проповіди й катехизі. Рік III. Ч. 5 (21). Травень 1938. Львів.

УЧИТЕЛЬСЬКИЙ ГОЛОС. Орган Т-ва „Учительська Громада" в Ужгороді. Рік IX. Ч. 5. Травень 1938. Ужгород.

ВІСТИ З ЛУГУ. Двотижневик. Рік XIII. Ч. 9—10. Травень 1938. Львів.

ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ. Бюлетень Головної Управи Українського Центрального Комітету в Польщі. Рік V. Ч. 5—6. Травень—червень 1938. Варшава.

—o—

Спис жертв на будову шпиталю

ІМ. МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ

ВИКАЗ LVIII.

Зложили: 110.55 зол. Союз Кооператив, Чортків; 104.60 зол.: о. М. Горошко, Геферд, Канада; 100.— зол.: А. Трелі, ред. Оренджовніка; 52.60 зол.: С. Олеш, Філядельфія; по 50 зол.: Союзний Базар, Львів; Українбанк, Сокаль; Д-р О. Гробельний, Станиславів; Пов. Союз Кооп. Рудки; 30 зол.: Д-р Р. Марковський, Купчинці; 28 зол.: Церква Годовиці; 26.25 зол.: Жін. Т-во ім. Олени Пчілки, Ньюарк; по 20 зол.: кооп. „Праця", Желехів Великий; кооп. „Єдність", Дмитровичі; Д-р Горбачевський за брошуру Копача; О. Туринська, Львів; 17 зол.: Союз Українок, Сколе; 16 зол.: збірка урядовців Маслосоюзу; по 15 зол.: о. М. Кузьмак, Волків; о. С. Посацький, Великополе, перш. склад; по 13 зол.: уряд декан. Бібрка; уряд деканальний Камінка Стр.; по 12 зол.: уряд деканальний Романів, о. А. Козак, збірка; по 10 зол.: кооп. „Єдність", Підберізці; Д-р Могильницький, Рівне; Д-р Кордюк, жертвівший гонорар Д-ра Панчишина; о. Березюк, Ясенів Гор.; Церква Стровитиця, збірка, Д-р К. Боярський, Королівка; о. Теофіль Приймак, Дуліби; Д-р М. Саєчак, Криниця; Д-р М. Шкета, Галич; Д-р Ніваннер Сагайко, Тишівці; Д-р Е. Селянський, Кути; Д-р В. Голубьяк, Косово; 9 зол.: Кружок Союзу Українок, Тустань; 7.60 зол.: громада Заболотівці; 7.50 зол.: греко-катол. ур. парох. Товстe; 6.50 зол.: о. Р. Божейко, Добряни; по 6 зол.: Д-р Чарташький, Любінь Вел.; гр.-кат. ур. парох. Білоголови; ур. парох. в Соровах; по 5 зол.: Д-р Ложка, Львів; „Фама", Львів; о. С. Пишко, Цішанів, Церква в Пилявій, кооп. „Гуцульська Ощадність", Сокільники; Д-р Ц. Цимбалістий, Львів; кооп. „Віра", Мшанець; уряд парох. Рівна Руська; кооп. „Солідарність", Потоpичі; Д-р Б. Филипчак, Краків; Д-р О. Вартків, Куровичі; Д-р Малаяк, Станиславів; Д-р Я. Дашков, Краків; о. Г. Панчишин, Гологірці; Д-р П. Шлемкевич, Городенка; о. Е. Радкевич, Сутрів; Д-р А. Корнова, Козлівчині; Д-р Г. Лопацький, Стрий; о. І. Щербатюк, Вербилівці; Д-р М. Рошкевський, Калуш; о. д-р Й. Бабек, Синевідсько Вижне; Кооп. „Самопоміч", Стрий; Д-р В. Дмитерко, Стрий; Д-р Е. Гарбовський, Турка; Д-р М. Сірко, Броди; Д-р М. Керницький, Рудки; Д-р М. Яремчишин, Дрогобич; гр.-кат. ур. пар. Богутин; о. В. Сайкевич, Насичин; кооп. „Будучність" Турівка; о. І. Севцівський, Турівка; Д-р Паращук Д., Городенка; о. Л. Куриленович, Запитів; о. А. Костирка, Грабівка; Д-р М. Дубовий, Самбір; Д-р М. Фуртак, Микуличин; о. В. Рудко, Сапарина к. Золочева; лік. Ірина Попович, Картузи; гр.-кат. ур. парох. Нацвів, Вигода; Д-р М. Долинський, Войнилів; Д-р Т. Сасса, Христинопіль; о. М. Голоніцький, Висьмічин; о. В. Кедринський, Жужичі; гр.-кат. ур. парох. Теребовля; Д-р Р. Ганинський, Городенка; Д-р М. Созанський, Шкотиці; о. Н. Незницький, Глубічок Вел.; о. Я. Кроводзера, Почаїв; Д-р М. Комаровський, Бучачівці; Д-р В. Пасічник, Богородчани; Д-р О. Гробельна, Станиславів; Д-р О. Гробельний, Станиславів; Д-р С. Ковальчець, Кулачів; гр.-кат. ур. парох. Долишні. По 4 зол.: гр.-кат. Церква, Рівне; гр.-кат. ур. парох. Белехів; о. І. Бордун; Турє Вел.; гр.-кат. ур. пар. Конюшків; о. М. Зінкевич, Радехів; 3.50 зол.: уряд парох. Зулин; 3.10 зол.: ур. пар. Бочків. По 3 зол.: уряд парох. Самигавів; Д-р Р. Кузів, Підкамінь к. Бр.; Д-р Р. Баршик, Львів; Сабчук Богдан, Львів; Д-р М. Муранюк, Снятин; Д-р М. Лісевич, Лісько, Д-р В. Лаврівський, Бережани; Д-р В. Дмитришин, Тереспіль; гр.-кат. ур. парох. Дідушиці Вел.; В. Сташків, Олешичі; о. І. Загаль, Козлів; лік. М. Сиб, Стрий; Д-р М. Куник, Перемишль; ур. парох. Пісочна; о. О. Малицький, Шляхтинці; гр.-кат. ур. парох. Бібрка; ур. парох. Волоське Село; Д-р М. Якимчук, Бауцевь; Д-р І. Рижій, Бібрка; Д-р Ю. Бодвер, Яніцин; Д-р В. Галирович, Рогатин; о. М. Сковський, Дерзів; Б. Михалевський, Коломия; о. В. Кушнір, Вербів; Д-р П. Таращук, Збараж; Д-р Р. Бачинський, Поляни; Церква в Кобиловолоках; ур. парох. Руда Сілецька; Д-р К. Парфенович, Краків; ур. парох. Ясениська; Д-р В. Коцюба, Отиня; Д-р І. Яворський, Нове Село; Д-р О. Залужний, Золочів; ур. пар. Дубівці; лік. О. Менцінський, Лютовиська; 2.90 зол.: гр.-кат. ур. пар. Добромисли; 2.80 зол.: ур. пар. Черневи Руський. По 2.50 зол.: о. Калинович, Буськ; о. В. Соловка, Жупанє; В. Білик, Досташи; уряд парох. Підберізці; о. В. Лопацький, Лука Мала; ур. парох. Роксолія; ур. парох. Бужок; о. Р. Шухевич, Шишківці; о. Н. Рицар, Хільчиці; о. С. Головацький, Вісла; о. С. Мосяк, Либохора; о. І. Мацюк, Боківці; о. І. Яцків, Голешів; гр.-кат. ур. парох. Ступки; о. П. Рошинський, Кременець; ур. пар. Хлівр. По 2 зол.: о. Яремко О., Черепин; збірка Черепин; Д-р Бронковський В., Рейовець; о. І. Юхнович, Тухля; о. Н. Демчинський, Броди; Д-р Р. Несторович, Перемишль; Д-р І. Пожхайло, Любачів; ур. парох. Попівці; о. Любінецький, Качанівка; о. Е. Караль, Микуличин; о. Пеленський А., Ласитичі; о. О. Сабат, Нагірна; о. А. Флюнт, Угерсько; о. С. Мацьковський, Сокаль; о. М. Кузьма, Лосинів; ур. парох. Дібще; ур. пар. Стрептів; Д-р В. Мисюк, Белз; Д-р І. Коцій, Барча; гр.-кат. ур. пар. Підбереже; Дзишко М., Глиняни; о. В. Масик, Новосілка Леж.; о. Б. Нуд, Загірочко; о. К. Сосенко, Конюхи; Д-р М. Копцобинський, Косів; о. Д. Теліщук, Потік; о. Р. Сорокевич, Свистільники; о. В. Дубинський, Любінці; ур. парох. Добротвір; ур. парох. Підгірки; П. Кулинин, Калуш; о. І. Фенчинський, Голосковичі; Монастир оо. Василіян в Краснопущі; Д-р С. Сірий, Незнанів; о. Т. Чапля, Вибранівка; о. В. Коваль, Медуха; М. Анастазієвський, Млини; Д-р С. Грабар, Мости Вел.; о. І. Голосевич, Тейсарів; ур. пар. Вільшаниця; о. О. Захарків, Меди; о. М. Мосора, Сихів; ур. парох. Фалиш; Д-р В. Купак, Стрий; о. М. Осадца, Ходовичі; о. Галас, Печенія, ур. парох. Великополе; о. В. Кузьмович, Соколівка; ур. парох. Суходіл; о. О. Лопушанський, Чагрів; о. М. Черкога, Довжка; о. П. Івахів, Сокульки; о. М. Жовнірчук, Голосько; ур. парох. Красносільці; ур. парох. Бортків; о. П. Патрило, Перегінсько; Д-р І. Подюк, Снятин; С. Грубська, Яківці; ур. парох. Нуще; ур. парох. Лопушани; о. П. Шнокало, Кальне; о. К. Весна, Драганівка; ур. парох. в Деревлянах, о. І. Тимків, Баличі Под., о. І. Миронюк, Дмитровичі; о. П. Курчаба, Чорний Острів; о. Т. Гальонка, Цеміна, ур. парох. Березниця Шлях., ур. парох. Терноп...; Ю. Черевко, Сокаль; Д-р С. Савчак, Пістинь; о. І. Ровак, Протеси; гр.-кат. ур. пар. Бачів; о. П. Левицький, Рожанка В.; ур. парох. Братковичі; Д-р І. Мастилак, Рожнітів; о. І. Іванчук, Товсте; о. Г. Хомчак, Куйданці; ур. парох. Дітьківці; Д-р С. Семінговський, Хоробрів; о. В. Джоджора, Старе Місто; о. Л. Кадринський, Заваддя; о. С. Град, Тростянець; ур. парох. Ялинкувате; ур. парох. Підлисся; о. Р. Красіцький, Воргани; о. І. Курчаба, Побужани; ур. парох. Сеньків; о. С. Городецький, Поморяни; о. Т. Долинський, Плетичі; о. О. Дурбак, Корелиці; Д-р Полянський, Вовчатичі; о. Я. Деркач, Глещава; о. Р. Охримович, Воронів; о. І. Брик, Грималів; о. О. Герета, Скоморохи; Н. Скоробогатий, Заваддя; ур. парох. Острівка; о. В. Базилевський, Збереж; Д-р К. Зубик, Обертин; Д-р Р. Вроменбергер, Стрий; о. І. Слободян, Підмонастир; лік. М. Ховзин, Самбір; лік. В. Ладорко, Львів; о. М. Горішь, Кобиловолоки; ур. пар. в Ілові; Д-р Р. Лехицький, Львів; ур. парох. Вишнева Вел.; о. Д. Протик, Настащин; о. Е. Чубатий, Саврасів; о. С. Серкез, Межиріччя; Б. Левицька, Броди; ур. пар. Семигинів; ур. парох. Камінка; о. Камінський, Боршів; лік. В. Загераевський, Збараж; о. Н. Бобилак, Летяч; о. П. Олійник, Августівка; ур. парох. Вишнівчик Под.; о. С. Мазуровський, Березівці; ур. парох. Стратин; Д-р Т. Бачинський, Чортків; Д-р В. Вашах, Камінка Стр.; о. М. Юрмевич, Хотінь; 1 зол. о. Я. Шкільник, Германів.

На памяткові ліжка зложили: 1) Д-р М. Чубатий, Львів, на 25. памяткове ліжко ім. Бл. Пам. Д-р Дарії Левогубської-Чубатової 2.000 зол. 2) Інж. Дурбак на 27. ліжко ім. бл. п. Індишевських 3.000 зол. 3) Нар. Гостинниця на 26. ліжко 2.000 зол. 4) Збірка в Детройт з концерту п-і М. Сокіл і А. Рудницького 647.50 дол. що є 3.408.85 зол. 5) О. Саук, Чікаго, збірка з концерту на 28 ліжко 557 дол., що є 2.940.96 зол.

Алькоголь вироджує раси й веде до загибелі

СТРИЙ

День хорих. Дня 15. травня стрийська парохія переживала гарний день. Це новий парох о. Гаврилишин за віщ модерних душпастирів при допомозі Марійського Т-ва й Апостольства Молитви улаштував для хорих, цих найнещасливіших своїх парохіян, духовий хор, сповідь і спільне св. Причастя в церкві. Коло 60 недужих привезено підводами до церкви, де їх висповідали й запричащали, а до зовсім хорих по домах зайшов або о. парох або о. сотрудник, так, що цей гарний звичай, перший раз у Стрию практикований, викликав у всіх праздиве признання.

Сокільська музика. Дня 27. травня помер у Стрию залізничник, член музики українського „Сокола" і залізничої музики Григор Іванів, б. підстаршина У. Г. А. Несподівана смерть того всіми любленого залізничника викликала жаль у всіх, що його знали, тому його похорон стягнув великі маси населення. На похороні грали дві музики: залізничників та українських соколів. Саме ці дві музики, що на переміну грали, веліли кожному призадуматись, як дуже конечна є широка опіка: стрийського громадянства сокільською музикою. Завдяки бл. п. нач. Мішкевичеві має Стрий сокільську музику, має ідейну молодь, що рветься до своєї музики, одначе більша опіка цій музиці тоже належиться. Можна цим музикантам дати якісь мінімальні місячні гратифікації, або бодай найти заняття (працю) при відповідних установах, щоб ті музиканти могли дальше плекати свої таланти, тим більше, що дотеперішній дириґент музики п. Буднів дає докази, що є відповідним керманичем і на своїм місці.

Передвоєнна співацька слава Стрия, здається, вертається до Стрия знову. По довгій апатії місцевого громадянства маємо репесано „Стрийського Бояна", а гурток стрийських ревелерсів під батутою П. Буднева відразу показав, що маємо в Стрию відповідний готовий матеріял, коби тільки було кому його запрягти до праці! Цього доказав дириґент сокільської музики, „Стрийського Бояна" і стрийських ревелерсів П. Буднів. Маємо ще до занотування створення „вісімки" стрийських матуристів під проводом гімназ. Вощака, що своїм співом на Службі Божій в обох церквах 5. VI. показали свій високий артистичний рівень. Коби не був це тільки соломяний вогонь!

Концерт українських народніх пісень. Акад. хор „Бандурист" під дир. п. О. Плешкевича відспівав дня 1. червня в салі Народнього Дому українські народні пісні Ф. Колесси, О. Кошиця, Ст. Людкевича, В. Кудрика, Е. Козака і В. Гнатишина. На початку концерту заявив дириґент, що повітове староство заборонило пісню Кошиця про Дорошенка, а дві пісні змінено з інших, непередбачених причин. Салю Народнього Дому виповнила добірна публика, що дві години любувалась артистичним віддаванням народніх пісень. Деякі вперше відспівані пісні захопили приявних, одначе на жаль, видатків не було.

Перше св. Причастя дітей. Дня 2. червня відбулося в Стрию перше св. Причастя шкільних дітей. Близько сотка гарно вбраних дітей, їх родичі і вірні виповнили вщерть в год. 8.15 церкву. Службу Божу відправив о. катехит Ліщинський, упорядкував дітей о. Хировський, принагідну і прегарну проповідь до приявних дітей виголосив о. парох Гаврилишин. Взагалі о. парох Гаврилишин завів у церкві лад та порядок. В год. 7.30 рано є читана Служба Божа, в год. 8.30 є рецитована шкільним дітям Служба Божа з екзортою до них о. катехита Ліщинського, а в год. 9.15 Служба Божа для гімназії з хором. Велику фреквенцію має Служба Божа рецитована шкільними дітьми з екзортою достосованою для шкіл і старших. Бажано булоб щобі екзорти виголошувати в церкві на всіх читаних Службах Божих і через це ще більше піднести релігійний рівень парохіян. Варто ще згадати, що у нас почав виблискатись жіночий хор державного педагогічного ліцею в Стрию під управою учит. ліцею п. О. Бажана, що успішно рівналізує з хором ревелерсів і гімназійним. В год. 8.30 на рецитованій Службі Божій літургійні пісні співає хор гімназії Рідної Школи та закінчує цю Службу Божу все гимном „Боже великий".

Спорт.

ВЕЛИКІ ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ.

В суботу 11. п. м. почнуться в год. 16-ій на пл. Сокола-Батька легкоатлетичні змагання при великому числі змагунів. Осяги давних змагунів кажуть нам сподіватися нових рекордів. Гарні вислідн Соколів, КЛК і Студентів вказують, що цього року не легко здерживати старі осяги, як мужеські так і жіночі. Одночасно організатори радо бачилиб на площі Сокола-Батька як найбільше число українського громадянства, яке вже зрозуміло вагу тілесниковання і повинно своєю участю причинитися до його поширення і скріплення. Початок змагань у суботу в год. 16. Продовження в неділю 12. і в понеділок 13. 6. від год. 9—12. Прибувайте на змаги!

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

НОВА ХАТА. Журнал для плекання домашньої культури. Рік XI. Ч. 10. 15-го травня 1938. Зміст: Лідія Бурачинська: До фахової освіти. — М.: Невучена справа. — Е. Соколовська: У перемиському Інституті. — Л. В.: Довкруги педагогічної виставки. — О. Кисілевська: Мистецтво в родинне життя. — Е. Ячовська: З Союзу Українок Емігранток. — Олена Березинецька-Будзова: На городничі теми. — Стефанія Чуковичі: Показ Української Моди. — Нові форми строїв. — Прописи. — Людмила Бурачинська: В чотирикутнику смерти.

РІДНА ШКОЛА. Ілюстрований часопис для всіх. Двотижневик. Рік VII. Ч. 10. З 15-го травня 1938. Львів. Зміст: Перша українська педагогічна виставка у Львові. — Іван Герасимович: Українські діти з Полісся пишуть... — Коедукація у школах. — Мандрівник: За національний характер Полісся. — Свій: Цікава рідношкільна нарада у Збаражі. — Д-р Осип Когут: Бібліотечна справа. — М-р Роман Герасимчук: Поліська виставка у Львові та її виховне значіння. — М-р Мирон Хомінський: Рідношкільна праця Угнівщини. — Д-р П. Біланюк: Що цікавить людину в її дитинстві та молодості. — На тернистому шляху. — З життя Рідної Школи. — Бібліографія. — Різні вісти.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА. Економічно-суспільний місячник. Рік XI. Ч. 5. Травень 1938. Львів. Зміст: На окраю днів. — В. Левинський: Оуен, Кінг, Рочдельці. — І. Ольховий: Актуальні справи нашої кредитової кооперації. — Я. Оришук: Ринки збуту для сушених грибів. — П. Балій: Соціальний підклад нашої господарки. — С. Бородаєвський: Централі чеської сільсько-господарської кооперації. — Серед книг.

ГОЛОС СПАСИТЕЛЯ. Рік 10. Ч. 5. Травень 1938. Йорктон, Саск.

СОКІЛЬСЬКІ ВІСТИ. Часопис присвячений тіловихованню. Річник XI. Ч. 5. Травень 1938. Львів.

НАША БАТЬКІВЩИНА. Орган Українського Краєзнавче-Туристичного Товариства „Плай" у Львові. Рік II. Ч. 5. Травень 1938. Львів.

НА СЛІДІ. Журнал молоді. Рік III. Ч. 5. Травень 1938. Львів.

КАТОЛИЦЬКА АКЦІЯ. Вістник Генерального Інституту Католицької Акції Греко-Катол. Церк. Провінції. Рік V. Ч. 2 (15). Квітень—червень 1938. Львів.

СВІТ ДИТИНИ. Журнал для українських дітей. Рік XIX. Ч. 5. Травень 1938. Львів.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Рік 17. Ч. 9 (179). Травень 1938. Львів.

ВІДРОДЖЕННЯ. Ілюстрований журнал українського протиалькогольного й протинікотинового руху. Рік XI. Ч. 4—5. Квітень—травень 1938. Львів.

СІВАЧ. Місячник присвячений проповідя й катехизі. Рік III. Ч. 5 (21). Травень 1938. Львів.

УЧИТЕЛЬСЬКИЙ ГОЛОС. Орган Т-ва „Учительська Громада" в Ужгороді. Рік IX. Ч. 5. Травень 1938. Ужгород.

ВІСТИ З ЛУГУ. Двотижневик. Рік XIII. Ч. 9—10. Травень 1938. Львів.

ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ. Бюлетень Головної Управи Українського Центрального Комітету в Польщі. Рік V. Ч. 5—6. Травень—червень 1938. Варшава.

—o—

Спис жертв на будову шпиталю

ІМ. МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ

ВИКАЗ LVIII.

Зложили: 110.55 зол. Союз Кооператив, Чортків; 104.60 зол.: о. М. Горошко, Геферд, Канада; 100.— зол.: А. Трелиц,уряд. Орекціовнізм; 52.60 зол.: С. Олеш, Філядельфія; по 50 зол.: Союзний Базар, Львів; Українбанк, Сокаль; Д-р О. Гробельський, Станиславів; Пов. Союз Кооп. Рудки; 30 зол.: Д-р Р. Марковський, Купчинці; 28 зол.: Церква Годовичі; 26.25 зол.: Жін. Т-во ім. Олени Пчілки, Нюарк; по 20 зол.: кооп. „Праця", Железів Великий; кооп. „Єдність", Дмитровичі; Д-р Горбачевський за брошури Косача; О. Турянська, Львів; 17 зол.: Союз Українок, Сколе; 16 зол.: збірка урядовців Маслосоюзу; по 15 зол.: о. М. Кузьмак, Вовків; о. С. Посацький, Великополе, церк. скляд; по 13 зол.: уряд декан. Бібрка; уряд деканальний Камінка Стр.; по 12 зол.: уряд деканальний Романів, о. А. Коваль, збірка; по 10 зол.: кооп. „Єдність", Підберізці; Д-р Могильницький, Рівне; Д-р Кордюк, неприйнятий гонорар Д-ра Панчишина; о. Березюк, Ясенів Гор.; Церква Стровятин, збірка, Д-р К. Боярський, Королівка; о. Теофіль Прайма, Дуліби; Д-р М. Савчак, Криниця; Д-р М. Штета, Галич; Д-р Нінкевер Сагайко, Тишівці; Д-р Е. Селянський, Кути; Д-р В. Голуцько, Коросно; 9 зол.: Кружок Союзу Українок, Тустань; 7.60 зол.: громада Заболотівці; 7.50 зол.: греко-катол. ур. парох. Томи; 6.50 зол.: о. Р. Вокейко, Добряни; по 6 зол.: Д-р Чарталицький, Любінь Вел.; гр.-кат. ур. парох. Білогосків; ур. парох. в Сороках; по 5 зол.: Д-р Логвин, Львів; „Фама", Львів; о. С. Пешко, Цішанів, Церква в Пиланій, кооп. „Гуцульська Ощадність", Соколівка; Д-р П. Цимбалістий, Львів; кооп. „Віра", Мшанець; уряд парох. Рісна Руська; кооп. „Солідарність", Поторицц; Д-р Е. Филипчак, Краків; Д-р О. Бартків, Курочвічі; Д-р Маланюк, Станиславів; Д-р Я. Дацюк, Краків; о. Г. Панчишин, Гологірці; Д-р П. Шлемкевич, Городенка; о. Е. Радкевич, Сугрів; Д-р А. Корнова, Косівчанці; Д-р Г. Левицький, Стрий; о. І. Щербатюк, Верблянці; Д-р М. Романовський, Калуш; о. д-р Й. Бобак, Свинюдсько Вижне; Кооп. „Самопоміч", Стрий; Д-р В. Дмитерко, Стрий; Д-р Б. Гарбовський, Турка; Д-р М. Сірко, Броди; Д-р М. Кернинський, Рудки; Д-р М. Яремчишин, Дрогобич; гр.-кат. ур. пар. Богутин; о. В. Сайкевич, Васючин; кооп. „Будучність" Турівка; о. І. Сендецький, Турівка; Д-р Парацук Д., Городенка; о. Л. Куржанович, Запиття; о. А. Кострюк, Грабівка; Д-р М. Дубовий, Самбір; Д-р М. Фуртак, Миколинці; о. В. Рудко, Скварява к. Золочева; дир. Ірина Попович, Картуак; гр.-кат. ур. парох. Нашків, Витоля; Д-р М. Долинський, Войнилів; Д-р Т. Сеник, Кристинопіль; о. М. Голошинський, Висьмичин; о. В. Белзинський, Жуличі; гр.-кат. ур. парох. Теребовля; Д-р Р. Гованський, Городенка; Д-р М. Сосновський, Шевчики; о. Н. Новицький, Глубічок Вел.; о. Я. Красноперa, Почапи; Д-р М. Комаровський, Бучачівці; Д-р В. Пасічняк, Богородчани; Д-р О. Гробельна, Станиславів; Д-р О. Гробельний, Станиславів; Д-р С. Ковенделець, Кулаків; гр.-кат. ур. парох. Доспаківці. По 4 зол.: гр.-кат. Церква, Рішів; гр.-кат. ур. парох. Белехів; о. І. Бордун; Тури Вел.; гр.-кат. ур. пар. Копошків; о. М. Зінкевич, Радехів; 3.50 зол.: уряд парох. Зулин; 3.10 зол.: ур. пар. Божків. По 3 зол.: уряд парох. Семигинів; Д-р Р. Куців, Підкамінь к. Бр.; Д-р Р. Барилюк, Львів; Сабчук Богдан, Львів; Д-р М. Муринюк, Снятин; Д-р М. Лісневич, Лісько, Д-р В. Лаврівський, Бережани; Д-р В. Дмитришин, Тересполь; гр.-кат. ур. парох. Ділушині Вел.; В. Сташків, Олесничі; о. І. Зигаль, Козлів; дір. М. Сеньо, Стрий; Д-р М. Кушик, Перемишль; ур. парох. Шевчин; о. О. Малицький, Шляхтинці; гр.-кат. ур. парох. Бібрка; ур. парох. Волосьве Село; Д-р М. Якімчук, Баузиль; Д-р І. Рижій, Бібрка; Д-р Ю. Бодвер, Яківці; Д-р В. Галяревич, Рогатин; о. М. Сивецький, Дернів; В. Михалевський, Колосиця; о. В. Кушнір, Вербів; Д-р П. Таращук, Збараж; Д-р Р. Бачинський, Поквась; Церква в Кобиловолоках; ур. парох. Руда Сілецька; Д-р К. Парфенович, Краків; ур. парох. Ясниська; Д-р В. Кошюба, Отинія; Д-р І. Яворський, Нове Село; Д-р О. Залужний, Золочів; ур. пар. Дубівці; дір. О. Менцінський, Лютовиська: 2.90 зол.: гр.-кат. ур. пар. Добрівляни; 2.80 зол.: ур. пар. Чернелів Руський. По 2.50 зол.: о. Калинович, Буськ; о. В. Соловка, Жупанє; В. Білик, Долинені; уряд парох. Підберці; о. В. Левицький, Лука Мала; ур. парох. Рожнєва; ур. парох. Бужок; о. Р. Шуневич, Шманківці; о. Я. Рашар, Хильчиці; о. С. Головацький, Васла; о. С. Мосюк, Любохора; о. І. Машак, Божівці; о. І. Яців, Голешів; гр.-кат. ур. парох. Ступки; о. П. Рошинський, Кременець; ур. пар. Хітар. По 2 зол.: о. Яремко О., Черепин; збірка Черепин; Д-р Бровковський В., Райовець; о. І. Юхнович, Тухля; о. Н. Демчинський, Броди; Д-р Р. Несторович, Перемишль; Д-р І. Позоланко, Любачів; ур. парох. Попівці; о. Любенецький, Качанівка; о. Е. Караль, Микулинці; о. Пеленський А., Лисятичі; о. О. Сабат,Назарів; о. А. Флюнт, Угерсько; о. С. Мацейовський, Сокаль; о. М. Кузьма, Лошнів; ур. парох. Дібше; ур. пар. Стрептів; Д-р В. Мизюк, Белз; Д-р І. Копій, Бірча; гр.-кат. ур. пар. Підбереже; Дмитрко М., Глиняни; о. В. Масик, Новосілка Лемк.; о.Б. Нуд, Загірочко; о. К. Сосенко, Конюхи; Д-р М. Коцюбанський, Косів; о. Д. Теліщук, Потік; о. Р. Сорокевич, Свистельники; о. В. Дубецький, Любівці; ур. парох. Добротвір; ур. парох. Підгірки; П. Кулишин, Калуш; о. І. Фенчинський, Голосковичі; Монастир оо. Василіян в Краснопущі; Д-р С. Сирко, Нежанів; о. Т. Чапля, Вибранівка; о. В. Коваль, Медин; М. Анастазієвський, Млини; Д-р С. Грибер, Мости Вел.; о. І. Головкович, Тейсарів; ур. пар. Вільшаниця; о. О. Захарків, Мели; о. М. Мосора, Сколе; ур. парох. Фалиш; Д-р В. Кушик, Стрий; о. М. Осадца, Ходачків; о. Гавас, Печеніж; ур. парох. Великополе; о. Я. Кузьмович, Соколівка; ур. парох. Сухолісі; о. О. Локушинський, Чагрів; о. М. Черевко, Довжка; о. П. Іваців, Сопілки; о. М. Жолкевчук, Голосько; ур. парох. Красносільці; ур. парох. Бортків; о. П. Павлишко, Перегінсько; Д-р І. Подюк, Снятин; С. Грубська, Яківці; ур. парох. Нуше; ур. парох. Локутки; о. П. Штокало, Кальне; о. К. Весна, Драганівка; ур. парох. в Деревлянах; о. І. Тимків, Балучі Под.; о. І. Марусяк, Дмитровичі; о. П. Кучинба, Чорний Острів; о. Т. Галькевич, Цвітова; ур. парох. Бережниця Шлях.; ур. парох. Терпилівка; Ю. Черемко, Сокаль; Д-р С. Саночка, Пістинь; о. І. Рожак, Протесів; гр.-кат. ур. пар. Болів; о. П. Левицький, Рожанка В.; ур. парох. Братківці; Д-р І. Мастюжик, Рожнятів; о. І. Іваштук, Товсте; о. Г. Хомзюк, Куйданці; ур. парох. Дітківці; Д-р С. Семігіновський, Хирів; о. В. Джиджора, Старе Місто; о. Л. Кудрянський, Заверче; о. С. Град, Тростянець; ур. парох. Ялиновате; ур. парох. Підлиси; о. Р. Красіцький, Боршики; о. І. Курчиба, Побужани; ур. парох. Сокаль; о. С. Городецький, Поморяни; о. Т. Долинський, Плетеничі; о. О. Дурбак, Кореличі; Д-р Полянський, Володимир; о. Я. Дербаль, Глещава; о. Р. Озрамович, Ворошин; о. І. Бриж, Грималів; о. О. Герега, Скомороxи; В. Охрoбогатий, Заладичі; ур. парох. Стрийовa; о. В. Бошинський, Збараж; Д-р ур. парох. Стрийова; о. В. Бошинський, Збараж; Д-р К. Бубак, Обертин; Д-р Р. Брелінберґер, Стрий; о. І. Слободян, Підмонастир; дір. М. Хомин, Самбір; дір. В. Лисенко, Львів; о. М. Герпаль, Кобиловолоки; ур. пар. в Іловi; Д-р Р. Летицький, Львів; ур. парох. Вишнівка Вел.; о. Д. Проців, Настасів; о. Е. Чубатий, Свиргів; о. С. Сереко, Межирічя; В. Левицька, Броди; ур. пар. Семигинів; ур. парох. Камінка; о. Кижиковський, Бори; дір. В. Загорянський, Збараж; о. П. Бобрик, Летня; о. П. Олійник, Антрецаки; ур. парох. Новосілки Пол.; о. С. Мигурський, Березівці; ур. парох. Стрітин; Д-р Т. Бачинський, Чортків; Д-р В. Банах, Камінка Стр.; о. М. Юревич, Хотінь; 1 зол. о. Я. Шеолотик Германія.

На памяткові ліжка зложили: 1) Д-р М. Чубатий, Львів, на 23. памяткове ліжко ім. Бл. Пам. Д-р Дарії Демогубської-Чубатої 2.000 зол. 2) Інж. Дурбак на 22. ліжко ім. бл. п. Ільницьких 2.000 зол. 3) Збірка в Детройт Гостинниця на 26. ліжко 2.000 зол. 4) Збірка в Детройт з концерту п-і М. Соніс і А. Руднянського 617.50 зол. це є 3.405.85 зол. 5) О. Саук, Чікаго, збірка з концерту на 28 ліжко 557 зол., це є 2.040.98 зол.

Алькоголь вироджує раси й веде до загибелі!

Театри.

Великий Театр:

Пятниця 10. 6. год. 8. веч. „Жовнір королеви Мадагаскару“.

Субота 11. 6. год. 8. веч. „Сісі“.

Театр Ріжнородностей:

Пятниця: 10. 6. год. 8. веч. „Втікла мені перепеличка“. — Гостинний виступ Оперети.

Субота 11. 6. год. 8. веч. „Втікла мені перепеличка“.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

РАДЕХІВ:
10. 6. Тітка Карла.
11. 6. Нітуш.
12. 6. Синя квітка.
13. 6. Чорноморці.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

ГАЛИЧ:
10. 6. Процес Мері Деген.
ЯМНИЦЯ:
11. 6. Орленя.
12. 6. Лісова пісня.
СТАНИСЛАВІВ — тільки одна вистава:
13. 6. Пригода в Черчі, оперета на 3 дії Я. Барнича. Премієра.

Зі Станиславова іде театр до Богородчан.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ГВІЗДЕЦЬ:
9. 6. Гетьман Полуботок.
10. 6. Мазепа.
11. 6. Ніч під Івана Купала.
КОЛОМИЯ:
12. 6. Пісня Бескиду.
13. 6. Гетьман Полуботок.
ЯБЛОНІВ:
14. 6. Маруся Богуславка.

КІНА.

АПОЛЬО: „Саратога“ (Кларк Гейбл, Дж. Гарльов).
АТЛЯНТИК: „Втікач із Сан Квентену“
БАЛТИК: „Дівчата з Новолипок“.
ВАНДА: „Варвара Радивилівна“, „30 каретів щастя“.
ГРАЖИНА: „Р 107“ взиває помочі“ „Король жінок“.
ЕВРОПА: „Верес“ на осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Після великої війни“.
КОПЕРНИК: „Світ говорить про нас“ (Моріс Шевальє, Джек Бочанан).
МАРУСЕНЬКА: „Стріл у ночі“, „Театр ексцентриків“, „Мельодії підзии“.
МЕТРО: „Посвята“, „Несамовитий дім“.
МІРАЖ: „Тайна п-и Брінке“, „Тато женеться“.
МУЗА: „Почалося в поїзді“.
ПАЛЯС: „Маскарада“ з Люізою Райнер.
ПАКС: „Страшний двір“.
РАЙ: „Палкі серця“.
РІЯЛЬТО: „Буревій“.
РОКСІ: „Потвора“ і муз. додаток.
СВІТ: „Товариші зброї“, „Вожд червоношкірих“.
СТИЛЕВЕ: „Острів у вогні“ та ревія.
ТОН: „В 4 очі“, „Тайна самітного дому“.
УТІХА: „Непереможний Віл“ і ревія.
ХИМЕРА: „Під жовтим прапором“ з Ольгою Чеховою.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Альпи“.

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовид“ (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Портуґалія: Мадейра, Лісбона, Фуншаль“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 10. червня 1938.

6.15—8.00 Раннішня авдиція, 8.10 Добрий день наймолодшим, „Каю з кожушком“ авд. для молодших дітей (музика), 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: „С. О. С.“, 11.40 Співає К. Кульман, тенор, пл., 12.03 Полудн. авд., 14.15 Популярна музика з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 На Молочній Дорозі, гутірка для старших дітей, 15.30 Гутірка з хорими, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Популярний концерт у вик. симф. орх., 16.45 Де розтаборимося, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Репортаж із життя: Із Стрийського парку, Популярні мельодії у вик. дутої орх. **17.40 Повість чи новеля, в українській мові виголосить д-р Михайло Рудницький,** 17.55 Гальо — позір! 18.00 У вогні вічних вибухів, 18.10 Форт. рецітал Ол. Вельгорського, 18.45 Поет. новини, 19.00 Грандіозо — муз. авд. на теми Ем. Кальмана, сопр., хор; у перерві в год. 19.20 Актуальна гутірка, 20.15 Видавничі обжинки, 20.30 Европ. югосл. концерт (трансм. з Білгороду), орх. хор, сопран, тенор, барит.; 21.45, 21.55 Спорт, 22.00 Живий концерт бажань, орх., конферансієр, 23.00 Ост. вістки, 23.15—23.55, Скрипк. рецітал Е. Моріні з пл.

Субота, 11. червня 1938.

6.15—8.00 Раннішня авдиція, 8.10—9.00 Кінчимо тиждень, погідна авд., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.40 Стилізовані танки у скрип. репертуарі, пл., 12.03 Полудн. авд., 14.00 Музика з пл., 14.15 Орх. музика, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Театр Уяви для дітей: „Малий льорд“ на осн. Бернета, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Із Шубертових творів, орх. мандолиністів, мецосопран, 16.45 Право дитини до самоти та свободи, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Спорт і ритм, жива музика, банджо, форт., Поезії про спорт Генр. Збєжховського, Спортова гутірка, 17.45 Гутірка зі слухачами, 17.55 Гальо — спорт! 18.00 Наша програма, 18.10 Віольончеля у супр. форт., 18.45 Поет. чвертьгодина, 19.00 Трансм. з привезення мощей А. Боболі, 20.0 Муз. фестіваль: Великий симф. концерт, орх., сопран, тенор, хора; у перерві в год. 21.10 Веч. денник, актуальна гутірка, 22.15 Година несподіванок, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Легка й танкова музика з плит, (надає Варшава II.).

Неділя, 12. червня 1938.

7.15 Пісня, 7.20 Концерт куявського полку піхоти, 8.00 Раннішній денник, 8.15 Для села: Газетка, хор дітей вселюдної школи зі с. Малорита на Поліссі, 8.35 Львів здоровить, 8.40 Власні справи берім у власні руки, **8.55 Видатність паші збільшують післяплоди, в українській мові виг. інж. Д. Дучимінська,** 9.05 Музика з пл., 11.45 Фільм. огляд, 12.03 Муз. поранок, орх., 13.00 Соймове видання Міцкевичевих творів, 13.15 Музика сальон. орх., мецосопран, тенор, форт., 15.00 Для села: На день кооперації, Кооп. гимн, Промова, „У громаді“ авд., Свято весни в Ошмяні, Огляд ринків рільних продуктів, 16.30 Театр Уяви: „Дзвін короля Жигмонта“, 17.00 Форт. рецітал Г. Штомпки, 17.30 Звук. тижневик, 18.00 Концерт орх.; у перерві коло год. 18.55 Хвилина бюра студій, 20.00 Програма на завтра, 20.05 Разом до мети, 20.25 21.40 Спорт, 20.40 Політ. оглад, 20.50 Веч. денник, 21.00 „Та йой“ весела авдиція, 22.00 У літній вечір, розр. концерт, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Танк. музика з пл. (надає Варшава II).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 10. червня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00, 19.10 Розр. муз., 17.00 Що чуємо в горах, симф. поема Ліста, 20.00 Веселі мельодії, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 13.30 Симф. орх., 18.05 Два форт., 19.15 Циг. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 15.30 Пісні та форт. твори, 18.00 Молодь грає і співає, 19.25 20.00 21.00 „Низини“ оп. Д'Альбера, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Муз. всячина, 15.15 Дитячі пісні, 22.30 Соната д-дур на скр. і форт. Баха, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 14.05, 18.45 Вістки, 18.20 Вол. Бірчак: Народні забобони, МІЛЯНО 17.15 Форт., 20.30 Легка й танк. музика, 21.00, 22.00 „Ля сіньоріна Джеа“ оп. Папаніа, МІНХЕН 19.30 Нар. пісні, ПРАГА 16.35 Квартет, 18.20 Орх., 20.30, 21.00 Европейський концерт із Югославії, РАДІО ПАРІ 20.15 Скрипка, 20.30, 21.00, 22.00 Театр Уяви: „Гістоар д'ен Мерль Блян“ драма на осн. Мiсета, РИМ 17.15 Камер. концерт, 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.45, 22.00 Віол.

Субота, 11. червня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Молодь співає, 18.00 Розр. музика, 20.00, 21.00 Вес. вечір, БІЛГОРОД 22.45, 23.00, 18.45 Пісні, 22.15 Гавайський квартет, БУДАПЕШТ 17.30 18.00 Нар. пісні в супр. циг. орх., 19.30 Джаз 2-форт. музика, 21.30 Орх., 22.00 Концерт, ВІДЕНЬ 12.00, 13.15 Камер. концерт, 15.30 Казка, 16.00 Розр. концерт, 18.00 Вок. авд., 19.10 Весела авдиція, ГАМБУРГ 20.10. 21.00 „Гаспароние“ оп. Міллекера, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 14.05, 18.45 Вістки, 18.20 Концерт хору т-ва „Просвіти“ в Кошицях, ЛЮКСЕМБУРГ 21.15, 22.00 Симф. концерт: Діта й Бела Барток, МІЛЯНО 17.15 Танк. муз., 21.00, 22.00, 23.00 „Люнатичка“ оп. Белінія, ПРАГА 12.50 Орх. концерт, 20.25, 21.00 „Троянда Стамбулу“ оп. Л. Феля, РАДІО ПАРІ, 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр Уяви, 21.10 Кабарет, колюмбійський фольклор, 22.05 Симф. музика, РИМ 17.15 Вок. концерт, 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Весна“ оп. Ів. Штравса.

Неділя, 12. червня 1938.

БЕРЛІН 20.00 21.00 Орх., хор, сол., 22.30 Розр. музика, БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 15.45 Циг. музика, 17.00 Форт., 19.30 20.00 Концерт хору, 21.40 22.00 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 12.00 Симф. концерт, 15.30 Тріо ес-дур оп. 40 Брамса, 19.10 Пісні й музика, 20.00 21.00 Китиця Штравсових мельодій, КОШИЦІ 9.00 Правосл. Богослуження з Липчі, співає хор черниць, 18.00 Репортаж, 18.15 Вістки, МІЛЯНО 15.30 Хор, 17.00 18.00 Розр. мельодії, 21.00 Комедія, 21.40 22.00 Військ. орх., ПРАГА 12.25 Розр. музика, 18.30 Балет. музика, 20.45 21.00 Форт., РАДІО ПАРІ 18.00 Легка музика, 19.32 Спевка, 20.15 Пісні, РИМ 17.00 18.00 19.45 Розр. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Сибір“ оп. Джордана, СОФІЯ 20.00 Спів. рецітал, 21.30 Оп. мельодії, СТОКГОЛЬМ 19.30 „Весна у Відні“ попурі, 20.15 Скрипк. рецітал Териквіста, ШТУТГАРТ 20.00 21.00 „Циганський барон“ оп. Ів. Штравса.

Радіокутик.

РАДІО ДЛЯ ГЛУХИХ.

В Англії задемонстровано апарат, при помочі якого люди що мають притуплений слух можуть вповні користати з театральних вистав та інших приємностей Справа полягає на звичайній радіовій передачі та її засяг обмежений до одної салі. Концертові та театральні салі, які таким чином приходять з поміччю особам, що недочувають, мусять бути засоблені в спеціяльні прилади. Довкола такої салі є переведена мідяна стяжка, яка служить як антена та вона получена з впеціяльною апаратурою засобленою в мікрофон. Особи, які недочувають дістають малі приймачі, які можуть тримати на колінах. Приймачі мають три лямпи та є так сконструовані, що не відбирають нормальні радіові хвилі, а тільки хвилі, випромінювані мідяною стяжкою. При кожному приймачі є рід трубки, яку притулюється до вуха, при чому можна реґулювати силу отриманого звуку. Спроби з новими апаратами дали добрі наслідки. Приймач переказував звуки, які не схоплюють навіть особи, що тішаться зовсім добрим слухом. Льондонський Ліричний та Прінцес-Театр у Брістолю вже скоро дістануть відповідні інсталяції, завдяки яким особи, які недочувають, зможуть ходити до тих театрів.

БІРЖА.

Львів, 9. червня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 90·12, 89·65, Доляри американські 5.30.00, 5·27·50 Доляри канад. 5·23·50—5·21·00, Ф льорени гол. 294·14—292·69, Франки фр. 14·87—14·57, Франки швайцарські 121·40—120·6[illegible] Фунти англ. 26·38—26·22, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 12·00— 9·00 Кор. дан. 117·75—116·90 Кор. норв. 132·53—131·55, Корони шв. 136·04—135·05, Ліри італ. 22·90—22·00, Марки фінляд. 11·66—11·25, Марки нім. 90·00 — 84·00, Гельґ. Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 111·0[illegible] — 105·00

Акції.

Банк Польський 120·00 Цукор. 34·00, Вугіль 28·00, 27·75, Ліллпоп 74·00, Можеїв 12·25, Островець 57·25, Стараховичі, 38·50, 38·00, Габербуш 47·75.

Папери

4 і пів проц. внутр. 63·00 63·50, 1 ... 1 ем. ипот. серія 90·25, 3 пос. ... 81·63 серія 91·75, 5. конверс. 70·00 ... дол. 41·88 4 консол. 67·25

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“

Львів, 9. червня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·20 ...
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 2·[illegible] ...
1 кг. масла експорт за залет. 2·[illegible] ...
молоко ...
яйця копа) ... 15—17 ...

Тенденція на всі артикули сильна

Оповістка.

Купецька Гімназія Р. Ш. у Львові, вул. Курилова 14 А. приймає кандидатів до першої кляси хлопців і дівчат з покінченою 6-ою клясою вселюд. школи, у віці від 13 до 17 літ. Подання до вступного іспиту вносити до 20. червня, долучуючи метрику і останнє шк. свідоцтво. Вступний іспит починається 24. червня в год. 8-ій рано. Докладніші інформації про вступний іспит і устрій школи висилає на бажання Секретаріят Гімназії з долученням значка за 25 сот. Гімназія має повні права державних шкіл. 120 ...

Театри.

Великий Театр:

Пятниця 10. 6. год. 8. веч. „Жовнір королева Мадагаскару".

Субота 11. 6. год. 8. веч. „Сісі".

Театр Рімнородностей:

Пятниця: 10. 6. год. 8. веч. „Втікла мені перепеличка". — Гостинний виступ Остерви.

Субота 11. 6. год. 8. веч. „Втікла мені перепеличка".

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

РАДЕХІВ:

10. 6. Тітка Карла.
11. 6. Нітуш.
12. 6. Синя квітка.
13. 6. Чорноморці.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

ГАЛИЧ:

10. 6. Процес Мері Деген.

ЯМНИЦЯ:

11. 6. Орленя.
12. 6. Лісова пісня.

СТАНИСЛАВІВ — тільки одна вистава:

12. 6. Пригода в Черчі, оперета на 3 дії Я. Барнича. Премієра.

Зі Станиславова іде театр до Богородчан.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ГВІЗДЕЦЬ:

9. 6. Гетьман Полуботок.
10. 6. Мазепа.
11. 6. Ніч під Івана Купала

КОЛОМИЯ:

12. 6. Пісня Бескиду.
13. 6. Гетьман Полуботок.

ЯБЛОНІВ:

14. 6. Маруся Богуславка.

КІНА.

АПОЛЬО: „Саратога" (Клярк Гейбл, Дж. Гарльов).
АТЛЯНТИК: „Втікач із Сан Квентену"
БАЛТИК: „Дівчата з Новолипок".
ВАНДА: „Варвара Радивилівна", „30 каретів щастя".
ГРАЖИНА: „Р 107" взиває помочі" „Король жінок".
ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родзевича.
КАСІНО: „Після великої війни".
КОПЕРНИК: „Світ говорить про вас" (Моріс Шевальє, Джек Бочелов).
МАРУСЕНЬКА: „Стріл у ночі", „Театр ексцентриків", „Мельодії відділу".
МЕТРО: „Посвята", „Несамовитий дім".
МІРАЖ: „Тайна п-и Брінке", „Тато жениться".
МУЗА: „Почалося в поїзді".
ПАЛЯС: „Маскарада" з Люїзою Райнер.
ПАКС: „Страшний двір".
РАЙ: „Палкі серця".
РІЯЛЬТО: „Буревій".
РОКСІ: „Потвора" і муз. додаток.
СВІТ: „Товариші зброї", „Вожд червоношкірих".
СТИЛЕВЕ: „Острів у вогні" та ревія.
ТОН: „В 4 очі", „Тайна самітного дому".
УТІХА: „Непереможний Бія" і ревія.
ХИМЕРА: „Під жовтим прапором" з Ольгою Чеховою.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 6).
„Альпи".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Португалія: Мадейра, Лісбона, Фуншаль".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 10. червня 1938.

6.15—8.00 Раніпша авдиція, 8.10 Добрий день наймолодшим, „Каже з кожушком" авд. для молодших дітей (музика), 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: „С. О. С.", 11.40 Співає К. Кульман, тенор, пл., 12.08 Полудн. авд., 14.15 Популярна музика з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 На Молочній Дорозі, гутірка для старших дітей, 15.30 Гутірка з хориви, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Популярний концерт у вик. симф. орх., 16.45 Де розтаборимося, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Репортаж із життя: Із Стрийського парку, Популярні мельодії у вик. дутої орх. **17.40 Повість чи новеля, в українській мові виголосить д-р Михайло Рудницький,** 17.55 Гальо — позір! 18.00 У вогні вічних вибухів, 18.10 Форт. ресітель Ол. Вельгорського, 18.45 Поет. новини, 19.00 Грандіозо — муз. авд. на теми Ем. Кальмана, сопр., хор; у перерві в год. 19.20 Актуальна гутірка, 20.15 Видавничі обжинки, 20.30 Европ. югосл. концерт (трансм. з Білгороду), орх. хор, сопран, тенор, барит.; 21.45, 21.55 Спорт, 22.00 Живий концерт бажань, орх., конферансієр, 23.00 Ост. вістки, 23.15—23.55, Скрип. ресітель Е. Моріні з пл.

Субота, 11. червня 1938.

6.15—8.00 Раніпшя авдиція, 8.10—9.00 Кінчимо тиждень, посідна авд., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.40 Стилізовані танки у скрип. репертуарі, пл., 12.03 Полудн. авд., 14.00 Музика з пл., 14.15 Орх. музика, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Театр Уяви для дітей: „Малий льорд" на осн. Бернета, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Із Шубертових творів, орх. мандолиністів, мецосопран, 16.45 Право дитини до самотини та свободи, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Спорт і ритм, жива музика, банджо, форт., Поезії про спорт Генр. Збєжховського, Спортова гутірка, 17.45 Гутірка зі слухачами, 17.55 Гальо — спорт! 18.00 Наша програма, 18.10 Віольончеля у супр. форт., 18.45 Пост. чвертьгодина, 19.00 Трансм. з привезення мощей А. Боболі, 20.0 Муз. фестіваль: Великий симф. концерт, орх., сопран, тенор, хора; у перерві в год. 21.10 Веч. дневик, актуальна гутірка, 22.15 Година несподіванок, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Легка й танкова музика з плит, (надає Варшава II.).

Неділя, 12. червня 1938.

7.15 Пісня, 7.20 Концерт хулеського полку піхоти, 8.00 Ранішній дневик, 8.15 Для села: Газетка, хор дітей вселюдної школи зі с. Малорита на Поліссі, 8.35 Львів здоровить, 8.40 Власні справи берім у власні руки, **8.55 Видатність наші збільшують післяплоди, в українській мові виг. інж. Д. Дучимінська,** 9.05 Музика з пл., 11.45 Фільм. огляд, 12.03 Муз. поранок, орх., 13.00 Соймове видання Міцкевичевих творів, 13.15 Музика сальон. орх., мецосопран, тенор, форт., 15.00 Для села: На день кооперації, Коп. гімн, Промова, „У громаді" авд., Свято весни в Олимпії, Огляд ринків рільних продуктів, 16.30 Театр Уяви: „Дзвін короля Жигмонта", 17.00 Форт ресітель Г. Штомпки, 17.30 Звук. тижневик, 18.00 Концерт орх.; у перерві коло год. 18.55 Хвилина бюра студій, 20.00 Програма на завтра, 20.05 Разом до мети, 20.35 21.40 Спорт, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Веч. дневник, 21.00 „Та йой" весела авдиція, 22.00 У літній вечір, розр. концерт, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Танк. музика з пл. (надає Варшава II).

Необхідний для кооператора, купця, промисловця, журналіста

IV. Український Статистичний Річник

у виданню Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка, накладом Українського Економічного Бюра під редакцією: Д-ра В. Кубійовича, ред. Л. Лукасевича, інж. Є. Гловінського Річник має 340 сторінок друку, український й англійський текст і складається з двох засадничих частин: І. СТАТИСТИЧНА; II. Практична, яка подає реєстр УКРАЇНСЬКИХ УСТАНОВ, ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ПРЕСИ У ВСЬОМУ СВІТІ.

ЦІНА ЗОЛ. 2.50. ЦІНА ЗОЛ. 2.50.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД: Книгарня Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка, — ЛЬВІВ, РИНОК 10. Замовляти можна вплачуючи зол. 3.— (порто й вартість річника на конто ПКО 21.776 L. Łukasewicz, Warszawa.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 10. червня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00, 19.10 Розр. муз., 17.00 Що чуємо в горах, симф. поема Ліста, 20.00 Веселі мельодії, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 18.30 Симф. орх., 18.05 Два форт., 19.15 Циг. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 15.30 Пісні та форт. твори, 18.00 Молодь грає і співає, 19.25 20.00 21.00 „Низина" оп. Д'Альбера, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Муз. всячина, 15.15 Дитячі пісні, 22.30 Соната ц-дур на скр. і форт. Баха, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 14.05, 18.45 Вістки, 18.29 Вол. Бірчак: Народні забобони, МІЛЯНО 17.15 Форт., 20.30 Легка й танк. музика, 21.00, 22.00 „Ля сіньоріна Джеа" оп. Папанія, МІНХЕН 19.30 Нар. пісні, ПРАГА 16.35 Квартет, 18.20 Орх., 20.30, 21.00 Европейський концерт із Югославії, РАДІО ПАРІ 20.15 Скрипка, 20.30, 21.00, 22.00 Театр Уяви: „Гістоар д'ен Мерль Бланк" драма на осн. Мюсета, РИМ 17.15 Камер. концерт, 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.45, 22.00 Віол.

Субота, 11. червня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Молодь співає, 18.00 Розр. музика, 20.00, 21.00 Вес. вечір, БІЛГОРОД 22.45, 23.00, 18.45 Пісні, 22.15 Гавайський квартет, БУДАПЕШТ 17.30 18.00 Нар. пісні в супр. циг. орх., 19.30 Джез 2-форт. музика, 21.30 Орх., 22.00 Концерт, ВІДЕНЬ 12.00, 13.15 Камер. концерт, 15.30 Казка, 16.00 Розр. концерт, 18.00 Вок. авд., 19.10 Весела авдиція, ГАМБУРГ 20.10, 21.00 „Гаспароне" оп. Мілєкера, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 14.05, 18.45 Вістки, 18.20 Концерт хору т-ва „Просвіти" в Кошицях, ЛЮКСЕМБУРГ 21.15, 22.00 Симф. концерт: Діта й Беля Барток, МІЛЯНО 17.15 Танк. муз., 21.00, 22.00, 23.00 „Люнатичка" оп. Белліні, ПРАГА 12.50 Орх. концерт, 20.25, 21.00 „Троянда Стамбулу" оп. Л. Фаля, РАДІО ПАРІ, 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр Уяви, 21.10 Кабарет, колюмбійський фольклор, 22.05 Симф. музика, РИМ 17.15 Вок. концерт, 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Весна" оп. Ів. Штравса.

Неділя, 12. червня 1938.

БЕРЛІН 20.00 21.00 Орх., хор, сол., 22.30 Розр. музика, БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 15.45 Циг. музика, 17.00 Форт., 19.30 20.00 Концерт хору, 21.40 22.00 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 12.00 Симф. концерт, 15.30 Тріо ес-дур оп. 40 Брамса, 19.10 Пісні й музика, 20.00 21.00 Китиця Штравсових мельодій, КОШИЦІ 9.00 Правосл. Богослуження з Липчі, співає хор черниць, 18.00 Репортаж, 18.15 Вістки, МІЛЯНО 15.30 Хор, 17.00 18.00 Розр. мельодії, 21.00 Комедія, 21.40 22.00 Військ. орх., ПРАГА 12.25 Розр. музика, 18.30 Балет. музика, 20.45 21.00 Форт., РАДІО ПАРІ 18.00 Легка музика, 19.32 Співка, 20.15 Пісні, РИМ 17.00 18.00 19.45 Розр. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Сибір" оп. Джордано, СОФІЯ 20.00 Спів. ресітель, 21.30 Оп. мельодії, СТОКГОЛЬМ 19.30 „Весна у Відні" попурі, 20.15 Скрипк. ресітель Теркавіста, ШТУТГАРТ 20.00 21.00 „Циганський барон" оп. Ів. Штравса.

Радіокутик.

РАДІО ДЛЯ ГЛУХИХ.

В Англії задемонстровано апарат, при помочі якого люди що мають притуплений слух можуть вповні користати з театральних вистав та інших приємностей. Справа полягає на звичайній радіовій передачі та її засяг обмежений до одної салі. Концертові та театральні салі, які таким чином приходять з поміччю особам, що недочувають, мусять бути засоблені в спеціяльні прилади. Довкола такої салі є переведена мідяна стяжка, яка служить як антена та вона получена з висильною апаратурою засобленою в мікрофон. Особи, які недочувають дістають малі приймачі, які можуть тримати на колінах. Приймачі мають три лямпи та є так сконструовані, що не відбирають нормальні радіові хвилі, а тільки хвилі, випромінювані мідяною стяжкою. При кожному приймачі є рід трубки, яку притуляється до вуха, при чому можна регулювати силу отримуваного звуку. Спроби з новими апаратами дали добрі наслідки. Приймач передає звуки, які не схоплюють навіть особи, що тішаться зовсім добрим слухом. Льондонський Ліричний та Прінцес-Театр у Брістолю вже скоро дістануть відповідні інсталяції, завдяки яким особи, які недочувають, вже зможуть ходити до тих театрів.

БІРЖА.

Львів, 9 червня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 90·12, 89·65, Доляри американські 5.30.00, 5·27·50 Доляри канад. 5·23·50—5·21·00, Фльорени гол. 294·34—292·60, Франки фр. 14·87—14·57, Франки швайцарські 121·40—120·61 Фунти англ. 26·34—26·22, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 12·00—9·00 Кор. дан. 117·75—116·90 Кор. норв. 132·53—131·55, Корони шв. 136·04—135·05, Ліри італ. 22·90—22·00, Марки фінлян. 11·66—11·25, Марки нім. 90·00—84·00, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 111·00—105·00

Акції.

Банк Польський 120·00 Цукор. 34·00, Вугіль 28·00, 27·75, Ліпльоп 74·00, Можеїв 12·25, Островець 57·25, Стараховичі, 35·50, 36·00, Габербуш 47·75.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·00, 1 ...
1 ем. непот. серія 90·25, 3 пох. ...
81·63 серія 91·75, 5. конверс. 70·00 ...
дол. 41·88 4 консол. 67·25
Тенденція вдержана.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 9. червня 1938
1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·20 ...
1 кг. масла бочков. вал. з опак. 2·10 ...
1 кг. масла експорт за залет. 2·00 ...
молоко 16—17 ...
яйця копа 1·40 ...
Тенденція на всі артикули сильна

Оповістка.

Купецька Гімназія Р. Ш. у Львові, вул. Курилова 14 А. приймає ... до першої кляси хлопців і дівчат з ... кінченою 6-ою клясою вселюд. ... віці від 13 до 17 літ. Подання до вступного іспиту вносити до 20. червня, ... чуючи метрику і останнє ш. свідоцтво. Вступний іспит починається 21 червня в год. 8-ій рано. Докладніші інформації про вступний іспит і устрій школи ... силає на бажання Секретаріят Гімназії з долученням значка за 25 сот. Гімназія має повні права державних шкіл. 125 ...

ЛІТНИЩА

КОРЧИН РУСТИКАЛЬНИЙ, літнище серед шпилькових лісів і гір, над рікою Стрий, купелі, пляжа, прогульки на гору Парашка, скали Бубнища. Уряд забезпечує сонішні, здорові помешкання. Доїзд зі стації Синевідсько Вижне ... рівкою. Інформації: Уряд громадський. 124 ...

МЕШКАННЯ

ПОМЕШКАННЯ з кімнати і кухні комфорт, у партері, вул. Длуга ... гайно до винайму. Інформації тел. 26-... 125 ...

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

УЧИТЕЛЬ вдовець — кандидат на ... рита шукає старшої, доброї, тихої ... ки, яка занялась би вихованням ... і малою господаркою. Емеритура ... печить. Sudomir Roręby Kopcina, Kolbuszowa.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ОСОБА літ 35, охайна, чиста, ... иття господині, кухарки. ... до „Діла" під „Чесна". 125 ...

РІЖНІ

ПЛАЩІ КУПЕЛЕВІ „фротте" ... 10.80 — 11.80, шляфрока ... вос" 5.75/1 тож усякі білі ... трібне на виїзд у волинську ... СТРА", Львів, Сикстуська 2. ...

ПОЗІР, НОВИНА! Вже появились ... гарні кольорові листівки артиста ... А. Климка, а саме: Бій під Крутами ... на Маківці, Сагайдачний громить ... та інші, можна дістати гуртом і ... у видавця: І. Стадник, Львів, ... ка 2 б. Для крамниць і відпродавців ... бат!

ТІЛЬКИ 5 ЗОЛ. ... сячною гарантією. Сальон ... Сикстуська 8, вхід через браму ...

МАРКОВІ годинники ... Льонжін, Шафгавзен і т. д. ... найкраще **ҐУТЕРМАН**, Сикстуська ... **тирнацять**, бо має оригінальні ... годинника.

ОГОЛОШЕННЯ.

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН і т. п. зникне при вживанні ... ного певного і нешкідливого ... **пудру „CSAVE" 50 сот.** Пробний пакет. Парфумерія

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА ...
Філія КОПЕРНИКА 9 ...
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА ч. ...

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.